

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

Vliv prevence na trestnou činnost

Bc. Josef Bednařík

© 2014 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra humanitních věd
Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bednařík Josef

Veřejná správa a regionální rozvoj nav.- Šumperk

Název práce

Vliv prevence na trestnou činnost

Anglický název

Prevention impact on criminal manner

Cíle práce

Cílem diplomové práce je zjistit do jak velké míry mají preventivní projekty vliv na vývoj trestné činnosti a zda se po ekonomické stránce jejich realizace vyplatí. Primární data nápadu trestné činnosti na území Olomouckého kraje za období let 2008 až 2012 budou získány ze statistických výstupů policie. Dále zde budou uvedeny preventivní projekty, které se v Olomouckém kraji ve výše uvedeném časovém období uskutečnily, a následně bude provedena statistická analýza dat. V práci bude proveden i aktuální průzkum veřejného mínění k preventivním projektům formou dotazníkového šetření, a zda občané vědí jakým způsobem se ochránit před trestnou činností, nebo jak postupovat stanou - li se obětí trestné činnosti. Následně bude vypracován všeobecný postup, jak by občané měli předcházet trestné činnosti a v případě stanou - li se obětí, jak v dané situaci postupovat.

Metodika

K analýze primárních dat bude využito ročních statistických výstupů policie. Dále bude popsána jednotlivá trestná činnost a jednotlivě uskutečněné preventivní projekty a následně provedena grafická analýza vybraných faktorů. K získání sekundárních dat, na základě, kterých bude zpracován všeobecný postup a rady, bude proveden vlastní dotazníkovou metodou.

Harmonogram zpracování

Práce na literárním přehledu: 06/2013 – 09/2013

Příprava primárních dat ke statistickému zpracování, příprava dotazníku: 07/2013 – 09/2013

Sběr sekundárních dat (realizace vlastního dotazníkového šetření): 09/2013 – 10/2013

Kompletně zpracovaná (odkonzultovaná) literární rešerše: 10/2013

Zpracování a konzultace Metodiky práce: 11/2013

Kompletně zpracované kapitoly Úvod, Metodika práce: 12/2013

Statistická analýza primárních a sekundárních dat – vlastní zpracování: 12/2013 – 2/2014

Kompletně zpracované kapitoly Cíl práce, vlastní zpracování: 2/2014

Kompletace závěrů diplomové práce: 2/2014

Rozsah textové části

60 - 80 stran

Klíčová slova

trestná činnost, prevence, zločin, oběť

Doporučené zdroje informací

ČÍRTKOVÁ, Ludmila. Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů : příručka pro pomáhající profese / Ludmila Čírtková, Petra Vitoušová a kolektiv. -- Vyd. 1.. Praha : Grada, 2007. 191 s. ISBN: 978-80-247-2014-2

STRAUS, Jiří. Teorie a metodologie kriminalistiky / Jiří Straus, Miroslav Němec a kolektiv. -- Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. 503 s. : il. ISBN: 978-80-7380-214-1 (brož.).

Trestní právo : trestní zákon, trestní řád, zvláštní ochrana svědka, probační a mediační služba, zákon o přestupcích : právní stav: 15.11.2002 s paralelním vyznačením změn k 1.1.2003. -- 1. vyd.. -- Praha : Newsletter, c2002, 180 s. (Soubor předpisů ; 31/2002). ISBN: 80-86394-84-0 (brož.) : * 80-86394-83-2 (chyb.). 1-141.369 trestní právo procesní – Česko ; trestní právo – Česko ; zákony

Úplné znění zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). -- Vyd. 5.. -- Praha : Armex, 2010. -- 283 s. (Edice kapesních zákonů). ISBN: 978-80-86795-92-8 (brož.). trestní řízení – Česko ; zákony

K problematice obětí trestných činů a k výsledkům výzkumu obětí V České republice: sborník příspěvků z

konference. Vyd. 1, Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci: Bílý kruh bezpečí, 1999, 63 stran, ISBN 80-86008-57-6

Trestně právní prostředky boje proti kriminalitě: (aktuální problémy): sborník příspěvků z mezinárodního semináře, vyd. 1, Praha, 261 stran, ISBN 80-7251-222-6

Vedoucí práce

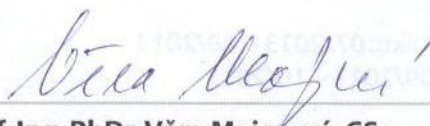
Polišenský Miroslav, PhDr., CSc.

Konzultant práce

Herová Irena, Ing.

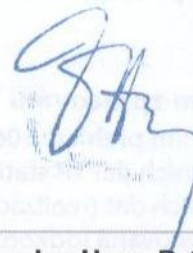
Termín odevzdání

březen 2014

prof. Ing. PhDr. Věra Majerová, CSc.

Vedoucí katedry

prof. Ing. Jan Hron, DrSc., dr. h. c.

Děkan fakulty

V Praze dne 5.12.2013

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou diplomovou práci „Vliv prevence na trestnou činnost“ vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 25. 11. 2014

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval PhDr. Miroslavu Polišenskému, Csc. za cenné připomínky, rady a podněty, které mi byly velkou pomocí při vypracování této práce.

Vliv prevence na trestnou činnost

Prevention impal on criminal manner

Souhrn

Prevence jako forma ochrany před sociálně patologickými jevy má ve společnosti svoje opodstatněné místo jako Policie České republiky, která má na poli prevence nezastupitelné místo. Otázkou stále zůstává, jak velký vliv má prevence na trestnou činnost. Diplomová práce je zaměřena na zjištění, do jak velké míry uskutečněné preventivní projekty v Olomouckém kraji měly vliv na trestnou činnost. Cílem práce je provést analýzu statistických dat trestné činnosti v období let 2009 až 2013 a zároveň provést rozbor uskutečněných preventivních projektů, s tím spojené zjištění o povědomí veřejnosti o policejní prevenci. Práce poskytuje ucelený pohled na policejní prevenci.

Summary

Prevention, as a form of protection against socially pathological phenomena, has in the company its legitimate place as well as the Police of the Czech Republic, which has in the field of prevention irreplaceable place. The question remains, how much influence it has on the prevention of criminal activity. The thesis is focused on identifying to how large extent have made preventive projects in the Olomouc region the impact on criminality. The aim of this thesis is to analyze the statistical data of crime in the years 2009 to 2013 and at the same time, an analysis of the underlying preventive projects and related findings on the awareness of the public about police prevention. The work provides a comprehensive view of the police preventio.

Klíčová slova: Trestná činnost, kriminalita, prevence, statistické metody, projekty

Keywords: Criminal activity, criminality, preventio, staisical methods, projects

OBSAH

1 ÚVOD	10
2 CÍL PRÁCE A METODIKA	12
3 Vymezení základních pojmů	13
3.1 Sociálně patologické jevy.....	13
3.2 Rizikové chování.....	13
3.3 Prevence	13
3.4 Kriminalita.....	14
3.5 Prevence rizikového chování.....	14
3.6 Prevence kriminality.....	14
3.7. Definice prevence kriminality.....	15
3.7.1 Prevence sociální kriminality.....	16
3.7.2 Prevence situační kriminality.....	16
3.7.3 Prevence viktimmnosti.....	16
3.7.4 Primární prevenci.....	16
3.7.4.1 Efektivní primární prevence	17
3.7.4.2 Specifická prevence	17
3.7.4.3 Nespecifická primární prevence.....	17
3.8 Sekundární prevence.....	17
3.9 Terciální prevence.....	17
4 Policejní prevence kriminality	18
4.1 Historie prevence v policejních sborech.....	18
4.1.1 Státní policejní úřady.....	18
4.1.2 Četnictvo.....	19
4.2 Současná policie.....	21
4.3 Systém prevence kriminality v rámci Policie České republiky.....	22
4.3.1 Republikový koordinátor prevence kriminality.....	23

4. 3. 2	Krajský koordinátor prevence kriminality.....	23
4. 3. 3	Preventista prevence kriminality.....	24
4. 3. 4	Obvodní oddělení PČR, územně odpovědný policista.....	24
4. 4	Struktura policie Krajského ředitelství policie Olomouckého kraje.....	25
4. 4. 1	Služba pořádkové policie.....	26
4. 4. 2	Služba dopravní policie.....	26
4. 4. 3	Služba cizinecké policie.....	26
4. 4. 4	Služební kynologie.....	27
4. 4. 5	Služba pro zbraně a bezpečnostní materiál.....	27
4. 4. 6	Pyrotechnická služba.....	27
4. 4. 7	Služba kriminální policie a vyšetřování.....	28
4. 4. 8	Oddělení tisku a prevence.....	28
4. 4. 8. 1	Pracovní náplň oddělení tisku a prevence.....	28
4. 4. 8. 2	Struktura oddělení tisku a prevence.....	30
5	Policejní prevence, akce a projekty v souvislosti s trestnou činností.....	32
5. 1	Situační prevence a její metody.....	32
5. 1. 1	Bezpečnostní analýza.....	32
5. 1. 2	Hodnotová analýza.....	33
5. 1. 3	Principy situační prevence.....	33
5. 1. 4	Subjekty situační prevence.....	33
5. 1. 5	Problematika ochrany majetku.....	34
5. 1. 6	Problematika ochrany osob.....	36
5. 1. 7	Možnosti a organizace opatření situační prevence.....	38
5. 2	Analyticko-predikční činnost.....	41
5. 3	Preventivní akce a projekty v Olomouckém kraji.....	45

5. 4 Trestná činnost v Olomouckém kraji.....	50
5. 5. 1 Majetková trestná činnost.....	51
5. 5. 2 Preventivní projekty v Olomouckém kraji a jejich vliv na majetkovou trestnou činnost.....	68
5. 4. 3 Empirická část práce.....	77
6 ZÁVĚR.....	87
SEZNAM ZKRATEK.....	90
SEZNAM OBRÁZKŮ.....	91
SEZNAM TABULEK A GRAFŮ.....	93
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	95
SEZNAM PŘÍLOH.....	97

1 ÚVOD

V dnešní velice hektické, uspěchané, ale především konzumní době se klade stále větší význam na materiální statky. Díky těmto nárokům, které se dotýkají všech sfér života, můžeme registrovat strmý nárůst rizikového chování ve společnosti. V každé demokratické společnosti je vyvíjeno úsilí tyto sociálně patologické jevy kontrolovat jak formovou prevencí, tak i formou represivních opatření. Nežádoucí jevy se ze společnosti nedají vymýtit, ale můžeme je eliminovat.

Policie České republiky má na poli prevence nezastupitelné místo, jelikož prevence je v praktickém životě neoddělitelná od represe. Především je velice důležité si uvědomit, že kde selhává prevence a nedaří se vytvářet prostředí pro eliminaci sociálně patologických jevů, kdy se nenásilnou formou odklání jedinec od delikvence, tam má nastoupit represe, která by měla být vnímána jako nejzazší forma ochrany společnosti od nežádoucích jevů.

V uceleném systému prevence, dle dosavadní zkušenosti odborníků zabývajících se prevencí kriminality (Gjuričová, 1998, Zapletal, 2001), má policie velice důležitou a nenahraditelnou pozici. Zejména tím, že disponuje celou řadou dat a relevantních údajů, které vypovídají o vývoji a stavu kriminogenních jevů ve společnosti. Při realizaci preventivních strategií vychází policie z dat, kterými disponuje, ale především se mnohými oblastmi zabývají erudovaní odborníci a specialisté.

Otázkou stále zůstává, jak velký vliv má prevence na trestnou činnost. Dá se změřit něco, co se vlastně nestalo? Tato práce je zaměřená na výše uvedené otázky a problematiku, která souvisí s trestnou činností, s preventivními projekty realizovanými na základě statistických výstupů za účelem snížení negativních jevů ve společnosti na území Olomouckého kraje. Motivem tématu je osobní znalost a určitá erudovanost dané problematiky. Na základě zjištěných informací a jejich zpracování bychom měli dostat ucelený přehled, jaké preventivní akce uskutečněné v Olomouckém kraji měly vliv na trestnou činnost a do jaké míry. Následně by tyto informace byly použity v praxi k selekci preventivních projektů a k rozpracování projektů, které by vykazovaly vyšší úspěšnost s potíráním kriminogenních jevů ve společnosti.

Údaje o počtech trestných činů majetkového charakteru, které jsou podkladem pro tuto práci, byly získány z informačního systému Policie České republiky Olomouckého kraje. Dále

se budu ve své práci opírat o odborné poznatky zabývající se problematikou rizikového chování ve společnosti, o interní materiály Policie České republiky a rovněž o aktuální platné předpisy upravující legislativně danou problematiku.

2 Cíl práce a metodika

Tématem diplomové práce je Vliv prevence na trestnou činnost. Jednotlivé části problematiky řeší teoretická východiska, která navazují na praktickou část, na základě které je dosaženo stanovených cílů.

Cílem diplomové práce je zjistit, jaký vliv má prevence na majetkovou trestnou činnost v Olomouckém kraji. Ke zjištění vývoje a stavu ukazatelů charakterizujících majetkovou trestnou činnost v kraji budou použity metody explorační analýzy. Ve výzkumné části bude použita technika metody srovnávání. Pro určité vybrané ukazatele dalších analýz budou použity metody indukční statistiky a analýza časových řad. Pro vypracování závěru ze zjištěných dat bude použita syntéza.

3 Vymezení základních pojmů

Dříve než přejdeme k prevenci a dalším souvisejícím jevům, je zapotřebí si vymezit základní pojmy, které budou uvedeny v této diplomové práci.

3.1 Sociálně patologické jevy

Tento pojem patří do sociologické oblasti a postihuje negativní až fatální jevy ve společnosti, mezi které řádíme alkoholismus, krádeže, drogové závislosti, vraždy a podobně. K těmto uvedeným jevům musíme především směřovat opatření primární prevence.

Sociálně patologickými jevy v oblasti kriminologie se rozumí jevy nekriminální povahy, které se odchyľují v negativním smyslu od norem a hodnot uznávaných společností (Zapletal, 2001). Mezi tyto protispolečenské jevy patří alkoholismus, nealkoholová toxikománie, sexuální promiskuita, rozvodovost a další. Uvedené protispolečenské jevy jsou v rozporu s hodnotami a normami, které společnost akceptuje, a nejsou platným právem sankcionovány. Jak uvádí Zapletal (2001, s. 10) „*sociálně patologické jevy často úzce souvisejí s kriminalitou*“.

3.2 Rizikové chování

Pod tímto pojmem rozumíme takové chování, v jehož důsledku dochází k nárůstu nežádoucích vlivů a zdravotních, sociálních a výchovných rizik jak pro jedince, tak i pro společnost. V současné době je tento pojem v užívání stále více a nahrazuje termín sociálně patologické jevy.

3.3 Prevence

Pojem prevence pochází z latinského slova *praevenire*, jehož významem je předcházet. Tento pojem byl spojen především s oblastí medicíny. Jde o soubor opatření, jejichž smyslem je předcházet určitým nežádoucím jevům. V oblasti, která je zde zmiňovaná se jedná především o rizikové chování různého charakteru. Jako příklad lze uvést kriminogenní jevy, dopravní nehodovost, násilí, sociální konflikty, drogové závislosti a další sociálně patologické jevy. Soubor opatření proti výše uvedeným nežádoucím jevům se nazývá preventivní – ochranná (Průcha, Walterová, Mareš, 2013).

3.4 Kriminalita

Kriminalita může být chápána jako „*souhrn trestných činů spáchaných na určitém území za určité období*“ (Zapletal, 2001, s. 11). Dle sociologické definice jde o širší pojem, do kterého jsou zahrnuty značně škodlivé vlivy pro společnost a nejen pouze činy uvedené v trestním zákoně a obvykle popisované podle prostoru, času, rozsahu, struktury a pohybu. V obecném pojetí můžeme hovořit o veškerém jednání, které má znaky přestupku nebo trestného činu. Ke kriminalitě se váže další pojem, kterým je delikvence. Zde je zahrnuto jednání přestupkového a trestného charakteru, kterého se dopouští osoby mladší patnácti let. Na základě platné legislativy tyto osoby nejsou trestně právně odpovědné.

3.5 Prevence rizikového chování

Primárním cílem prevence rizikového chování je především zabránit nebo eliminovat nežádoucí chování v daných oblastech a co nejvíce snížit škody způsobené rizikovým chováním. Přesněji řečeno, předcházet a minimalizovat dopady rizikového chování na jedince a společnost.

3.6 Prevence kriminality

V oblasti prevence nežádoucího chování pracuje Policie České republiky s pojmem prevence kriminality. Konkrétní vymezení pojmu prevence kriminality a co si pod ním lze představit, je mimořádně obtížné. Tento pojem definuje mnohem menší oblast než prevence rizikového chování. Podle Večerky můžeme pojem prevence kriminality vymezit jako „*soubor aktivit, vyvíjených státními, veřejnoprávními i soukromými subjekty, který směřuje ke kontrole kriminality a ke snížení strachu z ní*“ (Večerka, 1997, s. 27).

Dále lze tento pojem definovat dle Gjuričové jako „*komplexní souhrn teoretických i praktických postupů a aktivit, jejichž cílem je eliminace a předcházení trestné činnosti*“ (Gjuričová, 1998, s. 15).

Jsem si vědom, že výčet pojmů plně nepostihuje širší odbornou terminologii k uvedené problematice, kterou se chci zabývat, ale jde především o vymezení základního názvosloví a pojmů.

Pro potřeby této diplomové práce je vymezení nejčastěji používaných pojmů dle mého názoru plně dostačující.

3.7 Definice prevence kriminality

Tato práce se zabývá vlivem prevence na trestnou činnost v Olomouckém kraji. Pojem prevence je velice široký, ale ve výše uvedených souvislostech se jedná o pojem prevence kriminality. Proto je velice důležité si vymežit a definovat pojem prevence kriminality. Jednou z uvedených definic prevence kriminality považujeme vymezení Zapletala a Vlčka (1994), podle nichž do vymezení kriminální prevence „*náleží veškeré aktivity směřující k předcházení a páchání trestných činů, ke snižování jejich výskytu cestou zamezení páchání nebo neutralizací příčin a podmínek vzniku trestných činů (kriminogenních faktorů). Patří sem opatření, jejichž cílem či důsledkem je zmenšování rozsahu a závažnosti kriminality, ať již na potencionální pachatele a oběti trestných činů. Prevence kriminality tedy představuje pokus eliminovat trestnou činnost ještě před jejím započítím nebo před jejím pokračováním.*“

Stručnější definici uvádí Schneider (1987), který vnímá prevenci kriminality „*jako ochranné opatření, které je učiněno za tím účelem, aby se předešlo spáchání delikventního jednání – činu – poprvé spáchanému či recidivnímu*“.

V obou uvedených definicích je kladen důraz především na opatření, která mají zamezit, nebo eliminovat nežádoucí společenské jevy, a to formou předcházení kriminogenních faktorů.

V současné době převládá dělení prevence kriminality dle naší odborné literatury (Vlček – Zapletal, Osmančík) na tripartitní členění. Přesto, že se v dnešní době používá pro tripartitní členění nových, nebo pozměněných názvů, stále zůstává v povědomí prosazené tripartitní členění prevence kriminality na

- a) sociální
- b) situační
- c) viktimní

Uvedené členění se dále v jednotlivých oblastech kombinuje na další tripartici:

- 1) primární prevenci

- 2) sekundární prevenci
- 3) terciální prevenci

3. 7. 1 Prevence sociální kriminality je zaměřena na různé modifikace chování potencionálního pachatele trestné činnosti, ale i potencionálních obětí. Cílenými zásahy se snaží působit na ty oblasti, ve kterých probíhá socializace a integrace jednice. Především se jedná o rodinu, školu, volný čas atd.

3. 7. 2 Prevence situační kriminality

Má převážně technický charakter. Jedná se především o zvyšování obrany a ochrany obyvatel vůči kriminogenním faktorům. Zde můžeme konkrétně hovořit o četnosti hlídkové služby, kamerových systémech, preventivních kampaních, ale i represivních opatřeních.

3. 7. 3 Prevence viktímnosti

Spočívá u policie především v šetrném „zacházení“ s oběťmi trestných činů a v časné pomoci s odkazem na zdravotní, psychologické a právní poradenství. V současné době policie na poli prevence viktímnosti prošla určitou transformací. Vybudovali se nové místnosti pro výslechy obětí zvláště závažné trestné činnosti, které již nemají vzhled klasických policejních služeben, a vyslýchaná osoba se zde může cítit mnohem uvolněněji. Dalším krokem bylo vyškolení vyšetřovatelů v oblasti šetrného výslechu zvláště zranitelných obětí trestných činů, jako jsou děti nebo ženy.

3. 7. 4 Primární prevence

Definujeme jako strategii nepřímou. Ta je zaměřena na celou společnost a jejím cílem je oslovení co největšího počtu populace s informacemi, které vedou k pozitivnímu rozvoji společnosti jako takové.

Primární prevenci můžeme rozdělit na další tripartitní dělení:

3. 7. 4. 1 Efektivní primární prevence

Efektivní primární prevence umožňuje svým působením dosažení maximální kvality v oblasti primární prevence s cílem předcházení následkům souvisejících s rizikovým chováním a s dalšími sociálně patologickými jevy. Jedná se o akceptaci odborné veřejnosti s úrovní poskytovaných služeb.

3. 7. 4. 2 Specifická prevence

Specifickou primární prevencí jsou takové aktivity a programy, které se zaměřují na konkrétní oblast a snaží se najít způsob, jak řešit daný problém v oblasti předcházení rizikovému jednání. Především jde o zaměření programů na konkrétní ohroženější cílové skupiny ve všech sociálních oblastech oproti méně rizikovějším skupinám.

3. 7. 4. 3 Nespecifická primární prevence

Nespecifickou primární prevencí rozumíme veškeré aktivity, které napomáhají předcházet snižovat riziko vzniku sociálně patologických jevů a zaměřují se na projektivní faktory vzniku rizikového chování. Do těchto aktivit můžeme zařadit organizování volného času v různých zájmových kroužcích. Další činnosti napomáhající snižovat rizikové chování a rozvíjet oblasti, které jsou důležité pro zdravé fungování společnosti.

3. 8 Sekundární prevence

Chápeme ji jako strategii přímou, která je orientovaná na určité místo, konkrétní problém nebo skupinu, popřípadě jedince. Zaměřuje se na kriminálně rizikové skupiny, jednice, ale i na potenciální pachatele. V současné době se klade značný důraz na působení sekundární prevence se zaměřením na potenciální oběti z řad rizikových skupin, jako jsou děti a senioři.

3. 9 Terciální prevence

Spadá také do strategie přímé, ale je zaměřena na takové skupiny, popřípadě jedince, kteří již byli kriminalitou zasaženi. Jinými slovy můžeme říci, že obsahem terciální prevence je předcházení kriminální recidivě.

Policie České republiky působí především na poli primární a sekundární prevence, kde má svoji nezastupitelnou roli. Samozřejmě, že policie pracuje i s oběťmi trestné činnosti (viktimologie) a funguje i v segmentu terciální prevence, ale tato práce se zabývá preventivními projekty a jejich dopadem na trestnou činnost, kdy se při potlačování rizikového chování a sociálně patologických jevů používá především metod primární a sekundární prevence. Proto se budu věnovat těmto dvěma úrovním.

4 Policejní prevence kriminality

V poslední době se stále častěji skloňuje výraz policejní prevence a její stále větší význam v oblasti bezpečnosti a ochrany společnosti od nežádoucích jevů. Můžeme mít pocit, že prevence v policejním sboru jako takovém je novum, kdy se police učí tento nástroj používat a aplikovat při výkonu svých činností. Při exkurzu do historie zjistíme, že policejní prevence se nedatuje ke vzniku novodobé police, ale její počátky sahají do období I. republiky.

4.1 Historie prevence v policejních sborech

Jak již bylo řečeno v úvodu, prevence je neodmyslitelně spojena s represí a v současném Zákoně o Policii České republiky číslo 237/2008 Sb., je i pevně zakotvená.

Počátky historického vývoje bezpečnostních sborů, na které navazuje současná policie a dále pokračuje v tradicích, se datují se vznikem samostatného československého státu v říjnu roku 1918. Na začátku vzniku bezpečnostních sborů byl převzat stávající správní systém z rakouské organizace státních policejních úřadů. Oproti současnosti se policejní sbor dělil na četnictvo a státní policejní úřady, které byly financovány státem. Dále fungovala komunální policie, které je ekvivalentem současné městské policie. Jako dnes i tehdy byla zřizována a financována obcemi.

4.1.1 Státní policejní úřady

U těchto úřadů bylo preventivní poslání zakotveno Císařským nařízením číslo 142 ř. z. ze dne 10. 12. 1850, kde bylo uvedeno, že tyto úřady „*mají předcházeti a brániti cestou zákonnou všem nebezpečím, ohrožujícím císařský dům, zákonný řád a vůbec právní stav, blaho státu a jednotlivce, mají udržovati veřejný pokoj a řád v obvodě svého okresu, překaziti útoky na pokoj a řád, poškození osoby i vlastnictví, ať již se poškození stalo náhodou neb*

lidskou činností úmyslnou, dále přítrž činiti vzrůstu škody, poruší-li se bezpečnost a řád, odstraňovati škodlivé následky, konečně pátrati po rušitelích zákona, zadržeti je a odevzdati povoláním úřadům.“ (Císařským nařízením číslo 142 ř. z.)

„Při vzniku samotného státu byla recipována velmi řídká soustava státních policejních úřadů. Zprvu se jednalo o dvě policejní ředitelství (Praha a Brno) a dvě policejní komisařství (Plzeň a Moravská Ostrava). Síť těchto úřadů se postupně rozrůstala, takže v roce 1929 jich bylo 29 a v roce 1938 již 105. Výkonnou složkou těchto úřadů byl Sbor stráže bezpečnosti, který byl tvořen sborem uniformované a neuniformované stráže bezpečnosti.

Základní právní předpisy týkající se sborů stráže bezpečnosti řešily otázky věcné působnosti jejich členů pouze rámcově. Vládním nařízením číslo 295 tak bylo určeno gázistům mimo hodnostní třídy neuniformované stráže bezpečnosti konat úkony:

Vyšetřovací: na příkaz prováděli vyšetřování a vyhledávání v zájmu služby

Dohlédací: dohledali na osoby a podniky, jež by mohly ohrožovat veřejný pokoj, pořádek a bezpečnost

Pátrací: zabraňovali protizákonným skutkům a spolupůsobili při vypátrání osob, provinivších se proti předpisům

Podrobnější zaměření státních policejních úřadů z hlediska jejich věcné působnosti lze pak specifikovat v jednotlivých vyhláškách ministerstva vnitra, jimiž byly vládou na základě zákona ze dne 16. 3. 1920, číslo 165 Sb. z. a n. zřizovány postupně jednotlivé státní policejní úřady. Tyto prakticky přebíraly celou dosavadní působnost, zejména policii bezpečnostní, dopravní, mravnostní a čelední.“(Macek, Uhlíř 2004)

4. 1. 2 Četnictvo

Působnost a existenci četnictva vymezoval zákon ze dne 14. 4. 1920, číslo 299 Sb. z. a n., kde je uvedeno, že se jedná o „vojenský organizovaný sbor strážný, jenž určen jest k tomu, aby podle stávajících zákonných předpisů a podle nařízení příslušných úřadů státních udržoval na celém území Československé republiky veřejný pořádek a veřejnou bezpečnost.“

Co se týkalo postavení četnického sboru, tak vnitřní fungování s povinnostmi, zákazy, vnitřní působností a pravomocemi upravovaly služební instrukce pro četnictvo.

Jde o obsáhlou problematiku, ze které budou zmíněny jen některé základní údaje, platné s určitou malou modifikací pro současnou policejní praxi.

Základním pilířem výkonu služby četníka byla dokonalá osobní a místní znalost teritoria, ve kterém vykonával službu. Instrukce uváděla, že „četník se musí snažiti, aby si osvojil ve svém obvodu co možno důkladnou místní a osobní znalost, neb tím se mu značně usnadní plnění služebních povinností“. Zajímavě byla definována osobní znalost, která jasně četníkovi formulovala kritéria, že má „znáti všeobecně počet obyvatelů v celém služebním obvodu i v jednotlivých osadách, jejich národnost, náboženství, zaměstnání, způsob života, ostatní vlastnosti, zvyky, obyčeje apod.“

„Preventivní zaměření výkonu četnické služby lze postihnout rovněž ve formulaci úkolů, které četnictvo plnilo v rámci tzv. služby obyčejné tedy při plnění obvyklých povinností. Z celé škály úkolů lze uvést zejména následující:

- zmařit svoji přítomností provedení nebo dokončení trestného činu jakožto i pátrat po všech provinilcích
- všechny, kdo přestoupili zákon, napomenouti
- za účelem udržení veřejného pořádku, klidu a bezpečnosti zamezit každému shluknutí a srocení
- chránit vlastnictví, jakož to i osobu každého státního občana před násilím všeho druhu a zakročiti v případě potřeby proti tomu, kdo je ohrožuje
- na veřejných cestách, místech, při shromáždění lidu, při kterých byla obava, že jimi bude narušen veřejný pořádek, při požáru, povodni a při každém všeobecném nebezpečí udržovat a zjednat pořádek, klid a bezpečnost, zamezit výtržnostem a nepořádkům, zadržet jejich původce, jiné škůdce a odbojné osoby a zakročiti proti nim
- bdít, aby bylo uposlechnuto předpisů, které byly vydávány k uvarování neštěstí a poškození osoby nebo majetku státních občanů a oznamovat při tomto zpozorované přestupky, zanedbání a vady na příslušném místě
- přihlížet, aby nebyl přestupován zákaz podomního obchodu s tiskopisy, nestrpět, aby se tiskopisy – nebylo-li to zákonem dovoleno, vyvěšovaly na ulicích aj. veřejných místech
- konat doprovody cestujících nebezpečnými cestami, jestliže o to požádali a služba to připouštěla

- *bedlivě si všímat tuláků, vyzvědačů, vyhoštěných osob a osob stojících pod policejním dohledem a propuštěných trestanců.*“(Macek, Uhlíř 2004)

Z uvedených úkolů vyplývá, že zájmem tehdejší zakázky pro společnost bylo předcházet ve všech oblastech života negativním, rizikovým jevům. Bez nadsázky lze uvést, že úkoly, které mělo četnictvo formulováno ve svých předpisech, jsou nadčasové a aktuální i v dnešní době. Stále totiž platí i pro výkon dnešní profese policisty, že se jedná o poslání. Policista pro řádný výkon služby, aby tak mohl naplňovat heslo “Pomáhat a chránit“, potřebuje dokonalou osobní a místní znalost, která je i v dnešní době velkou nutností.

Výše popsaná problematika z oblasti činnosti policie a četnictva představuje z hlediska historického vývoje obsáhlou část našich dějin. Není možné tu vše obsáhnout, ale to není ani cílem práce. Smyslem bylo nastínit, že prevence není pouze současným fenoménem, ale sahá daleko hlouběji do našich dějin. Určité vakuum v oblasti prevence nastává za období protektorátu a komunistické éry, proto zde nebudou tyto dvě časové epochy popisovány.

4.2 Současná policie

„Policie České republiky je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor zřízený zákonem České národní rady ze dne 21. června 1991. Slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku, chránit veřejný pořádek a předcházet trestné činnosti. Plní rovněž úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, předpisy Evropských společenství a mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu České republiky“. (Vokuš, 2010) Svou úlohu plní dle Zákona o Policii České republiky číslo 273/2008 Sb. v současné době již 23 let.

Policie od 1989 roku prošla mnohými reorganizacemi, které především kopírovaly a také se přizpůsobovaly státoprávnímu uspořádání a korespondovaly s veřejnou správou a samosprávou.

V současné době se struktura policie dělí na:

- policejní prezidium
- čtrnáct krajských ředitelství
- útvary s celostátní působností

Dále se skládá z těchto služeb:

- služba pořádkové policie

- služba dopravní policie
- služba pro zbraně a bezpečnostní materiál
- služba cizinecké policie
- letecká služba
- pyrotechnická služba
- ochranná služba
- služba kriminální policie a vyšetřování

Vzhledem k tomu, že tato práce se zabývá vlivem prevence na trestnou činnost v Olomouckém kraji, budeme se věnovat Krajskému ředitelství policie Olomouckého kraje a jednotlivým územním odborům a organizační struktuře tamtéž.

4.3 Systém prevence kriminality v rámci Policie České republiky

V roce 2014 byla schválena strategie prevence kriminality, která personálně a organizačně ukotvuje prevenci kriminality v Policii České republiky od úrovně Policejního prezidia České republiky až liniově po nejmenší obvodní oddělení. Touto strategií se jasně stanoví participace subjektů, které musí být v rámci Policie České republiky zapojeny do činnosti v oblasti prevence kriminality, včetně jasného vymezení jejich rolí a činnosti. V grafu je znázorněn soudobý systém prevence kriminality v Policii České republiky.

Graf č. 1: Organizační struktura prevence kriminality

Veškeré pravomoci v řízení republikové prevence spadají do kompetencí policejního prezidenta, který je předsedou Metodické rady Policie České republiky. Metodická rada je orgán, který je sestaven z krajských koordinátorů prevence, ze zástupců útvarů s republikovou působností a ministerstva vnitra. Tento orgán svolává a řídí republikový koordinátor prevence, který veškerá stanoviska, závěry a návrhy v oblasti prevence předkládá policejnímu prezidentovi.

4. 3. 1 Republikový koordinátor prevence kriminality

Republikový koordinátor prevence kriminality řídí a kontroluje činnost policie v oblasti prevence kriminality na území celého státu. Mezi jeho další kompetence patří metodické řízení a kontrola krajských koordinátorů prevence kriminality. Zajišťuje prezentaci policie na úseku prevence kriminality, podílí se na přípravě a zabezpečení vzdělání policistů na úseku prevence kriminality. Přípravuje a metodicky řídí preventivní projekty a opatření republikového charakteru. Je hlavním partnerem za Polici České republiky pro odbor prevence kriminality ministerstva vnitra, Radu ministerstva vnitra pro prevenci kriminality, Poradní sbor pro situační prevenci kriminality, Republikový výbor pro prevenci kriminality ministerstva, která působí v oblasti prevence kriminality a dalším státním a nestátním institucím.

Spolupracuje také se zahraničními policejními sbory, zahraničními subjekty a orgány při plnění úkolů policie v oblasti preventivních činností.

4. 3. 2 Krajský koordinátor prevence kriminality

Krajský koordinátor prevence kriminality je členem Metodické rady Policie České republiky pro prevenci kriminality, jeho úkolem ve své územní působnosti je participace na jednáních pracovních skupin kriminality při krajských úřadech a dalších koordinačních pracovních skupin. Působí jako člen komise ministerstva vnitra pro rozdělování dotací na prevenci kriminality.

Jeho primárním úkolem je koordinace a kontrola činnosti policie v oblasti prevence kriminality na území kraje. Dále koordinuje, řídí a zajišťuje zpětnou vazbu při preventivních projektech republikového charakteru a aktivit vyhlášených Policejním prezídiem České republiky nebo Ministerstvem vnitra.

Zajišťuje a podílí se na vzdělávacím systému policistů v oblasti prevence kriminality v působnosti územních odborů v rámci kraje. Zpracovává výroční zprávy a souhrnné analýzy

o bezpečnostní situaci a prevenci kriminality na území kraje. Na základě výstupů situačních analýz připravuje a koordinuje preventivní akce a projekty v rámci kraje. Dále doporučuje krajskému řediteli opatření v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku v rovině prevence kriminality na daném teritoriu.

4. 3. 3 Preventista prevence kriminality

Preventista územního odboru (okresu) v rámci své teritoriální působnosti analyzuje bezpečnostní situaci, přičemž vychází z databází, statistik, ale i podnětů občanů, spolupracujících subjektů a samotných policistů. Na základě získaných poznatků a dat, připravuje a navrhuje konkrétní preventivní opatření a vyhodnocuje jejich účinnost. Je členem nebo se aktivně zapojuje do pracovních skupin místních orgánů státní správy a samosprávy a dalších organizací, podílejících se na prevenci kriminality.

Periodicky připravuje podklady o bezpečnostní a preventivní situaci na územním odboru a informuje krajského koordinátora prevence o své činnosti. Spolupracuje s vedoucím územního odboru a vedoucími obvodních oddělení v oblasti zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku. Realizuje přednáškové činnosti v oblasti prevence kriminality, připravuje preventivní akce, projekty a podílí se na realizaci krajských a republikových projektů.

4. 3. 4 Obvodní oddělení PČR, územně odpovědný policista (tzv. okrskář)

Územně odpovědný policista v rámci své služební činnosti zjišťuje informace o kriminalitě a dalších kriminogenních jevech, jejich možných příčinách a souvislostech. Veškeré zjištěné informace o kriminogenních faktorech předává skrze vedoucího preventistovi.

V rámci své pracovní náplně a teritoria je v neustálém kontaktu s občany, samosprávnými subjekty, zástupci firem, podniků, neziskových organizací a dalších subjektů, které vhodným způsobem zapojuje do realizovaných opatření prevence kriminality a zajišťování veřejného pořádku. Podílí se na navrhování a přípravě preventivních akcí a projektů. Uskutečňuje preventivní přednášky ve spolupráci s preventistou.

4.4 Struktura policie Olomouckého kraje

Na začátku ledna 2010 rozdělením Moravskoslezského kraje policie vzniklo nové krajské ředitelství policie, které kopírovalo současné územní rozložení Olomouckého kraje. Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje má ve svém teritoriu pět územních odborů (dříve okresy). Jmenovitě se jedná o tyto územní odbory:

- Územní odbor Jeseník
- Územní odbor Olomouc
- Územní odbor Prostějov
- Územní odbor Přerov
- Územní odbor Šumperk

Obrázek č. 1.

Pod Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje spadají i další útvary ředitelství, které plní funkci metodické, logistické a speciální podpory. Tato policejní struktura se dělí liniově na uniformovanou policii, tedy vnější službu, a na službu kriminální policie a vyšetřování. Primárním úkolem celého Krajského ředitelství policie Olomouckého kraje je chránit bezpečnost osob a majetku, zajišťovat veřejný pořádek a preventivně předcházet vzniku trestné činnosti na celém teritoriu Olomouckého kraje. (zdroj Policie)

Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje je moderní policií, která navazuje na historické kořeny četnictva a policie z dob první republiky. Každý policista, má na uniformě ve formě rukávového znaku identifikační příslušnost k olomoucké policii – viz. obrázek.

Znak policie Olomouckého kraje:

Obrázek č. 2.

Rozdělení vnější služby tedy uniformované policie a kriminální policie. Popis, zaměření úkolů, které jednotlivé služby v Olomouckém kraji plní.

Vnější služba (uniformovaná policie) se dělí na:

4. 4. 1 Službu pořádkové policie

Služba pořádkové policie má primární roli při zajištění veřejného pořádku. Základem bezpečnostní činnosti je výkon hlídkové a obchůzkové činnosti.

Příslušníci služby pořádkové policie přijímají oznámení o trestných činech, dále se podílí na trestním či přestupkovém řízení, provádí dohled nad bezpečností a plynulostí silničního provozu, střeží a eskortují pachatele trestné činnosti a pátrají po hledaných, pohřešovaných osobách a věcech.

4. 4. 2 Službu dopravní policie

Úkolem služby dopravní policie je dohled nad bezpečností a plynulostí silničního provozu na pozemních komunikacích. Vyšetřuje dopravní nehody a vykonává činnost státní správy. Hlavním úkolem služby dopravní policie je zvyšování bezpečnosti a plynulosti v silničním provozu. Dalším úkolem je formou prevence působit na všechny účastníky silničního provozu.

Při výkonu služby dopravní policisté pátrají po odcizených motorových vozidlech, věcech a hledaných osobách. Provádějí jak skrytý, tak klasický dohled, kdy zjišťují a odhalují závažné protiprávní jednání účastníků silničního provozu a projednávají přestupky, které byly spáchány na pozemních komunikacích.

4. 4. 3 Službu cizinecké policie

Policisté služby cizinecké policie jsou specializovanou složkou. Zabývají se především odhalováním nelegální migrace a pátrá po cizích státních příslušnících, kteří se zdržují na území České republiky v rozporu se zákonem. Provádí pobytové kontroly a zajišťují ochranu státní hranice a vnitřní schengenské hranice.

Policisté cizinecké policie prověřují v rámci bezpečnostních úkolů především pravost zahraničních úředních listin, cestovních dokladů a vykonávají státní správu.

4. 4. 4 Služební kynologii

Služební kynologie poskytuje podporu při výkonu hlídkové služby a zajišťuje výcvik služebních psů, kteří se nasazují do pátrání po osobách a věcech. Psovodi se svými svěřenci hrají důležitou roli při zajišťování veřejného pořádku na sportovních a jiných veřejně přístupných akcích. Výcvik služebních psů se dále zaměřuje na vyhledávání nástražných výbušných systémů, drog, mrtvých osob a dalších pachových specifikací.

4. 4. 5 Službu pro zbraně a bezpečnostní materiál

Policisté ze služby pro zbraně a bezpečnostní materiál vykonávají agendu ve věcech zbraní, střeliva a bezpečnostního materiálu. K této činnosti patří evidence a registrace střelných zbraní, vydávání zbrojních průkazů, zbrojních licencí a evropských zbrojních průkazů. Služba dále zajišťuje zkoušky odborné způsobilosti žadatelů o vydání zbrojního průkazu.

Policisté provádí v rámci služby namátkové kontroly zaměřené na dodržování zákonů o zbraních ze strany držitelů zbrojních průkazů, dohled nad držiteli koncesí pro bezpečnostní materiál a držiteli zbrojních licencí. Zaměřují se také na pátrání po odcizených zbraních, objasňují původ nalezených zbraní a zajišťují zbraně, kterými byla spáchána trestná činnost nebo sebevražda.

4. 4. 6 Pyrotechnickou službu

Oddělení pyrotechnického výjezdu plní specifické bezpečnostní úkoly, které souvisí s vysokým stupněm rizika v rámci jejich činnosti.

Policisté uvedeného oddělení provádí prověrku podezřelých předmětů, zneškodňují nástražné výbušné systémy a vojenskou municí. Provádějí prověrky míst, kde bylo oznámeno uložení nástražného výbušného systému.

Na základě této specifické činnosti pyrotechnici ohledávají místa, kde došlo k výbuchu a zajišťují odbornou a konzultační činnost v oblasti pyrotechniky.

Neuniformovaná police, do které spadá:

4. 4. 7 Služba kriminální policie a vyšetřování

Policisté služby kriminální policie a vyšetřování vykonávají svoji činnost skrytě, tedy v civilním obleku a prokazují se odlišným vzorem služebního odznaku.

Odznak kriminální policie.

Obrázek č. 3.

Jejich úkolem je objasňovat trestnou činnost a odhalovat pachatele. Zaměřují se dle své specializace na obecnou nebo hospodářskou kriminalitu, kdy vykonávají operativně pátrací či vyšetřovací činnost.

Kriminalisté mají oprávnění shromažďovat při odhalování trestné činnosti podklady ve formě zajištěných stop, vyžadovat odborná stanoviska, znalecké posudky a používat speciální technicko-taktické prostředky.

4. 4. 8 Oddělení tisku a prevence

Oddělení tisku a prevence v Olomouckém kraji spadá liniově pod kancelář ředitele krajského ředitelství a je součástí managementu. Jedná se o oddělení, které poskytuje servisní služby pro ostatní služby policie celého krajského ředitelství. Komunikuje s veřejností a koordinuje preventivní činnosti v kraji.

4. 4. 8. 1 Pracovní náplň oddělení tisku a prevence

Policisté tohoto oddělení zajišťují komplexní informační, publicistické a tiskové vztahy Policie České republiky k veřejnosti a hromadným sdělovacím prostředkům. Poskytují informace patřící do působnosti krajského ředitelství Policie České republiky hromadným sdělovacím prostředkům a veřejnosti a plní povinnosti vyplývající z právní úpravy

svobodného přístupu k informacím. Vystupují ve zpravodajských, publicistických, diskusních a jiných televizních i rozhlasových pořadech s informacemi a stanovisky v působnosti krajského ředitelství.

Organizačně zajišťují a řídí tiskové konference, briefinky a jiná setkání se zástupci médií k záležitostem spadajícím do působnosti krajského ředitelství. Přípravují cyklické publicistické, dokumentární a další pořady ve spolupráci s elektronickými médii (televize, rozhlas, internetová média), připravují pravidelné rubriky v tištěných a internetových médiích. Prostřednictvím médií iniciují spolupráci veřejnosti v zájmu plnění úkolů policie. Monitorují výstupy z elektronických a tištěných médií, které se týkají činnosti krajského ředitelství policie nebo jejich příslušníků, navrhuje a realizují případné reakce na zveřejněné skutečnosti.

Podílí se na dokumentaci akcí a služebních zákroků krajského ředitelství, zpracovávají a archivují pořízené záznamy a využívají je při zveřejňování informací o činnosti policie v rámci své působnosti. Zveřejňují pátrání po pohřešovaných a hledaných osobách, popřípadě věcech a plní úkoly s tím související. Podílí se na prezentačních akcích Policie České republiky pro odbornou i laickou veřejnost.

Zpracovávají stanoviska k návrhům útvarů a organizačních článků Policie České republiky z hlediska působnosti svého oddělení. Podílí se na tvorbě a aktualizaci internetových stránek Ministerstva vnitra České republiky a internetových stránek Policie České republiky. Přípravují a podílí se na realizaci krajských a celorepublikových preventivních projektů Policie České republiky a programů Ministerstva vnitra České republiky. Zajišťují koordinaci a podporu preventivních činností policistů krajského ředitelství a jeho organizačních článků. Zpracovávají, navrhuje a realizují preventivní projekty krajského ředitelství a provádí další preventivní, informační a poradenskou činnost v jednotlivých regionech. Přípravují a zpracovávají podklady pro celorepublikové vyhodnocení preventivních činností.

Podílí se na tvorbě preventivně informačních tiskovin, filmů, didaktických pomůcek a jiných materiálů využívaných při preventivních akcích policie. Spolupracují s orgány státní správy a samosprávy, s neziskovými organizacemi i komerčními subjekty v preventivních a informačních záležitostech. (zdroj: Policie ČR)

4. 4. 8. 2 Struktura oddělení tisku a prevence

Na oddělení tisku a prevence Krajského ředitelství policie Olomouckého kraje působí celkem devět policistů. Jeden policista je v pozici vedoucího oddělení, tři policisté jsou v pozici tiskových mluvčích a dalších pět policistů zastává pozici preventistů na jednotlivých územních odborech. Prozatím je tento model struktury oddělení tisku a prevence v celé republice ojedinělý. Vzhledem k tomu, že doposud nebylo vytvořeno samostatné tabulkové místo krajského koordinátora prevence (viz kapitola 4. 3. 1), je tato funkce kumulovaná s pozicí tiskového mluvčího Olomouckého kraje.

Vzhledem k tomu, že tato práce se zabývá prevencí a preventivními činnostmi, budeme se věnovat policistům, kteří jsou zařazeni na funkci preventistů. Jak bylo již výše uvedeno, na každém územním odboru (okrese) působí jeden preventista, který koordinuje jednotlivé preventivní činnosti směrem k veřejnosti, ale i do řad policie. Podrobnější informace k jednotlivým činnostem preventisty s územní působností nalezneme v kapitole 4. 3. 3. Pro názornější představu územní působnosti preventistů a rozsahu jejich práce je také zapotřebí uvést rozlohu jednotlivých územních odborů, ve kterých provádějí preventivní projekty, akce a činnosti s dopadem na širokou veřejnost.

Územní odbor Jeseník

Územní odbor Jeseník nalezneme v severní části Olomouckého kraje. Vznik samotného okresu se datuje k 1. 1. 1996, kdy se vyčlenil z okresu Šumperk. Rozloha územního odboru Jeseník je 718, 96 km². Počet obyvatel v okrese Jeseník je 40 486, počet obcí je 24 a 5 měst. Celkový počet policistů na územním odboru je 121 a 9 občanských zaměstnanců.

Územní odbor Olomouc

Největší a nejzatíženější z Olomouckého kraje je Územní odbor Olomouc. V katastru města Olomouce se nachází jak vedení územního odboru, tak vedení krajského ředitelství. Rozloha územního odboru Olomouc je 1 620, 28 km². Počet obyvatel územního odboru je 232 032, počet obcí je 95 a 6 měst. Počet policistů na územním odboru je 463 a 27 občanských zaměstnanců.

Územní odbor Prostějov

Územní odbor Prostějov leží v jižní části Olomouckého kraje. Rozloha územního odboru Prostějov je 777, 32 km². Počet obyvatel územního odboru je 109 539, počet obcí je 97 a 5 měst. Počet policistů na územním odboru je 200 a 12 občanských zaměstnanců.

Územní odbor Přerov

Územní odbor Přerov se řadí počtem policistů na druhé místo za Územní odbor Olomouc. Rozloha územního odboru Přerov je 844,74 km². Počet obyvatel v okrese je 133 023, počet obcí je 104 a 6 měst. Počet policistů na územním odboru je 288 a 17 občanských zaměstnanců.

Územní odbor Šumperk

Územní odbor Šumperk nalezneme pod úpatím hor Hrubého Jeseníku. Jelikož Šumperk leží na křižovatce cest a železničních tratí, které vedou do různých koutů Jeseníků, je také nazýván Bránou Jeseníků. Rozloha okresu je 1 313, 06 km². Počet obyvatel v okrese je 125 077 obyvatel s hustotou zalidnění 95 obyvatel na 1 km². V okrese Šumperk se nachází 78 obcí, z toho 8 měst. Počet policistů na územním odboru je 241 a 17 občanských zaměstnanců.

Tabulka č. 1: Přehledová tabulka počtu obyvatel a policistů k červnu 2014

LAU 1	Rozloha	Počet obyvatel	Počet policistů
Jeseník	718, 96 km ²	39 910	121
Olomouc	1 620, 28 km ²	232 474	463
Prostějov	777, 32 km ²	109 223	200
Přerov	844,74 km ²	13 014	288
Šumperk	1 313, 06 km ²	122 735	241
NUTS 3			
Olomoucký kraj	5267 km ²	636 043	1681

Zdroj: Statistiky Policie ČR, statistky obyvatel ČSÚ. Vlastní zpracování. (2014)

5 Policejní prevence, akce a projekty v souvislosti s trestnou činností

Policejní preventivní akce a projekty jsou jedním z mnoha nástrojů k redukci nepříznivého vývoje v oblasti kriminality a jejich zaměření na danou problematiku.

Pod pojmem nástroje rozumíme nejrůznější organizační, technické a ekonomické opatření při využití všech možností klasické, fyzické, technické a režimové ochrany. Jakýkoli preventivní záměr musí vycházet z relevantních dat. Jelikož se jedná o policejní prevenci, tak v daném případě z policejních statistik. Řešením kriminogenních problémů, které vyplývají ze statistických výstupů, se zabývá situační prevence.

5.1 Situační prevence a její metody

Při realizaci situační prevence musí být opatření směřována ke stížení manévrovacího prostoru pro pachatele, zvyšování míry objasněnosti trestných činů, ale i přestupků, k zajištění bezpečnosti v daném teritoriu, k zabezpečení majetku a zdraví občanů s konkrétním zaměřením na potencionální i skutečné oběti protiprávního jednání. Prvním krokem k vytvoření samotného opatření je vytvoření bezpečnostní a hodnotové analýzy.

5.1.1 Bezpečnostní analýza

Bezpečnostní analýza pracuje se zpracováním dat Policií České republiky, popřípadě obcemi. Vychází z tvrdých dat, nikoli na základě odhadu situačních příčin výskytu kriminality.

Bezpečnostní analýza odpovídá na otázky:

- jaké jsou cíle možného napadení
- kde jsou předměty zájmu pachatelů
- jaké jsou možnosti dosažení těchto předmětů
- kdo jsou potencionální útočníci a kdo jejich oběti apod.

5. 1. 2 Hodnotová analýza

V případě hodnotové analýzy budeme opět vycházet ze statistických výstupů policie, na základě kterých dostaneme možný náhled na tyto skutečnosti:

- jak velké škody na majetku nebo na zdraví mohou vzniknout
- jaká je pravděpodobnost vzniku škod
- na jakou míru je účelné a možné snížit pravděpodobnost vzniku škod

5. 1. 3 Principy situační prevence

Mezi principy situační prevence řadíme různé mechanické zábrany, mříže, speciální zámky, oplocení, trezory atd., tedy ztížení dostupnosti cíle. Dalšími principy situační prevence je odstranění cíle, zájmové věci pro pachatele. Odstranění nebo odchýlení úmyslu spáchat trestný čin pomocí osvětlení ulic, kamerového systému, odstranění nepřehledných zákoutí, organizací hlídkové činnosti policie. Patří zde i snížení výkonnosti činu pro pachatele v podobě znehodnocených bankovek, čipování jízdních kol nebo obměny zájmového materiálu (měděné okapové svody za umělohmotné). V neposlední řadě zvýšení možnosti dopadení pachatele za pomoci elektronických zabezpečovacích systémů, kamerových monitorovacích systémů a dalších sofistikovaných zařízení sloužících k zabezpečení majetku.

5. 1. 4 Subjekty situační prevence

Subjektem situační prevence je Ministerstvo vnitra, které jako jediné poskytuje dotace na oblast situační prevence a projednává technické normy zasahující do oblasti ochrany majetku a osob. Mezi další subjekty patří Policie České republiky, která realizuje konkrétní opatření situační prevence, obecní a městské policie, samosprávy krajů, měst a obcí. Působí zde i asociace sdružující firmy podnikající v oblasti ochrany majetku a osob, například soukromé bezpečnostní služby, pojišťovací subjekty, architekti a stavbaři.

5. 1. 5 Problematika ochrany majetku

Při ochraně daného objektu se užívá povětšinou kombinace klasické, technické, fyzické a režimové ochrany.

Pod pojmem klasické ochrany rozumíme mechanické prostředky, jako jsou bezpečnostní uzamykatelné systémy, bezpečnostní fólie, mříže, trezory, bezpečnostní zámky a zavazadla. Technickou ochranu představují elektronická zabezpečovací zařízení, signalizace, uzavřené počítačové sítě a pulty centralizované ochrany tzv. PCO.

Technickou ochranu lze pro začlenění do zabezpečovacího systému dělit dle Koníčka a Kocábka do skupin podle následujících hledisek:

1. Z hlediska prostorového zaměření na ochranu:

- obvodovou (rozumí se tím obvykle katastrální hranice) – využití perimetrie
- plášťovou (rozumí se tím individuální stavební objekt)
- prostorovou (místnost)
- předmětovou (trezory, jednotlivé předměty, např. počítače, kartotéky, pokladny)

Kombinací uvedených typů ochrany se vytváří tzv. vícestupňová ochrana, která je převážně využívána u zájmových a strategických objektů.

2. Z hlediska způsobu předání poplachového signálu na:

- systémy s lokální signalizací (poplach je proveden spuštěním akustické nebo optické signalizace přímo v chráněném prostoru nebo v jeho bezprostřední blízkosti – např. autoalarmů, malá účinnost = nevšimavost lidí)
- autonomní systémy (výstup poplachové signalizace je veden ke službě např. dozorčí, vrátný, ostraha objektu)
- systémy s dálkovou signalizací (pult centralizované ochrany – PCO)

3. Z hlediska stupně rizikovosti chráněného objektu:

- nízká rizika (byty, domy, malé obchody)
- střední rizika (sklady, administrativní objekty)

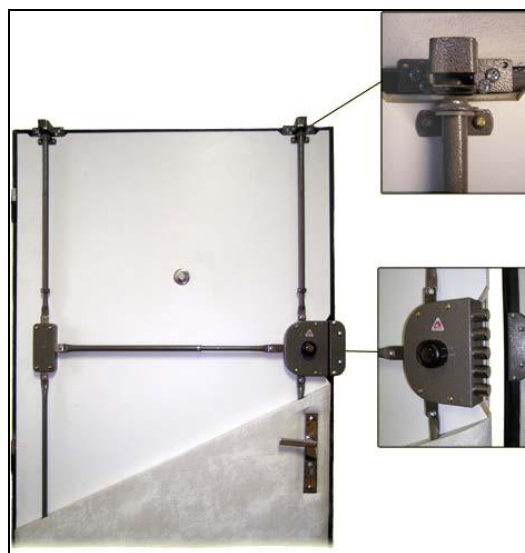
- vysoká rizika (objekty se soustředěným státním tajemstvím, finanční úřady, peněžní úřady, elektrárny, vodárny, zbrojní sklady apod.)

Ochrana objektů prováděná fyzickou formou je v převážné většině kompetencí policie, armády nebo soukromých bezpečnostních služeb. U problematiky ochrany majetku si musíme uvědomit, že prevence začíná již u plášťové ochrany objektu nebo prostoru. Většina materiálu a věcí bývá umístěna ve stavebně málo odolných objektech (union buňky, plátěné a plechové haly, dřevěné objekty). Je zapotřebí si uvědomit, že obvodové pláště a stěny zabezpečeného prostoru má tvořit pevnou hranici proti násilnému vniknutí. Úkolem mechanických zábranných prostředků je pachatele odradit nebo mu ztížit a prodloužit dobu překonání překážky a donutit ho, aby zanechal na místě činu co nejvíce jak latentních, tak i viditelných stop. V současné době se elektronická zabezpečovací zařízení v kombinaci s mechanickými zabezpečovacími systémy stávají nezbytnou součástí každého objektu, který chceme ochránit před nechtěnou návštěvou. Dá se říci, že sofistikovanější elektronická zařízení jsou nadstavbou, která má pozitivnější vliv na možné dopadení pachatele. Podstatnou roli hrají i pojišťovny, které své klienty s vybudovanou komplexní ochranou objektu zvýhodňují v nabídce svých produktů.

Příklad mechanického zabezpečení.

Obrázek č. 4.

Obrázek č. 5.

Příklad elektronického zabezpečení.

Obrázek. č. 6.

5. 1. 6 Problematika ochrany osob

Individuální ochrana osob je neoddělitelně provázána se situační prevencí. V této oblasti se také využívají jak mechanické, tak v poslední době zaznamenáváme nárůst elektronických ochranných prvků nebo kombinací obou variant. Do této ochrany zahrnujeme celou řadu nejrůznějších paralyzujících sprejů, osobních alarmů a neposlední řadě monitorovacích zařízení. Účelem této techniky je pachatele odradit od jeho jednání, šokovat a popřípadě zneškodnit. V poslední době se používají i sofistikovanější metody osobní ochrany, které pachatele latentně označí a pomocí daného systému ho dohledají. Dobře zvolené individuální prostředky zvyšují pocit ochrany jedince a dávají pocit jistoty. Důležitým aspektem při manipulaci s těmito prostředky je dobrá znalost a nácvik jejich použití.

Ukázka paralyzujícího spreje a elektrického paralyzéro.

Obrázek č. 7.

Obrázek č. 8.

Ukázka osobního alarmu.

Obrázek č. 9.

Ukázka monitorovacího zařízení.

Obrázek č. 10.

Dalším provázaným aspektem mezi problematikou ochrany majetku a ochrany osob je osvětlení. Většina trestných činů je spáchána v nočních hodinách. Existuje celá řada možností jak využít osvětlení, v některých případech i v kombinaci s další technikou, ke zvýšení zabezpečení majetku ale i celkové bezpečnosti osob. Mezi aspekty osvětlení, které pachatele mohou odradit od jeho záměrů, postačí dostatečné intenzivní osvětlení veřejných prostranství, podchodů, parků, parkovišť, kulturních památek a dalších odlehlých, ale frekventovaných míst.

Důležité je si uvědomit, že spáchání každého trestného činu je dáno především třemi faktory:

- příležitostí pro ke spáchání trestného činu
- odhodlaností pachatele spáchat trestný čin
- absencí jakýchkoliv bezpečnostních mechanismů

5. 1. 7 Možnosti a organizační opatření situační prevence

V případě bezpečnostního zajištění je dobré veškerá učiněná opatření v dostatečném předstihu konzultovat s odborníky na bezpečnostní problematiku, popřípadě s policií.

a) Stavební a technické možnosti

- U oplocení a hlídaných parkovišť je zapotřebí řešit dostatečné osvětlení, dohled pomocí kamer nebo fyzickou ostrahou.
- V případě ochrany automobilů je velmi dobrá kombinace mechanického a elektronického zabezpečení.
- Na veřejném prostranství, nepřehledných místech a zákoutích je důležité dostatečné pouliční osvětlení.
- Instalovat na dostupných místech tísňové hlásiče.
- Kamerový dohled nad nejkritičtějšími lokalitami a místy městské aglomerace např. náměstí, obchodní centra, nádraží, fotbalové a hokejové areály.
- Při městském a stavebním plánování zohlednění bezpečnostních aspektů a prvků.
- Systém opatření proti krádežím vloupáním v důležitých objektech státní správy a samosprávy, městské bytové zástavbě, v okrajových městských částech jako jsou sklady, zahrádkářské kolonie formou mechanické úpravy kritických míst jako jsou okna, dveře. Mechanické zábranné prostředky, bezpečnostní dveře, bezpečnostní uzamykatelný systém, uzamykatelné stojany na kola, vstupní magnetické karty, zabezpečení objektů elektrickou zabezpečovací a požární technikou, skrytá zabezpečovací technika a označení předmětů pro účely pojišťoven a policie.
- Připojení zabezpečených objektů k pultu centralizované ochrany.
- Instalace uzamykatelných stojanů pro jízdní kola.
- Digitální záznamová zařízení pro monitorování a nahrávání komunikace policie s veřejností.
- Monitorovací systémy složek integrovaného záchranného systému.
- Mapy kriminality.
- Systémy k lokalizaci mobilních telefonů.

b) Organizační opatření

- Směřování pochůzkové činnosti policistů do zátěžových oblastí a její posílení.
- Kooperace mezi Policií České republiky a strážníky obecních policií.
- Zřízení kontaktních a poradenských místností.
- Ve smyslu návrhu zákona o ochraně utajovaných skutečností, zpracování bezpečnostních standardů jako je personální, administrativní, objektové, technické a jiné dokumentace.
- Kontroly objektů jejich zabezpečení, uzamčení a jiné zabezpečení objektů v rámci pochůzkové činnosti.
- V sociálně vyloučených lokalitách zapojení asistentů prevence k ochraně veřejného pořádku, majetku a dalších preventivních činností.
- Kooperace mezi subjekty situační prevence – jejich podněty a návrhy.
- Prezentační akce policie a obecní policie – formování pozitivního myšlení veřejnosti a upevňování právního vědomí.

Určitým nedostatkem situační prevence se jeví skutečnost, že nerozlišuje pachatele trestné činnosti a zbývá se „pouze“ ochranou zájmových předmětů pachatele, případně přispívá k imunizaci obětí trestných činů. Možnosti situační prevence jsou určitým způsobem omezeny. Výrazného vlivu na zlepšení situace lze očekávat spíše v krátkodobém horizontu než v dlouhém období. V dané oblasti je zapotřebí neustále reagovat na nové trendy a u uskutečněných projektů průběžně vyhodnocovat jejich dopad na danou problematiku.

Dále je zapotřebí jednotlivé kroky situační prevence vhodnou formou doplňovat prvky prevence sociální a touto se zaměřit na rizikové skupiny obyvatelstva, ze kterých se ve větší míře rekrutují potencionální pachatelé trestných činů.

Je také zapotřebí různou formou informovat širokou veřejnost o možnostech a způsobech ochrany osob a majetku. Proto je důležité využít dotace, které plynou na situační prevenci účelně a v projektech, které se osvědčily. Mezi takovéto projekty spadají kontaktní a poradenská místa policie, televizní pořady, letáky, publikace, DVD nosiče s bezpečnostní

tématikou, internet, sociální sítě, ale i přednášková činnost pro zájmové skupiny (děti, rodiče, senioři).

5.2 Analyticko-predikční činnost

Analyticko-predikční metody naskýtají možnosti jak efektivněji organizovat činnost policie a s tím spojené účelnější vynakládání finančních, personálních a materiálních zdrojů. Výstupy z této metody mohou sloužit k argumentaci vedení Policie České republiky týkající se rozmisťování jednotlivých policejních služeben v rámci České republiky. Na základě detailní kriminologické analýzy lze činit dlouhodobá, střednědobá a zejména krátkodobá operativní rozhodování založená na modelech vycházejících ze skutečných dat, která přesně popisují aktuální a vyvíjející se situace, vztahy a souvislosti mezi zjištěnými daty. Na základě toho lze od reagování na již spáchanou trestnou činnost či přestupky přistoupit k plánování aktivit, které preventivními prostředky jejich další výskyt eliminují.

Na základě podkladů z výstupů kriminologické analýzy a predikce kriminality je prováděna následující činnost:

- organizace hlídkové činnosti
- eliminace situačních podmínek pro páchaní trestné činnosti
- komunikace s místními orgány při iniciaci a realizaci společných nebo nepolicejních preventivních opatření

Analýza kriminality – trestných činů, přestupků, kriminogenních faktorů a dalších informací souvisejících s trestnou činností umožňuje:

- predikovat vývoj kriminality
- navrhovat cílená preventivní opatření a akce
- identifikovat slabá místa
- identifikovat participující subjekty
- zkrátit dobu reakce na negativní vývoj

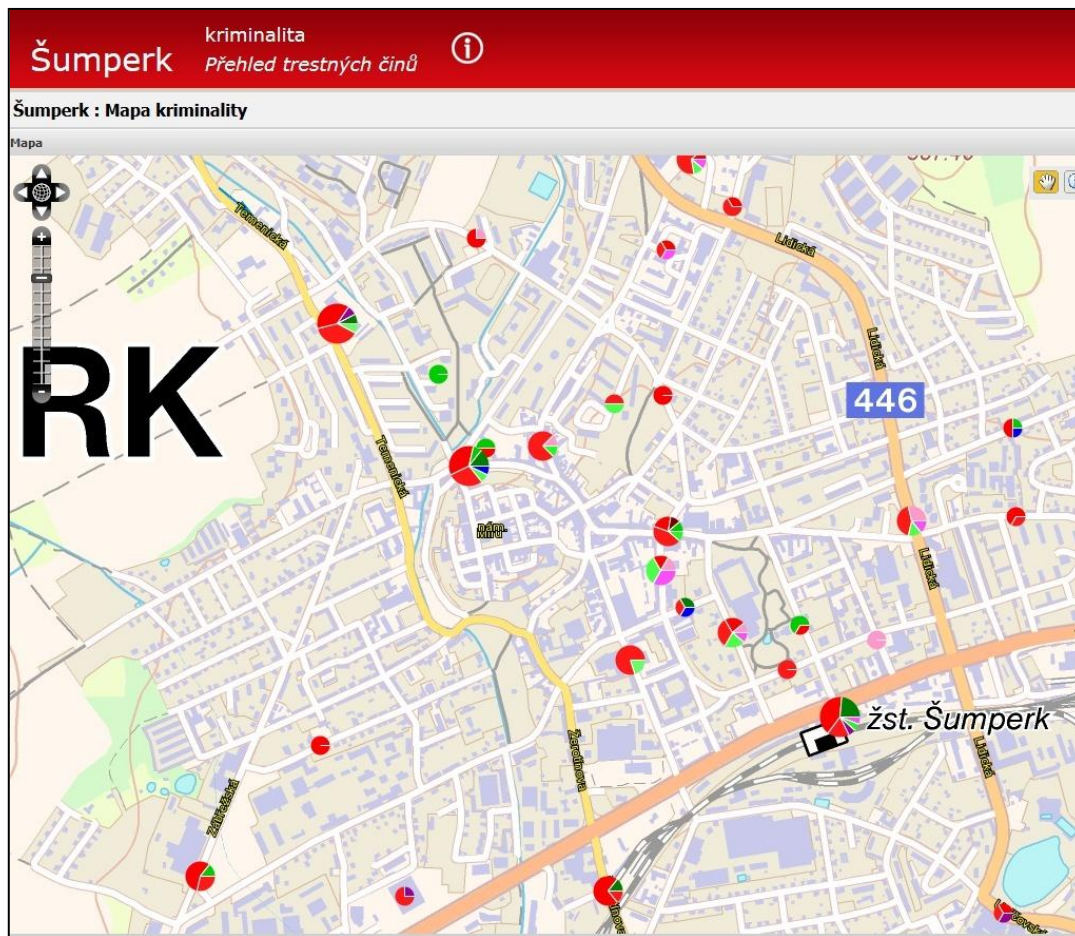
Na zjištěných skutečnostech vycházejících z kriminologické analýzy je možné z hlediska prevence kriminality:

- lépe kriminalitu předvídat a předcházet jí
- zohledňovat informace v daném místě a napříč oblastmi, potažmo v rámci celé republiky
- zefektivnit boj s kriminalitou na základě výkonu činnosti policejních hlídek v místech, kde jich je zapotřebí
- zjišťovat spojitost mezi kriminalitou a okolnostmi, které její páchaní vyvolávají nebo usnadňují
- zmapovat oblasti s výskytem typické kriminality
- identifikovat okolnosti a události, které s největší pravděpodobností přispívají k páchaní kriminality v určitém čase a místě

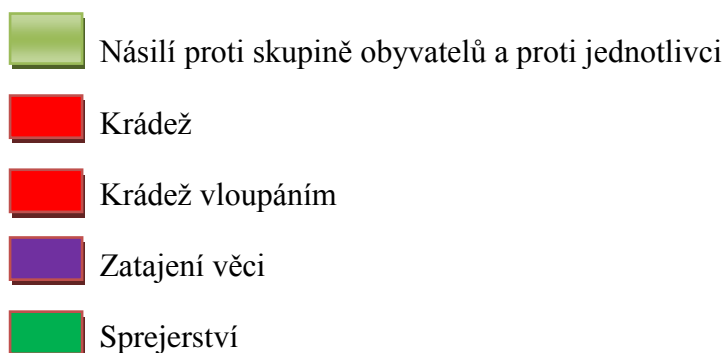
a) Mapy kriminality

Mapy kriminality jsou nástrojem, který je určen k získání přehledu o trestných činech a přestupcích. Promítají nám všechny důležité informace do geografických podkladů, kde se prolínají různé vrstvy informací o spáchaných trestných činech či přestupcích s informacemi o tom, kde se v místě nacházejí riziková místa např. herny, nonstop bary atd. Na základě těchto ucelených informací se nám mohou naskýtat souvislosti, které nejsou vždy na první pohled zřetelné. V současné době policie od roku 2012 disponuje podrobnými mapami kriminality, které byly zřízeny za podpory ministerstva vnitra a financovány z dotačních programů. Jde především o systém, který na základě přesných mapových souřadnic zaznamenává místa spáchaní trestných činů do mapových podkladů, které jsou evidovány a vedeny v elektronickém systému.

Ukázka mapy kriminality.

Obrázek č. 11.

System map kriminality, se stále rozvíjí a zdokonaluje. V budoucnu by měla policie evidovat kromě trestných činů i přestupky. Ty budou zpracovány do co nejpodrobnějších měřítek s velkým množstvím relevantních informací např. herna, bary, sběrna, benzinka, banka,

školy a bankomaty. Výhledově se tato nová podoba map kriminality zpřístupní obcím, městům a v určité míře veřejnosti. Tento záměr je uveden i ve Vládní Strategii.

b) Další nástroje pro analýzu a predikci kriminality

Ve vyspělém světě jsou zcela běžně používané i jiné nástroje pro analýzu kriminality a kriminálně rizikových jevů, včetně predikcí jejich dalšího vývoje. Radíme zde různé softwarové produkty, které v sobě sdružují jak statistické, tak analytické a predikční nástroje, umožňující hledání i na první pohled skrytých příčin a souvislostí, na jejichž základě je možné predikovat budoucí vývoj a plánovat nejvhodnější a nejefektivnější bezpečnostní či preventivní opatření. Využití takových nástrojů především v USA prokazatelně vedlo ke snížení kriminality a souvisejících kriminálně rizikových jevů a k úspoře nemalých finančních prostředků. Primárním zájmem Ministerstva vnitra je zejména metodicky a finančně podporovat nasazování takových nástrojů do práce Policie České republiky a proškolení policistů a zaměstnanců na práci s těmito nástroji.

c) Metodika pro tvorbu bezpečnostních analýz

Zpracovaná metodika pro tvorbu bezpečnostních analýz a koncepcí prevence kriminality na úrovni krajů, měst a obcí, včetně způsobu a kritérií stanovování míry rizikovitosti území ve vztahu k prevenci kriminality je přílohou „Zásad pro poskytování dotací ze státního rozpočtu na výdaje realizované v rámci Programu prevence kriminality v roce 2013“ vydaných ministrem vnitra dne 29. listopadu 2012. Úkolem Ministerstva vnitra je kromě zpracovávání metodiky a její aktualizace, také proškolení určených pracovníků v analytickém rozpracování lokálních bezpečnostních problémů na základě této metodiky. Ve vztahu k Policii České republiky slouží metodiky jako pomocný nástroj při tvorbě lokálních bezpečnostních analýz.

5.3 Preventivní akce a projekty v Olomouckém kraji

V této kapitole pro určitý ucelený a přehledný náhled bude uvedena veškerá preventivní činnost, která se stala během posledních let nedílnou součástí práce policistů všech útvarů služby pořádkové, dopravní i kriminální policie v Olomouckém kraji.

Velmi důležitou součástí práce policistů v Olomouckém kraji je spolupráce s místní samosprávou a starosty jednotlivých obcí. Další důležitou činností je neodmyslitelná přímá komunikace s občany. Jak již bylo uvedeno v předchozích kapitolách, tak preventivní aktivity koordinuje krajský koordinátor prevence kriminality a na jednotlivých územních odborech preventisté. Nedílnou a neodmyslitelnou činností preventistů v Olomouckém kraji je také působení v jednotlivých městských komisích prevence kriminality. Na úrovni jednotlivých územních odborů spolupracují s manažery prevence kriminality městských úřadů a kraje, se starosty obcí a měst, složkami IZS, městskou policií, vysokou školou, týmem „Pomáháme-Pomáhat“- ČČK, BESIPem, ZPMV, Pojišťovnou Generali, Českou pojišťovnou, Pojišťovnou Allianz, Občanským sdružením Kamoro a dalšími subjekty.

Samotná preventivní činnost z náplně práce preventistů na územních odborech tvoří kolem 50 % besed pro všechny typy škol a besedy pro seniory. V rámci spolupráce se školami v oblasti prevence se především vychází z aktuálních požadavků a vzniklých problémů na školách např. prosté krádeže, šikana, kyberšikana a další závažné sociálně patologické jevy. Při besedách se zaměřují nejen na primární prevenci, ale také na prevenci sekundární.

Spolupráce probíhá s domy dětí a mládeže, kde ve spolupráci s BESIPem probíhá „Dopravní výchova pro 3. a 4. ročník ZŠ“. Preventisté se zde účastní praktického výcviku na dopravních hřištích a provádí hodnotící činnost při místních, krajských a republikových kolech.

V rámci celorepublikových preventivních akcí se participuje na projektech typu „Zebra se za tebe nerozhledne“, „Řídím, piju nealko pivo“ a „Obezřetnost se vyplatí“. První dva uvedené projekty jsou zaměřené na prevenci v oblasti dopravy.

- Zebra se za tebe nerozhledne – tento projekt je realizován po celém území České republiky již od roku 2007. Jeho hlavním gestorem je Policejní prezidium České republiky. Primárním cílem je preventivní působení na chodce a odbourání mýtu o absolutní přednosti chodců. Působí i na ostatní účastníky silničního provozu k osvojení pravidel při pohybu na pozemních komunikacích.

Ukázka loga.

Obrázek č. 12.

Projekt je realizován vždy dvakrát ročně, a to v měsíci dubnu a na začátku školního roku ve spolupráci s dalšími subjekty jako je BESIP, Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra atd.

- Řídím, piju nealko pivo – tento projekt se zabývá problematikou řízení motorového dopravního prostředku pod vlivem alkoholu. Primárním cílem tohoto projektu je snížit riziko dopravních nehod, jejichž účastníci jsou pod vlivem alkoholu. Jde také o jednu z priorit Policie České republiky na současná léta. Principem projektu je informovat řidiče o riziku, který alkohol za volantem přináší. Zároveň bezproblémové řidiče odměnit nealkoholickým pivem, které by měli při řízení volit od alkoholické alternativy. Dále také obdrží alkoholtestr, se kterým si mohou zjistit, zda po požití alkoholu mohou řídit motorový dopravní prostředek.

Informativní tabulka k odbourání alkoholu z lidského těla.

Jaký čas potřebuje alkohol, než zmizí z krve řidiče (údaj hod:min).

Pivo 10°	muž/žena	Pivo 12°	muž/žena	Víno přírodní	muž/žena	Lihovina 40%	muž/žena
0,5 l	2:15/3:42	0,5 l	2:45/4:31	0,2 l	2:28/4:04	0,5 dcl	3:15/3:42
1 l	4:30/7:24	1 l	5:30/9:12	0,4 l	4:56/8:08	1 dcl	4:30/7:24
1,5 l	6:45/11:07	1,5 l	8:15/13:33	0,6 l	7:24/12:13	1,5 dcl	6:45/11:07
2 l	9:00/14:49	2 l	11:00/18:04	0,8 l	9:52/16:18	2 dcl	9:00/14:49
2,5 l	11:15/18:31	2,5 l	13:45/22:35	1 l	12:20/20:22	2,5 dcl	11:15/18:31
3 l	13:30/22:15	3 l	16:30/27:06	1,2 l	14:48/24:26	3 dcl	13:30/22:13
3,5 l	15:45/25:57	3,5 l	19:15/31:37	1,4 l	17:16/28:30	3,5 dcl	15:45/25:57
4 l	18:00/29:38	4 l	22:00/36:06	1,6 l	19:44/32:34	4 dcl	18:00/29:38
4,5 l	20:15/33:20	4,5 l	24:45/40:37	1,8 l	22:12/36:38	4,5 dcl	20:15/33:20
5 l	22:30/37:02	5 l	27:30/45:08	2 l	24:40/40:42	5 dcl	22:30/37:02

Doba odbourávání alkoholu je vždy ovlivněna aktuálním zdravotním stavem, případně i užíváním některých léčiv. Schopnost řídit motorové vozidlo je podstatně zhoršena i při tzv. "kocovině", kdy již alkohol z krve vymizel.
Poznámka: výpočty jsou orientační a berou v úvahu muže o hmotnosti 85 kg a ženu o hmotnosti 60 kg.

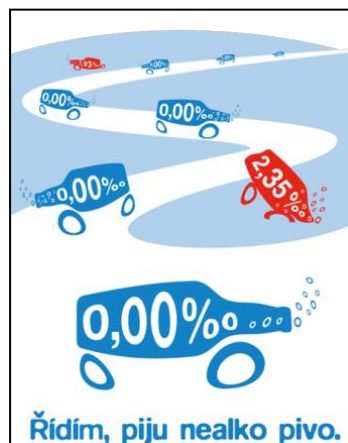
www.policie.cz

Obrázek č. 13.

Ukázka předmětů a loga k uvedenému projektu.

Obrázek č. 14.

Obrázek č. 15.

Třetí projekt je zaměřen na majetkovou trestnou činnost, která běžného občana obtěžuje nejvíce a je konkrétně cílená na kapesní krádeže.

- Obezřetnost se vyplatí – tento projekt je směřován do míst s vyšší koncentrací lidí, která jsou cílem pachatelů kapesních krádeží. Cílem projektu je eliminovat v co největší míře tento nežádoucí jev, kterým kapesní krádeže jsou. Tento projekt se uskutečňuje po celý rok, kdy jsou akce většího charakteru realizovány v době většího počtu lidí v obchodních centrech před prodlouženými víkendy nebo v době svátků. Realizace je formou předávání informací v podobě letáku, spotů ale i osobním kontaktem s policisty.

Ukázka informačního letáku.

Obrázek č. 16.

Akce krajského a okresního charakteru se plánují a vycházejí z výstupu podle nápadu trestné činnosti v dané lokalitě. Uskutečněným akcím předchází konzultace s příslušným vedoucím územního odboru nebo vedoucím obvodního oddělení a koordinace s navržením preventivní akce, která by měla pomoci ke snížení nápadu trestné činnosti.

Mezi takovéto akce zaměřené na majetkovou trestnou činnost, které se realizují v Olomouckém kraji, patří prevence v souvislosti s vloupání do vozidel v období svátku „Památka zesnulých“. V rámci této aktivity preventisté kontrolují parkoviště u hřbitovů, ale také provádějí prevenci krádeží věcí z hrobů. V průběhu celého roku se konají a periodicky opakují v celém kraji kontrolní akce v chatových oblastech, besedy s domovními důvěrníky, kontroly na mysliveckých honech a jiné.

Nedílnou součástí preventivních aktivit na krajské a okresní úrovni jsou akce směřované na dopravu. Ve spolupráci s policisty dopravního inspektorátu se tyto akce zaměřují na všechny účastníky silničního provozu.

Na každém z pěti územních odborů preventisté každoročně realizují nesčetný počet akcí směřovaných jak osvětě, tak především k potlačení nepříznivého vývoje trestné činnosti mezi které patří např.: Jezdíme bezpečně, Chci být viděn, Bezpečí cyklistů, Preventivní vlak, Bezpečně do školy, Den prevence, Mikuláš nebo čert, Den policistou, Fandíme slušně, Podané ruce, Nejlepší přítel člověka, Prázdninový semafor, Táhneme za jeden provaz, Senioři a policie, Den prevence kriminality, Stop kapsářům, Bambiriáda, Branný den pro děti, Klub malých policistů, Chci být viděn, Bezpečná chatoviště, Auto nepoužívám jako trezor, Bruslař = chodec, Vidět a být viděn (pro motorkáře), Neviditelný svět v pohybu, S detektivem v knihovně, Bezpečné cestování, Zachraň život, Každý zná svého policistu, Parky a mládež, Zima na horách, Mezi námi, Zdraví a bezpečnost, Bezpečné město Lipník, MOTO DEN, První pomoc v dopravě, Den IZS a další.

Mezi krajské projekty, které byly zrealizovány v předchozích letech a stále probíhají, patří:

- Projekt Bezpečný Internet.

V roce 2014 pokračuje projekt zaměřený na novodobý fenomén virtuálních světů, který vznikl s cílem **poukázat na mnohá rizika spojená s používáním Internetu, sociálních sítí a na způsoby, jak se jim bránit**. Cílem projektu, který je realizován ve spolupráci s Univerzitou Palackého v Olomouci a Olomouckým krajem,

je oslovit co nejširší okruh uživatelů Internetu a pomáhat jim na názorných příkladech **vytvářet správné návyky internetové bezpečnosti a vzdělávat české uživatele Internetu**. Proškolení policisté participují na přednáškách pro rodiče a učitele.

➤ Projekt E-Synergie

Tento projekt je zaměřený na rizikovou virtuální komunikaci ve spolupráci s Univerzitou Palackého v Olomouci. V rámci projektu jsou vyškoleni pedagogičtí pracovníci, kteří pracují s dětmi. Policisté z oddělení tisku a prevence participují na realizaci workshopů a tvorbě informačních materiálů. Na besedách a setkáních poskytují praktické zkušenosti z policejní práce.

➤ Bezpečný domov v bezpečné lokalitě

V současné době se stále pracuje v projektu z minulých let pod názvem „Bezpečný domov v bezpečné lokalitě“. Projekt je zaměřen na parkoviště, nákupní centra, rekreační objekty, rodinné domy a byty. Přímým kontaktem s občany a řidiči se upozorňuje na rizika spojená s majetkovou trestnou činností. Osobním kontaktem a preventivními radami se oslovené osoby varují před pachateli trestné činnosti.

➤ Výtvarná soutěž „Policie očima teenagerů“

Soutěž byla určena pro středoškolskou a učňovskou mládež. Mladí lidé měli kresbou, koláží, popřípadě grafickým zpracováním vyjádřit, jak vidí policii. Soutěž měla dvě kola a zúčastnilo se jí několik desítek výtvarníků. Z okresních kol postoupili tři vítězové do krajského kola. Nejlepší práce byly odměněny dárky. Každá PIS si našla partnera soutěže, který přispěl na ceny pro tři nejlepší. Krajské kolo sponzorovali: Fakultní nemocnici Olomouc, Krajský úřad, Pojišťovna Generali a Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje.

Finanční prostředky na prevenci kriminality u lokálních akcí a projektů se získávají z dotačních programů Odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra. Zpracované krajské projekty policie se předkládají ve spolupráci s manažerem prevence kriminality Krajského úřadu Olomouckého kraje na Ministerstvo vnitra. U jednotlivých územních odborů tisku a prevence se projekty podávají na magistrátech příslušných měst ve lhůtách, které jsou stanoveny v dotačních programech Ministerstva vnitra. K financování akcí a projektů s dopravní tematikou se primárně využívají prostředky z Resortního akčního plánu bezpečnosti a plynulosti silničního provozu. Materiál zakoupený z těchto prostředků slouží při dopravně-bezpečnostních akcích za účelem naplnění Národní strategie bezpečnosti silničního provozu do roku 2020. Ta byla zřízena usnesením vlády č. 599, ze dne 10. srpna 2011, za účelem snížení nepříznivého dopravního vývoje.

V rámci zvyšování informovanosti v oblasti bezpečnosti a ochrany veřejného pořádku jsou v Olomouckém kraji pořádány Dny s Policií České republiky, jejichž cílem je i pozitivní prezentace Policie České republiky. Podílí se na nich všechny složky policie, které působí jak represivně, tak preventivně. Tyto akce jsou pořádány každoročně ve spolupráci s dalšími subjekty např. BESIP, Krajský úřad Olomouckého kraje, Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra, neziskové organizace atd.

5. 4. Trestná činnost v Olomouckém kraji

Dříve než přejdeme k jednotlivým preventivním projektům, které byly použity jako nástroj k ovlivnění kriminogenních faktorů na základě statistických výstupů, je zapotřebí vytvořit ucelený náhled na trestnou činnost v Olomouckém kraji. Aplikace vytvořených preventivních projektů proběhla v letech 2010 a 2012, proto zde budou uvedeny statistické výstupy za období od roku 2009 do roku 2013 z důvodu komparace.

Pocit bezpečí občanů v Olomouckém kraji ovlivňuje páchaná kriminalita a výskyt sociálně patologických jevů. K nastavení odpovídajících preventivních opatření je zapotřebí kvalitní znalost místních poměrů, struktury, vývoje a obsahu trestné činnosti.

Olomoucký kraj je zasažen typickými kriminogenními faktory, které jsou příznačné pro města s větším počtem obyvatel. Lze zde zahrnout městskou urbanizaci, která je spojena s vysokou hustotou obyvatel a tím i anonymita okolí, pachatelů a značná dostupnost zájmových objektů. Mezi další lokality, které mohou být zasaženy kriminogenní faktory,

můžeme zařadit rozsáhlá nákupní centra, zábavní centra, velká parkoviště, autobusová, vlaková nádraží atd. Olomoucký kraj se také vyznačuje typickými rekreačními lokalitami, kde se nachází velké množství rekreačních objektů a tím i spousta příležitostí pro pachatele majetkové trestné činnosti. Specifikem Olomouckého kraje, je jeho geografická poloha, kdy sousedí s Polskou republikou. Zde se naskytá určitá úniková možnost pro pachatele, ale i činnost v oblasti distribuce a výroby drog. Nezanedbatelnou stránkou kriminogenních faktorů je ekonomická a sociální struktura kraje. Zde v blízkosti hranic převládá značná problematika ohledně zaměstnanosti, která se týká převážně okresu Jeseník a Šumperk. Okres Prostějov a Přerov se do určité míry potýká se sociálně vyloučenými lokalitami. Vzhledem k výše uvedeným faktorů si lze snadno odvodit, že značným problémem v Olomouckém kraji je majetková trestná činnost

V Zákoně číslo 40/2009 Sb., je uvedena definice trestného činu, která stanoví, že *„trestným činem je protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně.“* Dále uvádí, že *„k trestní odpovědnosti za trestný čin je třeba úmyslného zavinění, nestanoví-li trestní zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti.“* Nově zde jsou rozděleny trestné činy na přečiny a zločiny, kdy je uvedeno, že *„přečiny jsou všechny nedbalostní trestné činy a ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do pěti let a zločiny jsou všechny trestné činy, které nejsou podle trestního zákona přečiny; zvláště závažnými zločiny jsou ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně deset let.“*

Vzhledem k tomu, že definice na přečiny a zločiny se vztahuje k trestní sazbě a v práci je popisováno protiprávní jednání, bude zde uváděn výraz všeobecně známý a používaný pro nezákonné jednání, a to trestný čin.

5. 4. 1 Majetková trestná činnost

Trestné činy proti majetku jsou uvedeny a definovány v Zákoně číslo 40/2009 Sb., trestním zákoníku v hlavě V. Mezi nejčastější majetkové delikty, kterých se pachatelé dopouští, spadá trestný čin Krádeže dle § 205. V uvedeném paragrafu jsou zahrnuty všechny druhy krádeží tj. krádeže prosté, krádeže kapesní, krádeže vloupáním, krádež věcí při sobě, krádeže věcí z vozidel, krádeže vozidel a jízdních kol apod.

Dalším trestným činem, který podstatně ovlivňuje majetkovou trestnou činnost, je trestný čin Poškození cizí věci dle § 228. Zde spadá jednání, kterým pachatel poškodí, poničí, nebo jiným způsobem znehodnotí cizí majetek. Tento trestný čin zahrnuje i jednání, se kterým se setkáváme dnes a denně na fasádách různých budov, a to sprejerství. V daném případě k potrestání pachatele postačí poškození věci, postřikáním, pomalováním či popsáním barvou nebo jinou látkou.

Často řešené protiprávní jednání, které je uvedeno v trestním zákoníku pod trestným činem Neoprávněné užívání cizí věci dle § 207. Tímto trestným činem rozumíme jednání pachatele, který odcizí motorové vozidlo nebo neoprávněně užívá mu svěřený cizí majetek. V současné době také přibývá jednání, které trestní zákoník kvalifikuje jako trestný čin Podvod dle § 209. Tento trestný čin se velice rozmohl s formou internetových obchodů, ale i s nabízením různých nebankovních úvěrů nebo zboží na předváděcích akcích.

Mezi trestné činy majetkového charakteru řadíme i takové jednání, které mnozí z nás nepovažují za protiprávní jednání, a tím je zatajení a ponechání si nalezeného předmětu. Toto jednání řeší § 210, kdy se jedná o trestný čin Zatajení věci.

Výše uvedené trestné činy majetkového charakteru vykazují ve statistikách převážnou většinu nápadu trestné činnosti v Olomouckém kraji. Samozřejmě, že trestní zákoník definuje více trestných činů majetkového charakteru, které jsou zakotveny a uvedeny v trestním zákoníku páté hlavě od § 205 do § 232. Pro ucelený přehled jsou v příloze číslo 2 uvedeny všechny trestné činy proti majetku Zákona č. 40/2009 Sb.

Nápad majetkové trestné činnosti v Olomouckém kraji

Nápad majetkové trestné činnosti v roce 2009 vykazoval v celém Olomouckém kraji 7 843 skutků. V daném období celková objasněnost činila 27,3 %. Z uvedeného počtu se podařilo objasnit 1 923 případů. V přehledové tabulce jsou zobrazeny jednotlivé územní odbory s počty obyvatel. Ve třetím sloupci je uveden celkový nápad majetkové trestné činnosti na daný okres. V posledním sloupci je uvedeno pořadí v zatíženosti dle indexu nápadu trestné činnosti a tím i vytížení jednotlivých územních odborů v oblasti přijímání a šetření nápadu majetkové trestné činnosti.

Tabulka č. 2: Přehledová tabulka nápadu majetkové trestné činnosti za rok 2009

okres	počet obyvatel	nápad	objasnění	index	pořadí
Jeseník	41 404	374	157	90,3	4
Olomouc	231 339	3579	739	154,7	1
Prostějov	110 159	1343	263	121,2	2
Přerov	134 722	1501	423	111,4	3
Šumperk	124 513	1046	341	84	5
Celkem OL kraj	642 137	7843	1923		

Zdroj: Statistiky Policie ČR, statistiky obyvatel ČSÚ (2009). Vlastní zpracování.

Z tabulky vyplývá, že nejzatíženějším územním odborem je také největší územní odbor v Olomouckém kraji, a to Olomouc. Zde se jasně potvrzuje pravidlo, že k majetkové trestné činnosti dochází v oblastech s největší koncentrací osob. Mezi dalšími faktory jsou oblasti se sociálně vyloučenými lokalitami, jako je tomu v územních odborech Prostějov a Přerov. A také lokality s vysokou nezaměstnaností, tedy v Olomouckém kraji příhraniční oblasti, do kterých spadá územní odbor Šumperk a Jeseník.

V roce 2010 celkový nápad majetkové trestné činnosti v Olomouckém kraji vykazoval 7 773 skutků. V daném období celková objasněnost činila 28,3 %. Z uvedeného počtu se podařilo objasnit 1 925 případů. Kompletní přehled za jednotlivé územní odbory s pořadím zatíženosti je uveden v tabulce č. 3.

Tabulka č. 3: Přehledová tabulka nápadu majetkové trestné činnosti za rok 2010

okres	počet obyvatel	nápad	objasnění	index	pořadí
Jeseník	41 255	385	164	93,3	4
Olomouc	231 843	3833	787	165,3	1
Prostějov	110 214	1110	277	100,7	3
Přerov	134 324	1360	400	101,2	2

Šumperk	124 405	1085	297	87,2	5
Celkem OL kraj	642 041	7773	1925		

Zdroj: Statistiky Policie ČR, statistky obyvatel ČSÚ (2010) Vlastní zpracování.

Za uvedené období se Územní odbor Přerov posunul na druhé místo ohledně zatíženosti dle indexu trestné činnosti. Důvodem tomu byla zvýšená míra majetkové trestné činnosti v oblasti krádeží vozidel. Územní odbor Prostějov v uvedeném období vykazuje snížení nápadu trestné činnosti oproti předchozímu roku v důsledku směřování výkonu hlídkové činnosti do inkriminovaných oblastí a v uvedený čas.

Nápad majetkové trestné činnosti v roce 2011 vykazoval v celém Olomouckém kraji 8 379 skutků. V daném období celková objasněnost činila 26,6 %. Z uvedeného počtu se podařilo objasnit 2 229 případů.

Tabulka č. 4: Přehledová tabulka nápadu majetkové trestné činnosti za rok 2011

okres	počet obyvatel	nápad	objasnění	index	pořadí
Jeseník	40 691	476	166	117	3
Olomouc	231 445	3906	834	168,8	1
Prostějov	109 549	1430	333	130,5	2
Přerov	133 460	1386	483	103,9	4
Šumperk	123 885	1181	413	95,3	5
Celkem OL kraj	639 030	8379			

Zdroj: Statistiky Policie ČR, statistky obyvatel ČSÚ (2011) Vlastní zpracování.

V daném období se do zatíženosti dle indexu trestné činnosti značně promítla migrace osob z regionů.

Nápad majetkové trestné činnosti v roce 2012 vykazoval v celém Olomouckém kraji 8 385 skutků. V daném období celková objasněnost činila 28,49 %. Z uvedeného počtu se podařilo objasnit 2 389 případů.

Tabulka č. 5: Přehledová tabulka nápadu majetkové trestné činnosti za rok 2012

okres	počet obyvatel	nápad	objasnění	index	pořadí
Jeseník	40 486	458	180	113, 1	3
Olomouc	232 032	3880	830	167, 2	1
Prostějov	109 539	1363	456	124, 4	2
Přerov	133 023	1516	523	113	4
Šumperk	123 558	1168	400	94, 5	5
Celkem OL kraj	638 638	8385			

Zdroj: Statistiky Policie ČR, statistiky obyvatel ČSÚ (2012) Vlastní zpracování.

Celý rok 2012 vykazoval mírný nárůst majetkové trestné činnosti celkově o šest skutků. Zároveň se mírně zvedla i celková objasněnost majetkové trestné činnosti. Vzhledem k vzestupné tendenci majetkové trestné činnosti je zapotřebí tuto problematiku více sledovat a věnovat se jí z pohledu prevence.

Nápad majetkové trestné činnosti v roce 2013 vykazoval v celém Olomouckém kraji 8 561 skutků. V daném období celková objasněnost činila 25,6 %. Z uvedeného počtu se podařilo objasnit 2 192 případů.

Tabulka č. 6: Přehledová tabulka nápadu majetkové trestné činnosti za rok 2013

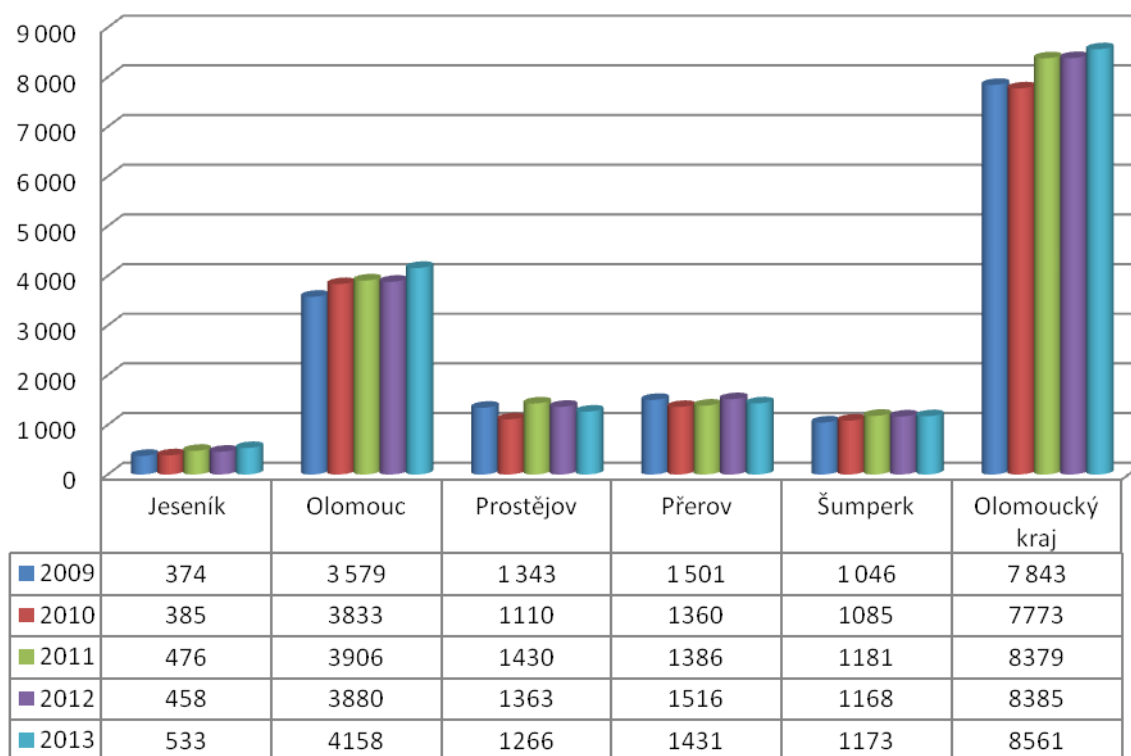
okres	počet obyvatel	nápad	objasnění	index	pořadí
Jeseník	40 189	533	196	132, 6	3
Olomouc	232 267	4158	870	179, 1	1
Prostějov	109 346	1266	352	115, 8	2
Přerov	132 662	1431	409	107, 8	4
Šumperk	123 145	1173	365	95, 3	5
Celkem OL kraj	637 609	8561	2192		

Zdroj: Statistiky Policie ČR, statistiky obyvatel ČSÚ (2013) Vlastní zpracování.

Z uvedených údajů je zcela zřejmé, že majetková trestná činnost není zanedbatelná a má na celkové kriminalitě značný podíl. Celková kriminalita v Olomouckém kraji v roce 2013 činila 14 768 skutků, z toho majetková trestná činnost vykazovala 8 561 skutků. V roce 2013, i přes veškerá opatření spočívající v hlídkové činnosti, ale i v preventivních aktivitách, došlo k nárůstu trestné činnosti. Na základě relevantních dat a s odstupem doby lze říci, že za tímto trendem významnou měrou přispěla především amnestie bývalého prezidenta ČR. Převážná většina dopadených pachatelů majetkové trestné činnosti byla z řad amnestovaných, tedy propuštěných, nebo těch, kterým byl výkon trestu prominut.

K ucelenému náhledu a srovnání časových řad byla vytvořena tabulka č. 7 s grafickým znázorněním, ve které je zaznamenán vývoj majetkové trestné činnosti na všech územních odborech a v Olomouckém kraji jako takovém. Tato surová data jsou jedním z ukazatelů, která se používají k identifikaci lokality, ale ne konkrétní majetkové trestné činnosti.

Tabulka č. 7: Přehledová tabulka nápadu majetkové trestné činnosti od roku 2009 do 2013

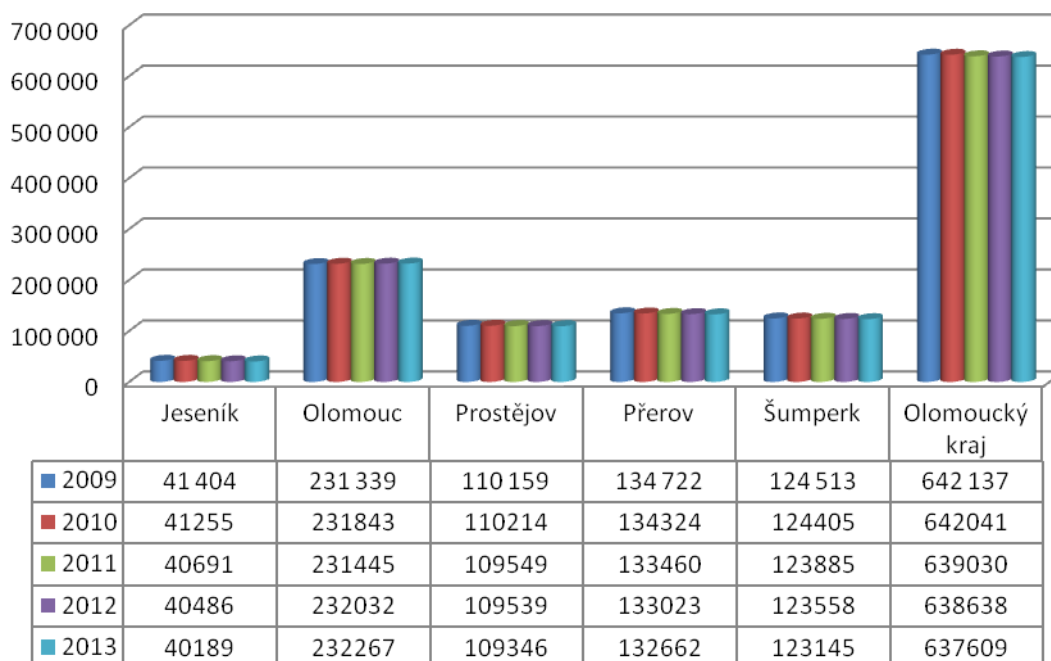
Zdroj: Statistiky Policie ČR (2009 - 2013). Vlastní zpracování.

Na základě zanesených dat do grafu, je zcela zřetelné, že nárůst majetkové trestné činnosti od roku 2010 má stoupající charakter. Tento obdobný trend můžeme také zaznamenat u územních odborů Olomouc, Přerov a z části i v Šumperku.

Z výše uvedených statistických výstupů vyplývá, že nejvíce zatížený a s nejvyšším nápadem majetkové trestné činnosti je Územní odbor Olomouc. To nám poukazuje, kde bychom měli vyvíjet vyšší úsilí v preventivních aktivitách.

Při zanesení dat o počtu obyvatel do přehledových tabulek č. 2 až 6 nebylo na první pohled zcela zřejmé, že počet obyvatel má v Olomouckém kraji sestupný charakter, ale na základě grafického ztvárnění je tento trend patrný.

Tabulka č. 8: Přehledová tabulka o počtu obyvatel v Olomouckém kraji za období 2009 a 2013

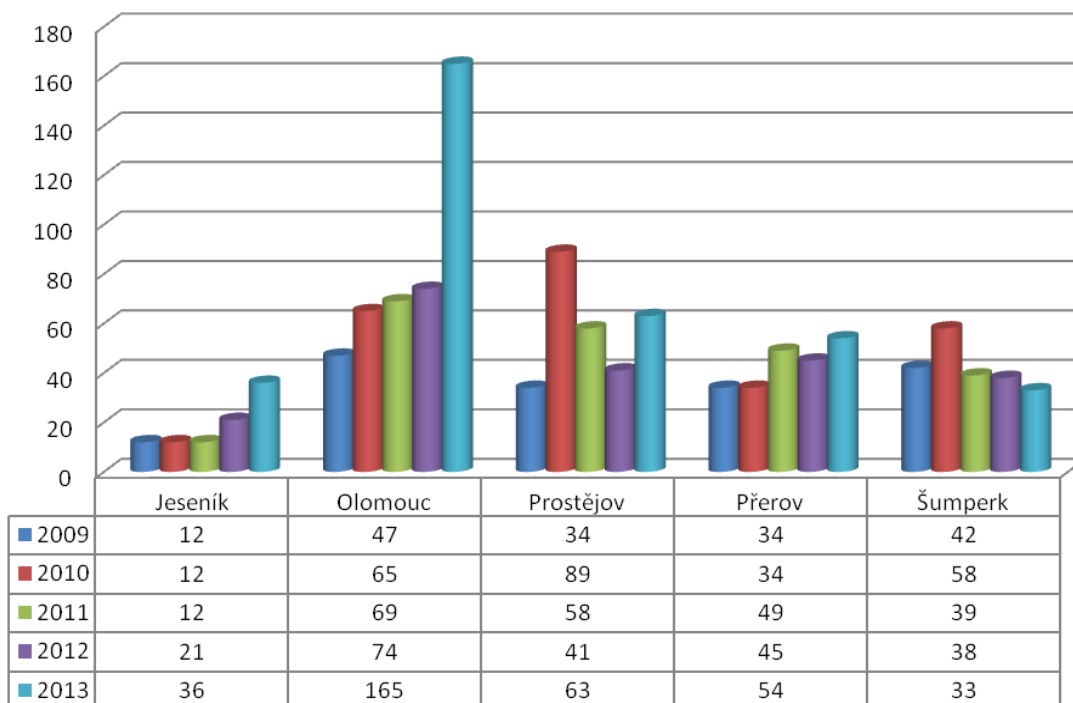

Zdroj: Statistky obyvatel ČSÚ (2009 - 2013). Vlastní zpracování.

Vzhledem k tomu, že majetková trestná činnost je do značné míry provázána s ekonomickou a sociální strukturou, proto její nárůst může ovlivnit i migrace obyvatelstva z kraje. S touto informací je celkem důležité pracovat a při vytváření preventivního projektu ji brát v potaz.

Dalším důležitým porovnáním k realizaci preventivního projektu je identifikace druhu majetkové trestné činnosti, zda v daných lokalitách převládá majetková trestná činnost formou vloupání do objektů nebo se jedná o autokriminalitu. Proto je zapotřebí se soustředit na majetkovou trestnou činnost, která nám vykazuje vysoký nápad a na základě statistických výstupů provést porovnání. V tabulce číslo 9 je zobrazen nápad trestné činnosti v oblasti majetkové trestné činnosti, a to vloupání do rodinných domů.

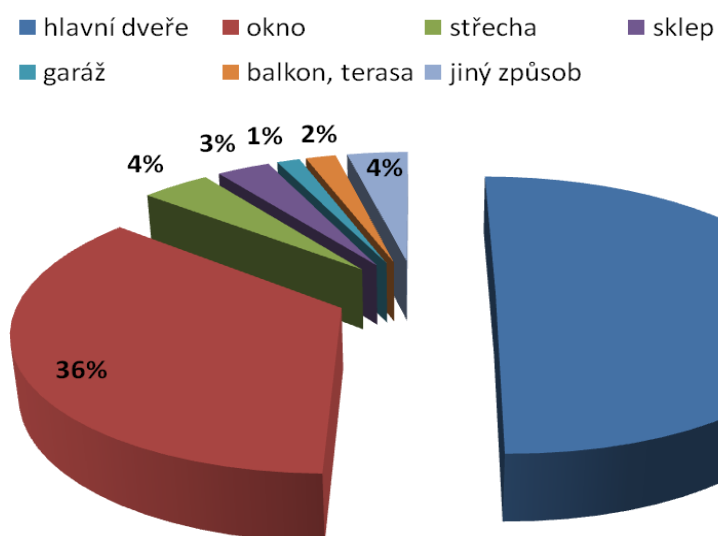
Tabulka č. 9: Přehledová tabulka k porovnání trestného činu krádeže vzloupání do rodinných domů v jednotlivých územních odborech za období 2009 a 2013

Zdroj: Statistiky Policie ČR (2009 - 2013). Vlastní zpracování.

Na základě dostupných dat můžeme provést vyhodnocení, které nám specifikuje nejčastěji využívané místo, při vniknutí do rodinných domů.

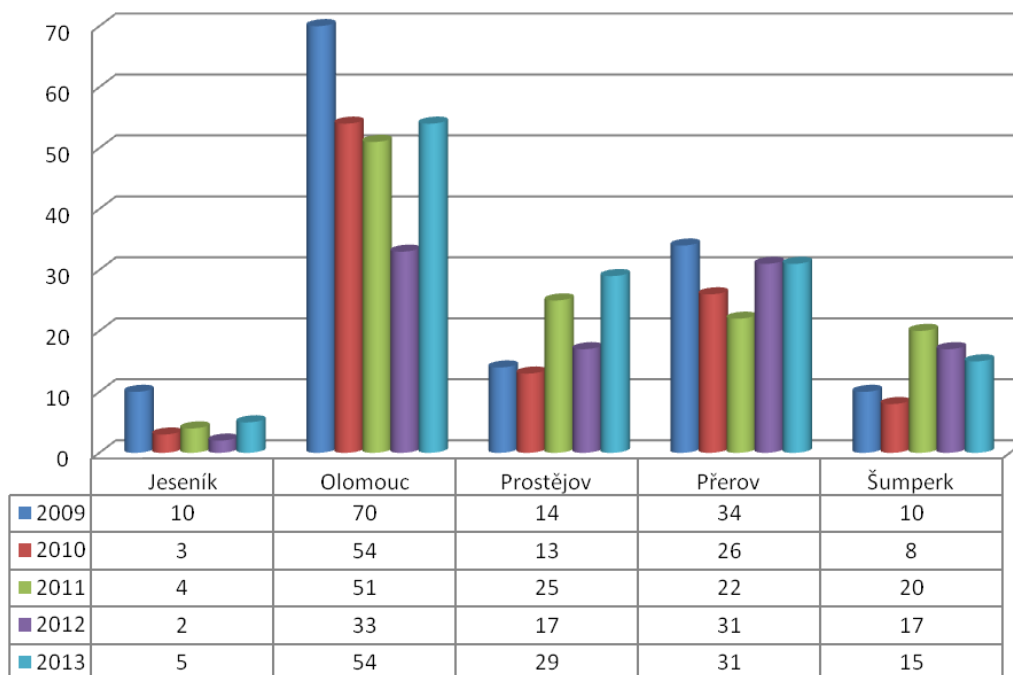
Graf č. 2: Způsoby vniknutí u krádeží do rodinných domů

Zdroj: Statistiky Policie ČR. Vlastní zpracování.

Mezi další často napadené objekty, patří byty. Proto je důležité i v této oblasti provést porovnání. Níže uvedená tabulka č. 10 nám dává za období 2009 až 2013 celkový přehled ohledně vývoje této trestné činnosti.

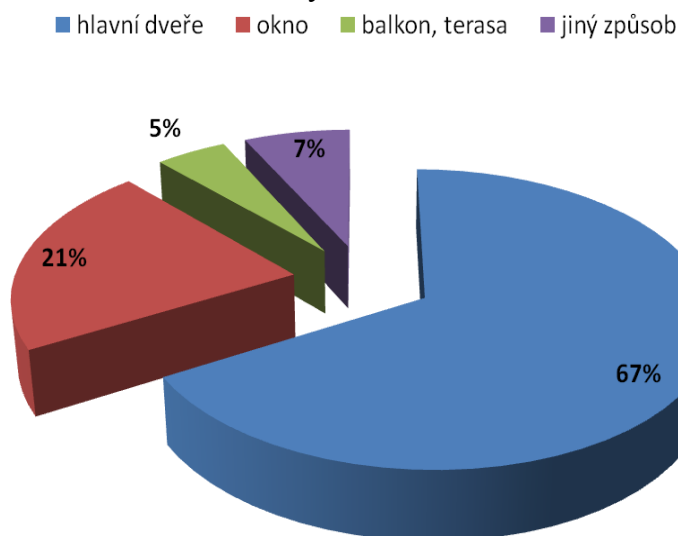
Tabulka č. 10: Přehledová tabulka k porovnání trestného činu krádeže vloupání do bytů v jednotlivých územních odborech za období 2009 a 2013

Zdroj: Statistiky Policie ČR (2009 - 2013). Vlastní zpracování.

U těchto objektů lze také provést vyhodnocení míst, která pachatelé používají při krádeži vloupáním a identifikovat nejslabší místa objektů.

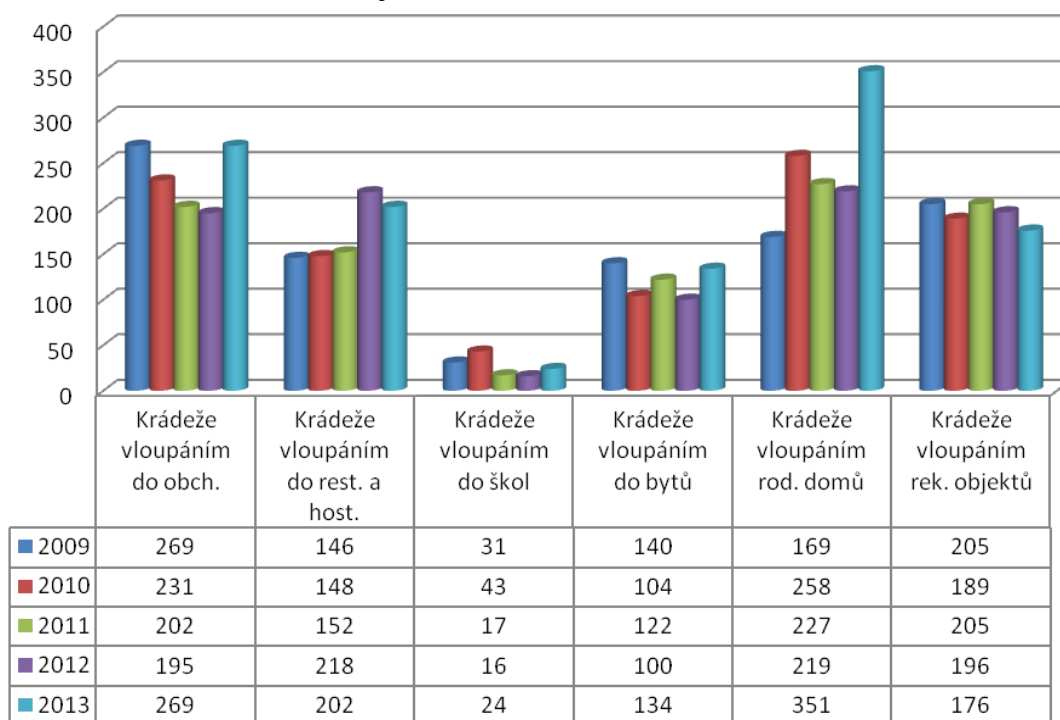
Graf č. 3: Způsoby vniknutí u krádeží do bytů

Zdroj: Statistiky Policie ČR. Vlastní zpracování.

V následující tabulce č. 11 je provedeno celkové porovnání zájmových objektů majetkové trestné činnosti v Olomouckém kraji za období 2009 až 2013. Tato data nám vypovídají, o které objekty pachatelé v uplynulých pěti letech jeví největší zájem. Na základě zjištěných údajů můžeme preventivní aktivity začít směřovat na již konkrétní cíl.

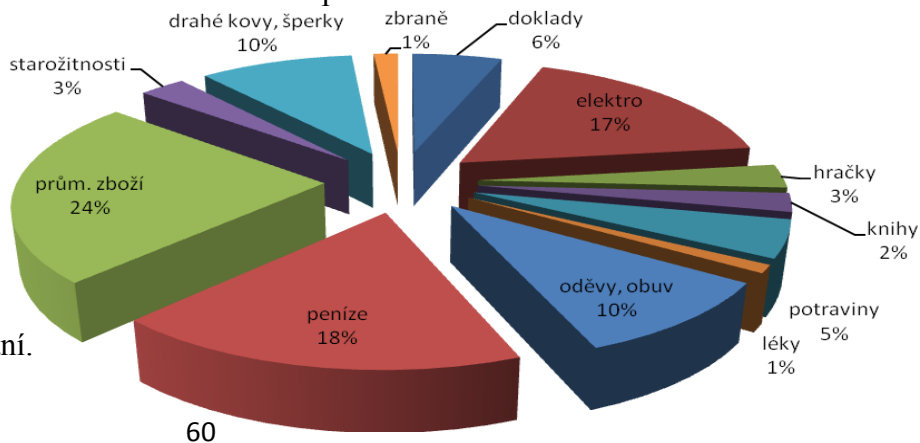
Tabulka č. 11: Přehledová tabulka k porovnání zájmových objektů majetkové trestné činnosti v Olomouckém kraji za období 2009 a 2013

Zdroj: Statistiky Policie ČR (2009 - 2013). Vlastní zpracování.

Mezi podstatné informace k majetkové trestné činnosti patří i to, o které věci pachatelé jeví při krádežích největší zájem. Tyto informace jsou obsaženy v policejní databázi, ale je zapotřebí je vyselektovat. Graf č. 4 znázorňuje nejčastěji odcizené věci u trestného činu krádeže vloupáním.

Graf č. 4: Nejčastěji odcizené věci u krádeží vloupáním

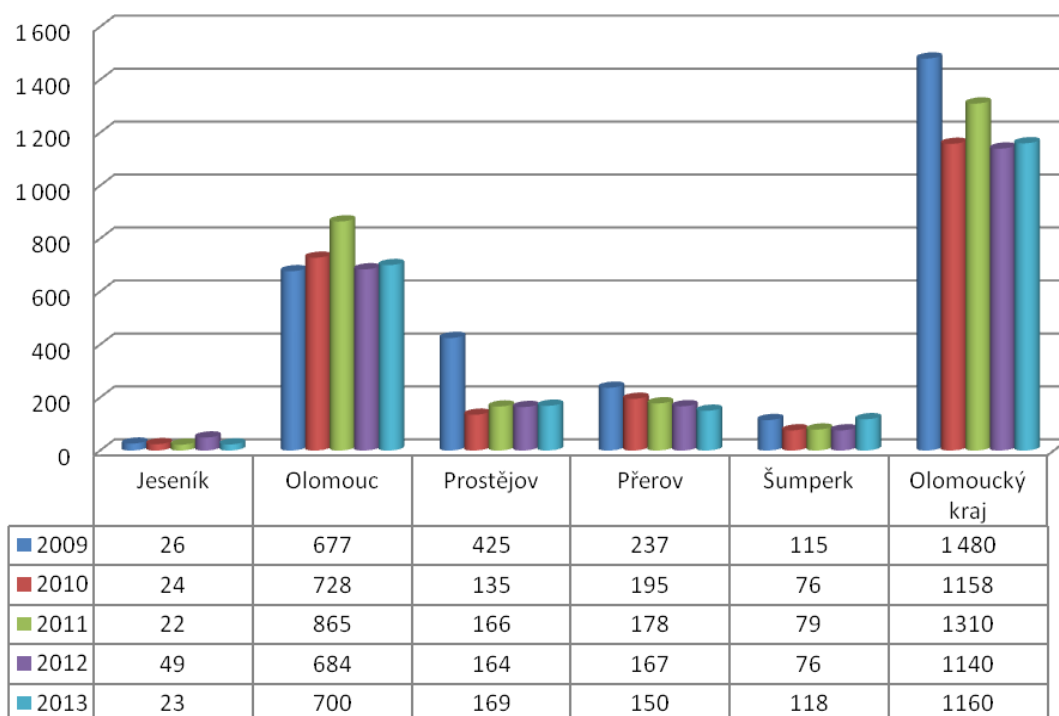
Zdroj: Statistiky PČR.

Vlastní zpracování.

Z analýzy statistický dat za období od roku 2009 do 2013 jasně vyplývá, že nejčastěji napadanými objekty jsou rodinné domy. Nejvíce zasažen touto majetkovou trestnou činností je Územní odbor Olomouc. Nejčastěji využívaným místem, kterým pachatel do objektu vnikne, jsou hlavní dveře a následují okna. V největší míře se pachatelé zaměřují na průmyslové zboží a peníze. Tyto zjištěné informace jsou velmi důležité a směrodatné při tvorbě preventivních projektů, informativních aktivit, různých možností zabezpečení a ochrany majetku, ale i při samotném výkonu hlídkové činnosti policistů.

Další majetkovou trestnou činností, která značně znepříjemňuje život občanům, jsou krádeže věci z automobilů. Tato trestná činnost tvoří další podstatnou část majetkové trestné činnosti v počtu případů. Celkový přehled s porovnáním období od roku 2009 až 2013 je uveden v tabulce č. 12.

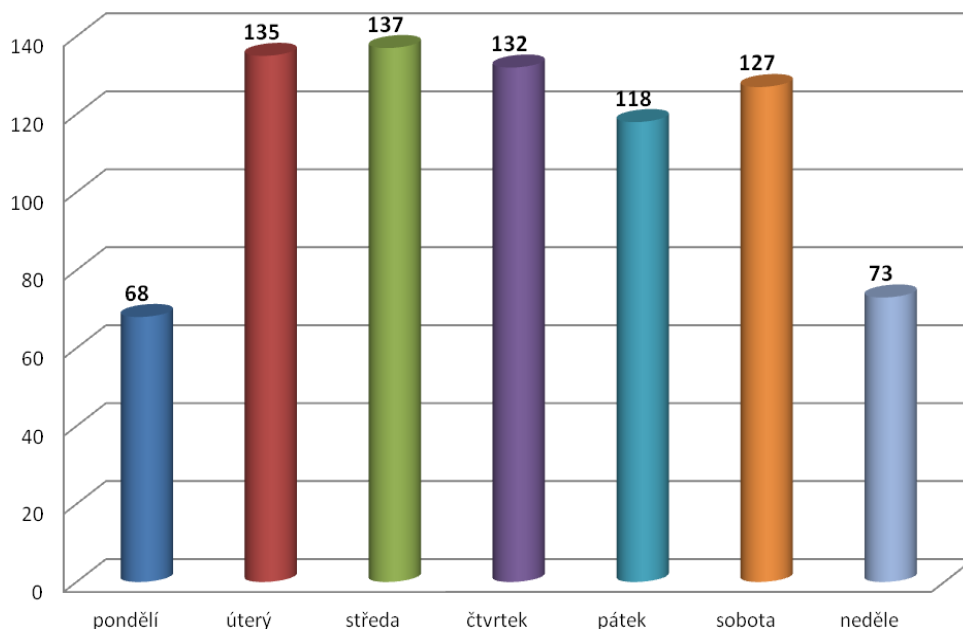
Tabulka č. 12: Přehledová tabulka k porovnání trestného činu krádeže vloupání do motorových vozidel v Olomouckém kraji v období 2009 až 2013

Zdroj: Statistiky Policie ČR (2009 - 2013). Vlastní zpracování.

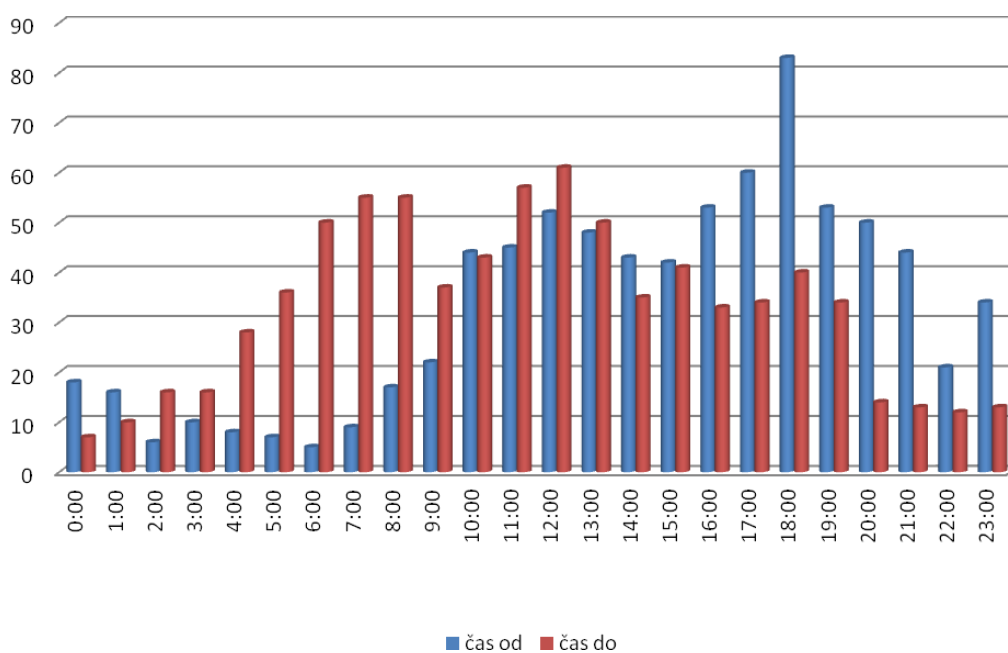
Na základě grafického znázornění můžeme vidět, že v Olomouckém kraji vykazuje nejvyšší nápad této trestné činnosti Územní odbor Olomouc. Povedením analýzy přijatých oznámení získáme další data, a to dny a hodiny, ve kterých se pachatelé dopouštějí této trestné činnosti nejčastěji.

Graf č. 5: Krádeže věcí z motorových vozidel dle dnů v týdnu

Zdroj: Statistiky Policie ČR. Vlastní zpracování.

Graf č. 6: Krádeže věcí z motorových vozidel dle času

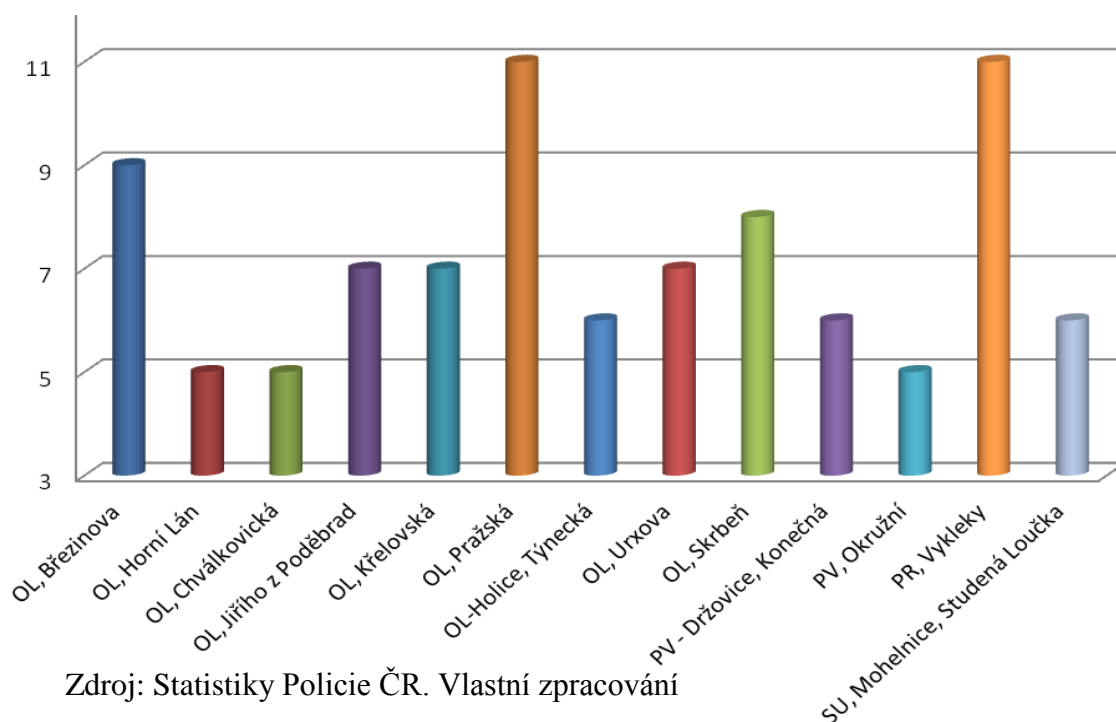

Zdroj: Statistiky Policie ČR. Vlastní zpracování

Z grafů č. 5 a 6 vyplývá, že mezi nejčastějšími dny, kdy dochází k majetkové trestné činnosti krádeží věcí z vozidel, patří dny v týdnu, a to středa, úterý a čtvrtek v časovém rozsahu od dvanácté do osmnácté hodiny.

K uvedeným údajům lze ještě přiřadit i konkrétní ulice měst v Olomouckém kraji, ve kterých došlo ke krádežím motorových vozidel nejčastěji. Tento údaj se získá na základě místa, ve kterém došlo k více jak pěti případům krádeží vloupáním do motorových vozidel.

Graf č. 7: Krádeže věcí z motorových vozidel místa

Zdroj: Statistiky Policie ČR. Vlastní zpracování

Zkratky: OL – Olomouc

PV – Přerov

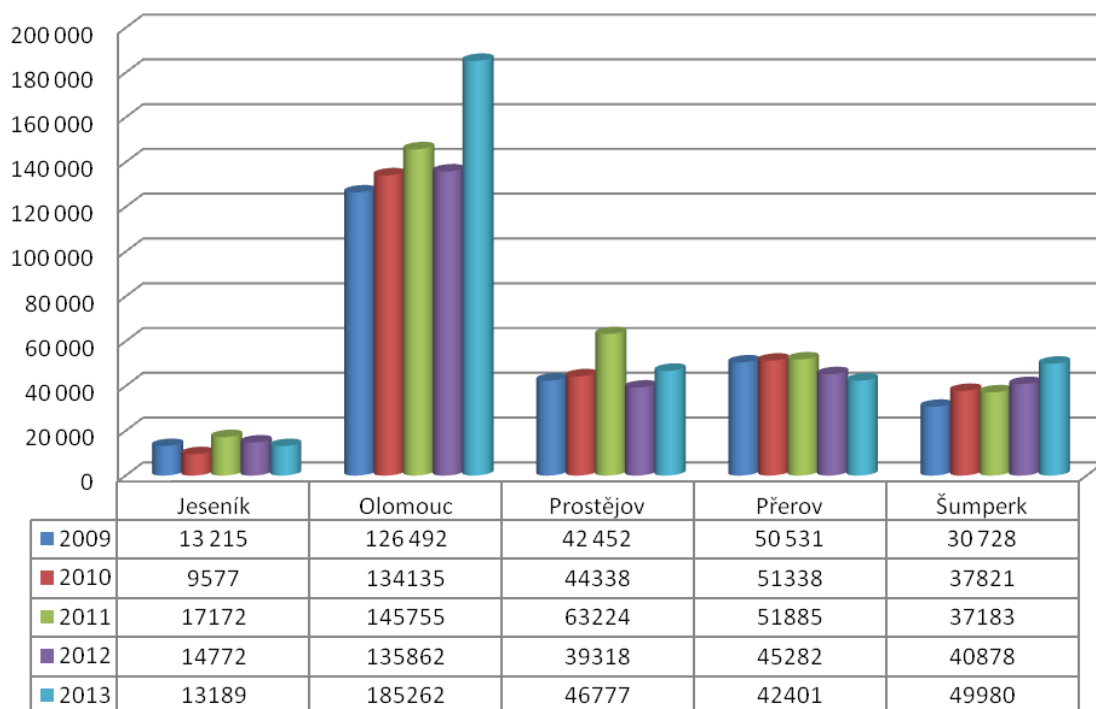
PR – Prostějov

SU - Šumperk

Z analýzy statistických dat trestného činu krádeže vloupáním do motorových vozidel v Olomouckém kraji za období 2009 do 2013 vyplývá, že nejzatíženějším územní odborem kraje je Olomouc, následuje Přerov a Prostějov. Nejčastěji dochází k této trestné činnosti ve dnech v týdnu, a to v úterý, středu a čtvrtek rozmezí dvanácté a osmnácté. Lokality, které vykazují nejvyšší nápad této trestné činnosti, jsou ulice Pražská v Olomouci a ulice Vykleky v Prostějově.

Důležité je také uvést škody, které byly způsobeny pachateli majetkové trestné činnosti. Pro ucelený přehled byla vypracována tabulka č. 13 s grafickým přehledem škodných událostí za jednotlivé územní odbory a Olomoucký kraj v období od 2009 do 2013.

Tabulka č. 13: Přehledová tabulka o počtu způsobených škod v Olomouckém kraji za období 2009 a 2013 v tisících Kč

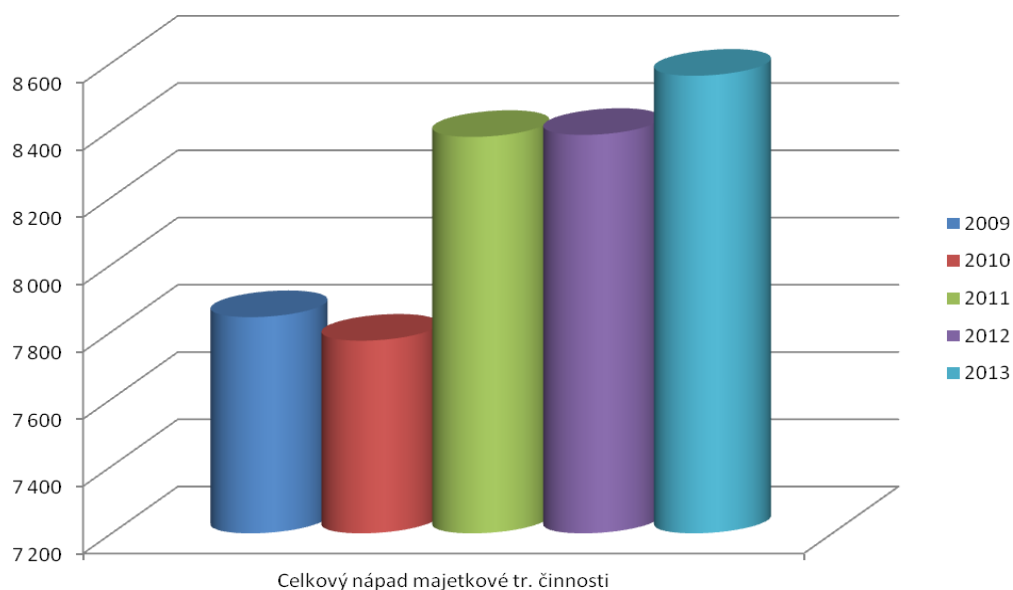

Zdroj: Statistiky Policie ČR (2009 - 2013). Vlastní zpracování

Dle předchozích výstupů je zřejmé, že nejvyšší škody pachatelé způsobují v teritoriu Územního odboru Olomouc. Následuje Územní odbor Přerov, Územní odbor Prostějov, Územní odbor Šumperk a Územní odbor Jeseník.

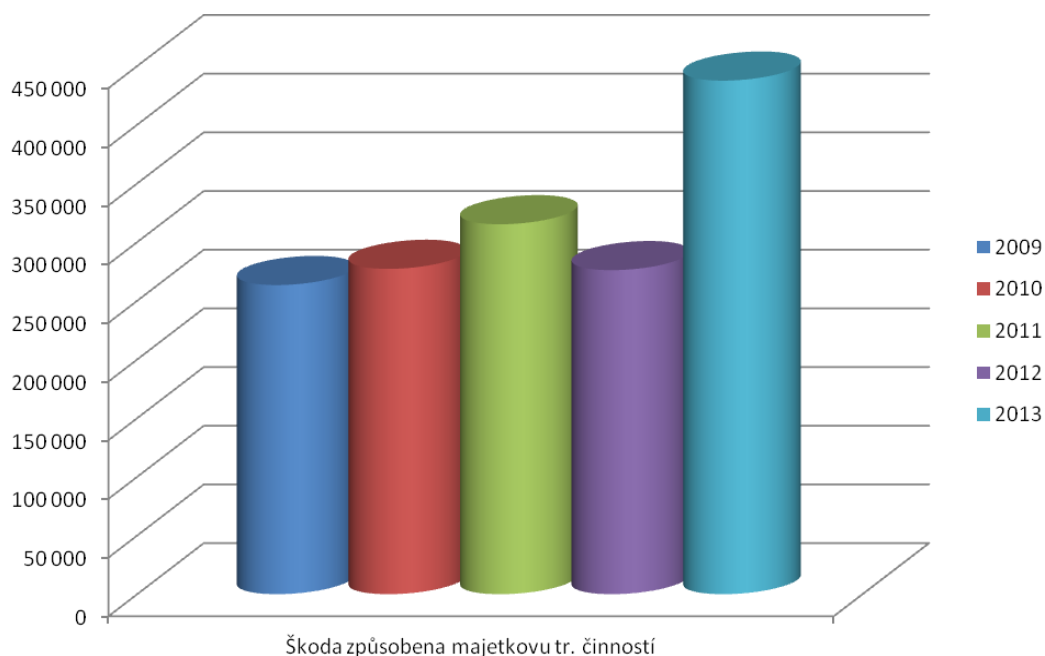
Pro celkový přehled vývoje majetkové trestné činnosti v Olomouckém kraji v období od roku 2009 do 2013 byl vypracován graf č. 8. Zároveň je v grafu č. 9 uvedena škoda, která byla pachateli majetkové trestné činnosti v Olomouckém kraji v jednotlivých obdobích způsobena.

Graf č. 8: Vývoj nápadu majetkové trestné činnosti v Olomouckém kraji
od 2009 do 2013

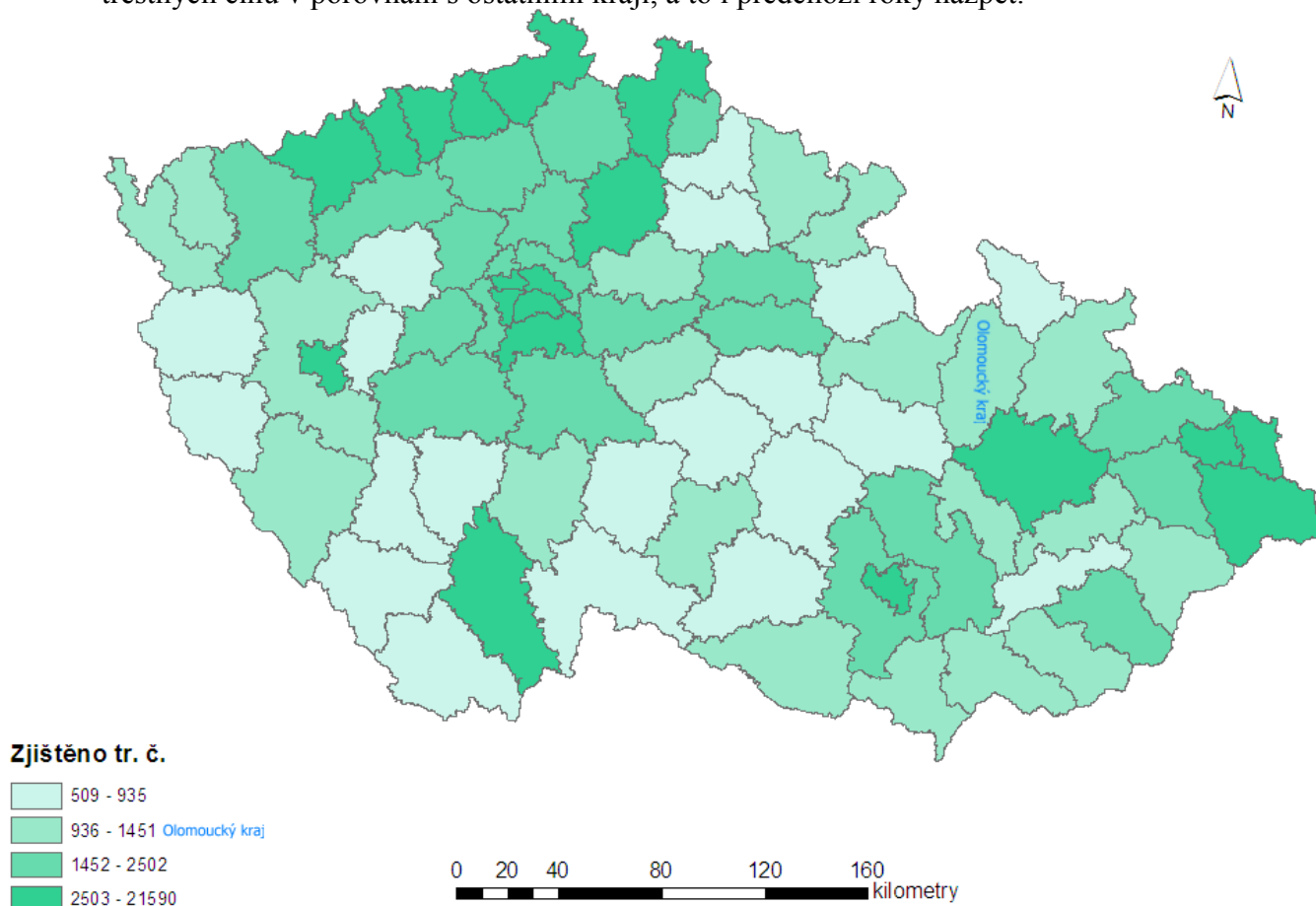
Zdroj: Statistiky Policie ČR (2009 - 2013). Vlastní zpracování

Graf č. 9: Způsobená škoda v Olomouckém kraji od 2009 do 2013 v tisících Kč

Zdroj: Statistiky Policie ČR (2009 - 2013). Vlastní zpracování

Vzrůstající majetková trestná činnost v Olomouckém kraji pouze kopíruje celorepublikový trend v dané oblasti. Jak je vidět na mapě majetkové kriminality ČR 2013, Olomoucký kraj se pohybuje v rámci republiky v první polovině statistiky zjištěných trestných činů v porovnání s ostatními kraji, a to i předchozí roky nazpět.

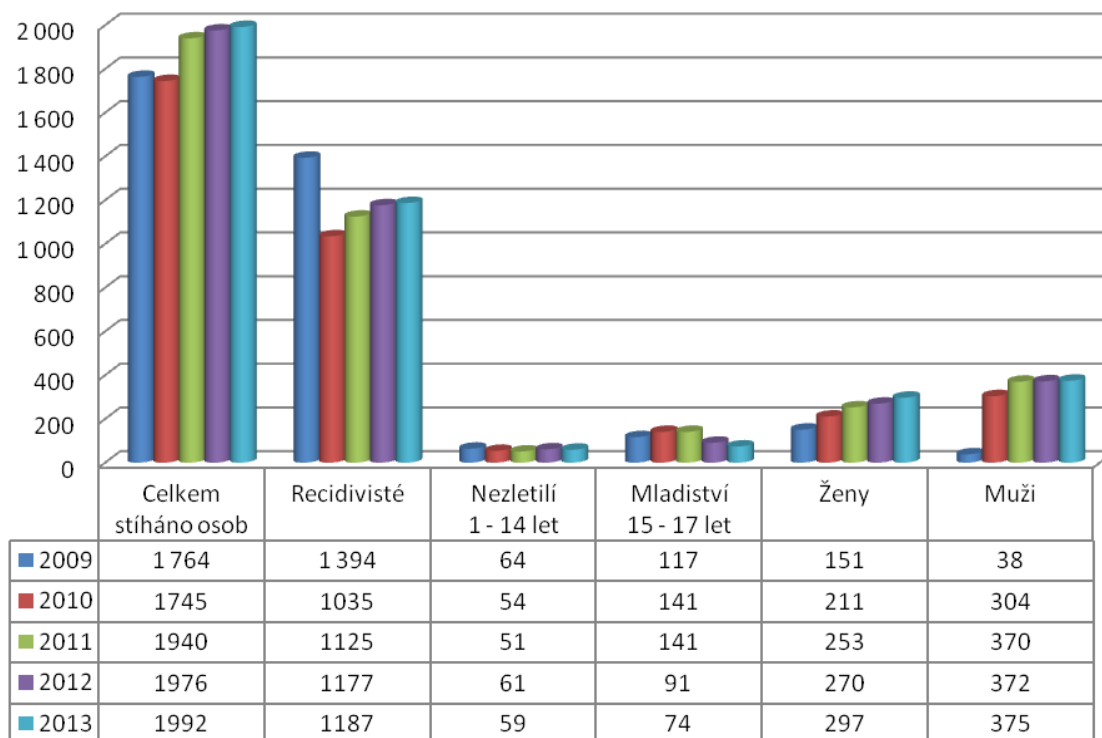

Obrázek č. 17.

Celkově od roku 2009 do 2013 vykazoval nápad trestné činnosti v Olomouckém kraji 40 941 skutků. Škoda, která v uvedené období byla jednáním pachatelů způsobena, se pohybuje v částce 1 569 550 000 Kč, kdy se z těchto peněz podařilo zajistit hodnoty ve výši 33 683 000 Kč. Jen za rok 2013 způsobili pachatelé v Olomouckém kraji majetkovou trestnou činností škodu za 437 608 000 Kč, kdy se z této částky podařilo zajistit hodnoty ve výši 2 136 000 Kč. Na základě uvedených výsledků je patrné, že se jedná o celospolečenský problém, který je zapotřebí řešit ne jen četností hlídkové činnosti policie, preventivními projekty, ale zapojením samotné veřejnosti do ochrany majetku.

V závěru této kapitoly je zapotřebí také uvést strukturu pachatelů, kteří se dopouští majetkové trestné činnosti. Tabulka je rozdělena do pěti políček na celkový počet stíhaných osob za uvedené období, recidivisty, osoby od 1 do 14 let tzv. nezletilí, osoby od 15 do 17 let tzv. mladiství, ženy a muži.

Tabulka č. 14: Přehledová tabulka ke struktuře pachatelů v Olomouckém kraji za období 2009 až 2013

Zdroj: Statistiky Policie ČR (2009 - 2013). Vlastní zpracování

Nejpočetnější skupinou, která je řešena pro majetkovou trestnou činnost, jsou recidivisté, následují osoby starší 18 let, třetí místo zaujímají ženy. Všechny tyto tři kategorie mají od roku 2010 vzrůstající tendenci. Naopak u osob do osmnácti let je vidět pozvolný sestup, což je celkem uspokojivé. Když pomineme recidivisty, tak velmi znepokojující je nárůst majetkové trestné činnosti v posledních dvou uvedených skupinách. Především se jedná u obou pohlaví o osoby v rozmezí věkové hranice od 20 do 40 let. Z pohledu policejní prevence se dá na posledních čtyřech skupinách různými metodami pracovat. Recidivisté a recidiva není již z preventivního hlediska doménou policie, ale jiných subjektů. Tato oblast je vzhledem k vývoji na samostatnou studii.

5. 4. 2 Preventivní projekty v Olomouckém kraji a jejich vliv na majetkovou trestnou činnost

Trestné činy majetkového charakteru nejsou nejzávažnější a jejich společenská nebezpečnost není až na tak vysoké úrovni jako je tomu u násilné trestné činnosti, ale jsou nejčetnější s vysokým podílem škodných událostí. Z uvedených důvodů vnímá občan tuto trestnou činnost velmi intenzivně. V dané oblasti, represe nic nezmůže a k potírání majetkové trestné činnosti je zapotřebí spolupráce i ze strany široké veřejnosti.

Mezi nástroje prevence, které se používají v Olomouckém kraji ke snížení kriminogenních jevů lze zařadit preventivní projekty.

Jeden z takovýchto projektů byl realizován v působnosti Územního odboru Olomouc v roce 2012 se zaměřením na krádeže vloupáním do motorových vozidel pod názvem „**Auto nepoužívám jako trezor**“.

Projekt byl uskutečněn na začátku roku 2012 na základě výrazného nárůstu krádeží vloupáním do motorových vozidel v působnosti Územního odboru Olomouc. Celkem bylo v roce 2011 evidováno 865 skutků krádeží vloupáním do motorových vozidel, celková objasňenost činila pouhých 4,74 %. Celkem se podařilo zjistit a objasnit 46 skutků. Škoda, která byla způsobena pachateli této trestné činnosti v roce 2011, byla vyčíslena na 15 806 000 Kč. Z uvedené částky se podařilo zajistit hodnoty ve výši 114 000 Kč. Oproti roku 2010 došlo k nárůstu této trestné činnosti o 137 skutků.

Na základě tohoto nepříznivého vývoje se uskutečnil v měsíci březnu 2012 preventivní projekt změřený na krádeže vloupáním do motorových vozidel, jehož činnost spočívala v kontrole vozidel, která je nedílnou součástí preventivních aktivit posledních let. Přesto jsou v rámci tohoto projektu oslovováni noví řidiči a vlastníci motorových vozidel. Snahou je osvětlení dané problematiky a předání rad, jak předcházet nebo se nestát obětí majetkové trestné činnosti.

V roce 2012 se do tohoto projektu zapojila i Městská policie Olomouc. Společné aktivity na úseku preventivních kontrol si policisté a strážníci již během podzimu minulého roku vyzkoušeli a na základě dobré spolupráce vznikl podnět ke společnému projektu. Zapojením MP Olomouc do projektu znamená možnost při kontrolách oslovit jak větší počet řidičů či majitelů motorových vozidel, tak i nakupujících. Preventivní kontroly jsou ve formě

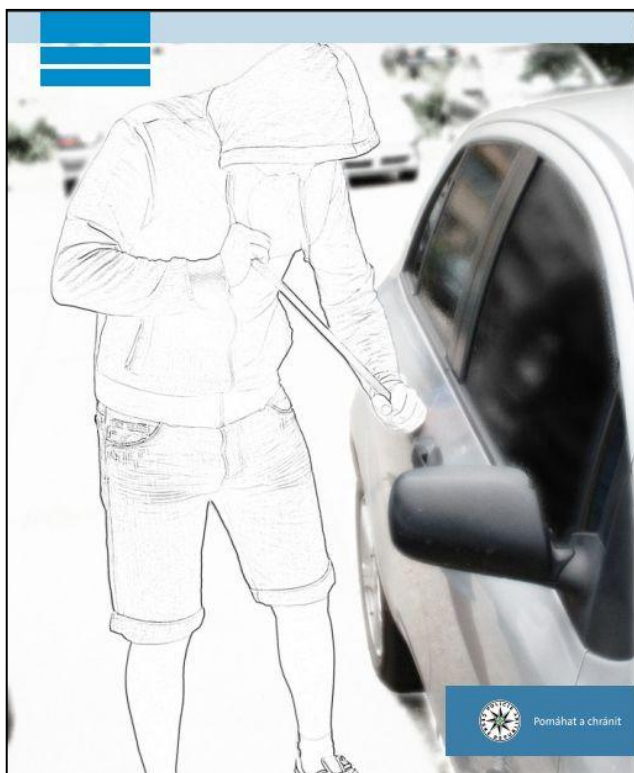
společných hlídek, nebo samostatně v rámci výkonu služby, kdy tyto aktivity jsou nedílnou součástí práce jak policistů, tak i strážníků.

Činnost je zaměřena zejména na parkoviště u hypermarketů a v předem vytipovaných ulicích, kde je zvýšený nápad trestné činnosti.

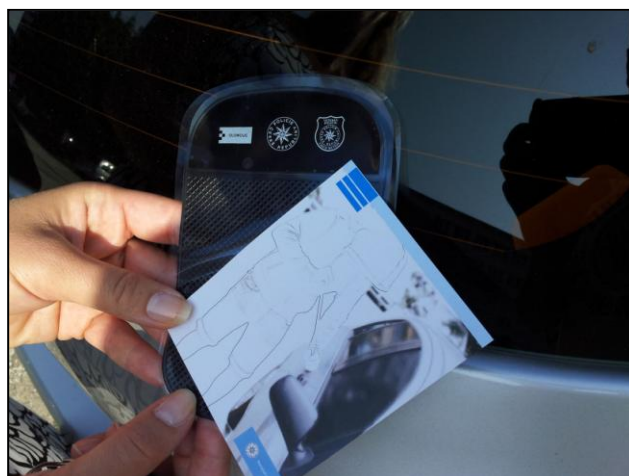
Při vlastní realizaci prevence policisté a strážníci oslovují občany u vozidel a předávají jim letáky s informacemi. Obsahem letáků jsou rady, jak postupovat v případě, že dojde k odcizení věci z vozidla a tím pádem ke krádeži osobních dokladů. Kde vyřídit/ohlásit ztrátu nejrůznějších dokladů a termíny na jejich nahlášení. Druhá forma preventivního materiálu je informativní lístek, který je umístěn na zkontrolované vozidlo.

Součástí projektu byly i drobné dárky (jednalo se o nanopodložky s logy participujících subjektů), které obdrželi ti majitelé vozidel, kteří měli řádně zabezpečený automobil a nenechávali věci na viditelných místech.

Informační leták a nanopodložka.

Obrázek č. 18.

Obrázek č. 19.

Fáze projektu:

Oblast veřejného pořádku a prevence kriminality majetkového charakteru – situační prevence

Cíl:

- Snížit a omezit nápad majetkové trestné činnosti
- Posílit informovanost obyvatel
- Zvýšení pocitu bezpečí obyvatel

Cílová skupina: veřejnost

Prostředky: přímá realizace preventivních činností na inkriminovaných místech

Materiální zabezpečení: OTP

Realizace: OTP, PČR, MP Olomouc

Materiál:

Informační materiál – 20 000 kusů – 200 000 Kč

Nanopodložky – 3 000 kusů – 30 000 Kč

Celková cena projektu 50 000 Kč. Projekt byl financován komisí prevence Magistrátu města Olomouce.

Grafický manuál k informativním i propagačním materiálům byl vytvořen vlastními silami a prostředky policistů z oddělení tisku a prevence. Následně byly osloveny tři firmy. Vybrána byla ta firma, která nabídla odpovídající kvalitu za přijatelnou cenu. Realizace projektu proběhla v měsíci březnu a dubnu na parkovištích supermarketů.

Nedílnou součástí všech preventivních projektů zaměřených na majetkovou trestnou činnost je také informační kampaň v místních médiích. V uvedeném případě byla činnost PČR a MP medializována v místních tištěných médiích a rozhlasích. Dále se osvědčilo, upozorňovat občany na pachatele majetkové trestné činnosti rozhlasem v obchodních střediscích.

Ukázka z informativní činnosti.

Obrázek č. 20.

Za rok 2012 došlo ke snížení krádeží vloupáním do motorových vozidel na území Olomouce na celkových 684 skutků, což je 181 skutků méně oproti roku 2011. Celková způsobená škoda v roce 2012 činí částku 12 829 000 Kč. Škodní události se oproti minulému roku snížily o částku 2 977 000 Kč.

Značným podílem ke snížení nápadu krádeží vloupáním do motorových vozidel v roce 2012 přispěl uvedený preventivní projekt. Zde stále zůstává otázkou, do jaké míry má tento preventivní projekt podíl na snížení nápadu. U projektu nebyl zpracován výstup v počtu oslovených, časové dotaci a kdy byl oficiálně ukončen. Z těchto důvodů se nedá provést evaluace celého projektu. Zároveň nelze pouze vycházet z porovnání statistických dat nápadu trestné činnosti, jak se tomu děje doposud.

Projekt komplexního charakteru zaměřen na majetkovou trestnou činnost v rámci celého Olomouckého kraje byl připraven v roce 2010 a realizován v následujících letech pod názvem „**Bezpečný domov v bezpečné lokalitě**“.

Podrobný popis projektu:

Hlavní cíl projektu je eliminace majetkových trestných činů, a to v co největší míře vloupání do motorových vozidel a do opakovaně napadených objektů. Problematika vloupání do motorových vozidel a krádeží věcí z nich, stejně jako vloupání do společných bytových i nebytových prostor (např. kolárny sklepy), vykazuje z hlediska nápadu majetkové trestné činnosti již několik let neuspokojivý stav a zcela jednoznačně tvoří nemalý podíl na celkovém nápadu majetkové trestné činnosti na území Olomouckého kraje, viz tabulky č. 7, 9, 10, 12 a graf č. 8. Jde o trestnou činnost, kterou není lehké objasňovat, přičemž jí však lze odpovídající prevencí účinně předcházet. Sekundárním výsledkem projektu bylo určení omezení pohybu osob, které v zimních měsících využívají společné prostory obytných domů jako dočasné noční útočiště a snížení počtu případů narušování veřejného pořádku a projevy vandalství.

Pilotní projekt je jedinečný zejména v tom, že problematiku prevence majetkové činnosti pojímá komplexně, a to co do rozmanitosti preventivních aktivit, metod a prostředků, tak do rozsahu působnosti.

Komplexnost preventivních aktivit zcela naplňuje principy Community policing „...*policejní práce orientovaná na službu veřejnosti.*“ se záměrem působit na celkovou bezpečnostní situaci na konkrétním území a konkrétní skupinu obyvatel. Dílčím cílem je zvýšení pocitu bezpečí občanů žijících v dané lokalitě a současně je vést

ke spoluzodpovědnosti za ochranu vlastního majetku. Zvýšený zájem majitelů nemovitostí bude vést k posílení vazby mezi veřejností a PČR, kdy policie na základě informací z řad obyvatel, bude flexibilně řešit problematiku trestné činnosti, jež je charakteristická pro tamní územní oblast.

Cílovou skupinou jsou občané konkrétních lokalit v Olomouckém kraji, prioritním zaměřením na obyvatele sídlištních a dalších nájemních domů, u nichž lze rovněž předpokládat, že jsou současně i vlastníky motorových vozidel. Záměrem projektu je oslovení cílové skupiny na území celého Olomouckého kraje, neboť jde o problematiku přesahující hranice okresů respektive územních odborů (Olomouc, Přerov, Prostějov, Jeseník, Šumperk).

Podstata projektu vychází z analýzy majetkové trestné činnosti v Olomouckém kraji. Projektem se řeší všechna území, ale vychází se ze skutečného stavu a provedené analýzy, tedy ohnisek majetkové trestné činnosti.

Veškeré preventivní aktivity vychází z aktuální analýzy bezpečnostní situace. To znamená, že jsou prováděny na základě aktuálního vyhodnocení nápadu trestné činnosti v dané lokalitě. (Nejčastěji napadené objekty, opakovaně napadené provozovny, ulice a parkoviště s největším počtem vloupání do motorových vozidel, časový snímek páčání trestné činnosti.)

Projekt se skládá z několika fází : (fáze se mohou prolínat)

1. Vytipování lokalit a objektů

a) Komplexní analýza majetkové trestné činnosti v Olomouckém kraji za období 2009 až 2011 se zaměřením na nejvíce problematické lokality.

b) Pravidelné vyhodnocování aktuálního nápadu trestné a přestupkové činnosti v rámci dostupných databází Policie ČR a aktuálně na situaci reagovat.

c) Pilotní výrazné zapojení prvku Community policing – Policisté s územní zodpovědností provádí přímo v detekovaných lokalitách kontrolní činnost a v terénu „mapují“ konkrétní situaci – zabezpečení vchodových dveří, zamykání, zajištění všech přístupových prostor, vhodnost osvětlení, využití bezpečnostních prvků apod. Situaci dle působnosti

vyhodnotí a na základě provedeného průzkumu směřují do těchto domů a objektů prevenci (viz další fáze projektu)

2. Osvěta

a) Semináře pro zástupce cílových skupin (bytová družstva, sdružení nájemníků, vlastníci bytových domů, majitelé provozoven)

Pravidelné schůzky a účasti při zasedání členů bytových družstev. Upozornění přítomných na zjištěný stav a případné nedostatky v zabezpečení objektů a distribuce informativních materiálů v podobě praktickými informací o možnostech zabezpečení svého majetku.

Ukázka informačních samolepek a letáků.

Obrázek č. 21.

Obrázek č. 22.

- b) Osvěta prostřednictvím médií (medializace projektu, upozorňování na riziko majetkové trestné činnosti)

Oslovení cílové skupiny prostřednictvím:

- regionálního tisku, rozhlasu a televize
- elektronických médií (webové stránky Policie ČR, webové stránky Olomouckého kraje a jednotlivých obcí)
- tiskoviny měst a obcí (po dohodě se starosty)

- c) Kampaň pomocí využití modelu motorového vozidla (krádeže věcí z aut)

Současně s kontrolou parkovišť (velká sídlištní parkoviště a parkoviště u obchodních center) probíhá osvěta s využitím modelu automobilu. Díky vhodnému umístění makety dosáhneme toho, že informace bude předána lidem bezprostředně a srozumitelně v momentu, kdy zapomněli v automobilu určitou věc. Právě v této chvíli je možné odvrátit vloupání do vozidla tím, že se majitel vrátí zpět do vozu a volně odloženou věc uschová.

Ukázka makety automobilu z akce.

Obrázek č. 23.

3. Preventivní kontrola

Realizace preventivních akcí (poradenská služba) přímo na místech s největším výskytem majetkové kriminality.

Policisté oddělení tisku a prevence společně s policisty obvodních oddělení provádí poradenskou službu přímo v terénu.

a) Kontrola zabezpečení objektů

Policisté provádí kontrolní činnosti přímo ve vytipovaných domech a kontrolují zejména zamykání společných prostor, vhodné osvětlení, elektronické a další zabezpečení apod. Přímou v domě (vchod do domu, chodba apod.) upozorňují nájemníky na případné nedostatky s nabídkou preventivního řešení. Využití letáků, plakátů, samolepek a dalších preventivních materiálů.

b) Kontrola aut na parkovišti

➤ „Auto není výloha“ Policisté chodí přímo po parkovišti a kontrolují, zda řidiči nenechávají v autě na viditelném místě odložené věci. Za stěračem vozidla, ve kterém se nachází odložené věci, policisté řidiči zanechají leták „Auto není výloha“, a to textem obráceným směrem k řidiči.

Ukázka informačního letáku.

Obrázek č. 24.

4. Preventivní řešení pomocí kamerového systému

V této fázi preventivního projektu je záměrem znásobit efektivitu preventivní kampaně, a to na základě vytipování objektů v místech s vysokým nápadem trestných činů a následným označením těchto objektů preventivními samolepkami s logem projektu a plakátů označující monitorovací prostor.

Cílem této části projektu je posílit preventivní aspekt a zvýšení pocitu bezpečí dalšími prvky. Záměrem je oslovení nejen fyzických, ale také právnických osob – majitelů objektů, ve kterých dochází opakovaně k vloupání.

Vychází se z faktu, že pocit bezpečí u občanů není dán pouze tím, zda se sami cítí ohroženi, ale že lokalitu, ve které žijí, vnímají komplexně a dotýkají se jich i události, při nichž nepřicházejí o svůj majetek, ale události se dozví. Tato skutečnost pak negativně působí na jejich celkové vnímání bezpečnostní situace v dané lokalitě (události, o kterých se dozví např. z médií).

Prevence kriminality má na komunální úrovni vždy velkou odezvu. Dobře realizované projekty prevence mohou některé pachatele odvrátit od úmyslu spáchat trestný čin, odstranit cíle útoku, ztížit dostupnost těchto cílů, snížit motivaci pachatele, popřípadě pachatele dopadnout, ale mají i tzv. odstrašující psychologický efekt.

Viditelné využívání zabezpečovacích systémů plní zcela jistě preventivní funkci. Vytváření tzv. bezpečných zón v exponovaných lokalitách a zvyšování základní lidské potřeby – pocitu bezpečí.

Projekt je financován z prostředků na dotační podpory prevence kriminality z Ministerstva vnitra za účasti Krajského úřadu Olomouc.

Tabulka č. 15: Rozpočtové náklady na projekt

Materiál	Celkem	Státní dotace
Kamerový systém 8 ks	135 000,00	135 000,00
Maketa automobilu	37 500,00	37 500
Samolepky (10.000ks)	30 000,00	0
Informační letáky (5.000 ks)	7 000,00	0

Celkem	209 500,00	172 500,00
---------------	-------------------	-------------------

Celkově státní dotace z dotačního programu na tento projekt činila částku 172 500 Kč. Olomoucký kraj se podílel na projektu finančními prostředky ve výši 37 000 Kč. Konečná částka projektu se tedy pohybovala ve výši 209 500 Kč.

Realizace se všemi fázemi projektu již s pořízeným materiálním zabezpečením proběhla od ledna roku 2011. Prevence byla cílena do problematických lokalit v Olomouckém kraji na základě podrobných analytických rozborů statistických výstupů. Cíle projektu byly konkrétní a realistické. Problém nastává ve stanovení termínu, kdy nebyla určena doba, po kterou byl projekt realizován, a jakou časovou dotaci měli jednotlivé dílčí fáze projektu. Na základě těchto faktorů se opět naskytá otázka, do jak velké míry má tento projekt vliv na průběh majetkové trestné činnosti v Olomouckém kraji.

Na základě zhodnocení surových statistických výstupů lze říci, že celkově ke snížení majetkové trestné činnosti došlo (viz. tabulka č. 7, 9, 10 a 12). V roce 2001 bylo celkem evidováno v Olomouckém kraji 3 906 skutků majetkové trestné činnosti se způsobenou škodou ve výši 8 485 163 000 Kč. V roce 2012 byl tento trend sestupný. Bylo evidováno 3 880 skutků se způsobenou škodou 7 553 755 000 Kč. Zde můžeme konstatovat, že po zahájení projektu rozdíl majetkové trestné činnosti mezi roky 2011 a 2012 činí 26 skutků s ponížením škodných událostí o 931 408 000 Kč.

K provedení evaluace je zapotřebí jasně definovat začátek a konec celého projektu. Důležité je si uvědomit, že po skočení preventivních projektů nelze provést okamžité závěry, které s velkou mírou jistoty potvrdí nebo vyvrátí jejich přínos. Řešením může být před zahájením kvalitní argumentace ve prospěch projektu, opřená o teoretický i empirický výzkum, a také důraz na použití kvalitativních technik při jeho závěrečném hodnocení.

5. 4. 3 Empirická část práce

V části, která obsahuje empirické zpracování tématu diplomové práce, si nejprve určíme cíl, průzkumný vzorek a použité metody. Dále zde bude popsán průběh vlastního výzkumu, jeho výsledky a interpretace zjištěných informací.

Cíl výzkumu

Cíly empirické práce bylo provedení průzkumu veřejného mínění k preventivním projektům a také zjistit povědomost občanů o tom, jak mají postupovat, když se stanou obětí trestné činnosti.

V průběhu praktické části při rozboru majetkové trestné činnosti v Olomouckém kraji, se ukázalo (viz kapitola 5. 4. 1), že je zapotřebí empirickou část směřovat do oblasti vnímání a hodnocení preventivních projektů veřejností. Tím bychom získali zpětnou vazbu k realizovaným projektům, kterou nelze jenom podložit analýzou statistických výstupů majetkové trestné činnosti.

Výzkumné otázky:

1. Se kterým preventivním projektem se občané Olomouckého kraje setkali?
2. Jaký přisuzují význam k policejní prevenci?
3. Jsou preventivní rady pro občany přínosem?

Charakteristika a popis průzkumného vzorku

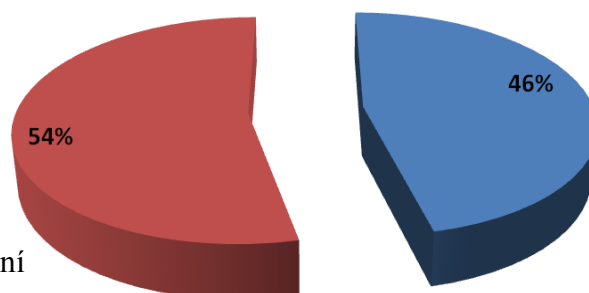
Výzkumný vzorek byl tvořen občany Olomouckého kraje z různých sociálních vrstev. Jeho výběr byl volen z nejvíce vytížených územních odborů dle indexu zatíženosti nápadem trestné činnosti, viz kapitola 5. 4. 1. (Olomouc, Prostějov, Přerov)

Z důvodu místní působnosti bylo využito preventivistů, kteří v rámci své pracovní náplně kontaktovali respondenty ve zmíněných územních odborech.

Během výzkumu bylo osloveno celkem 500 respondentů ve věku mezi 20 a 70 lety z různých sociálních vrstev a různého vzdělání. Pro přehlednost informací uvedených v této charakteristice byl vytvořen výšečový graf č. 10, 11 a 12.

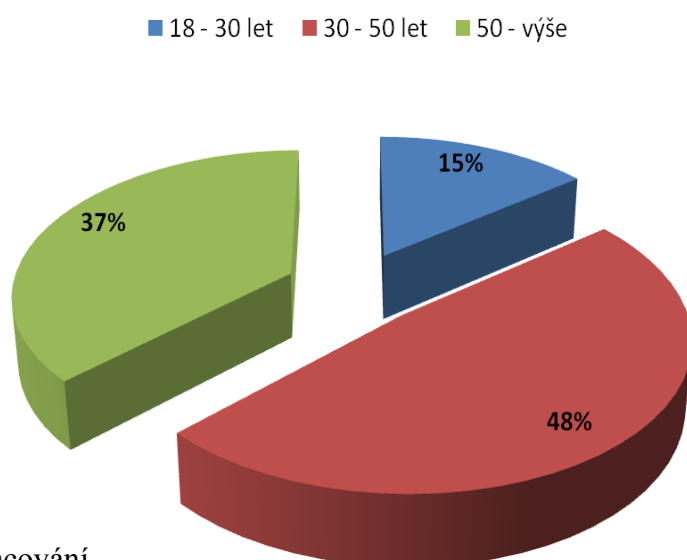
Graf č. 10: Charakteristika průzkumného vzorku dle pohlaví

■ Muži ■ Ženy

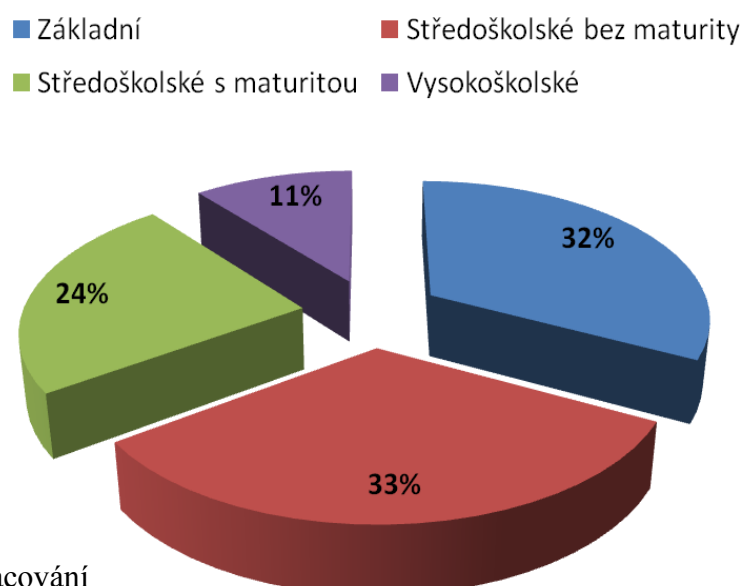
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č. 11: Charakteristika průzkumného vzorku dle věku

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č. 12: Charakteristika průzkumného vzorku dle vzdělání

Zdroj: Vlastní zpracování

Popis užití metodologie

V rámci empirické práce byl použit evaluační výzkum „jehož specifickým účelem je hodnotit působení sociálních intervencí“ (Majerová, Majer 2007). V daném evaluačním výzkumu byla použita dotazovací technika. Otázky u dotazovací techniky byly voleny formou uzavřených odpovědí. Důvodem bylo především snadné kódování a analyzování, ale také jednodušší varianty pro respondenta, a tím úspory jeho času.

Popis vlastního výzkumu

Na základě praktické části této diplomové práce bylo zjištěno, že k evaluaci preventivních projektů nepostačuje pouze porovnání statistických dat nápadu trestné činnosti, jak se tomu děje doposud. Jedním z možných způsobů hodnocení projektu může být i evaluační výzkum. Ten nám také může odpovědět na otázku, zda se preventivní informace dostali k cílové skupině.

Prvním krokem byla sonda, zda respondenti vůbec vědí o preventivních aktivitách policie. Následně byl vytvořen dotazník se třemi základními otázkami, a to zda respondenti mají vůbec ponětí o preventivních projektech policie, které se uskutečnily v poslední době na území Olomouckého kraje. Následovala otázka, zda preventivní činnosti vnímají jako důležitou součást policejní práce. Jelikož veškeré preventivní projekty pracují s informacemi, které jsou různou formou přenášeny na zájmové skupiny, proto byl poslední dotaz směřován k potvrzení, zda jsou poskytované informace pro respondenta přínosem.

Samotné dotazníkové šetření proběhlo od dubna do konce května roku 2014 v působnosti územních odborů Olomouc, Přerov, Prostějov. Dotazníky byly v počtu 800 kusů distribuovány k jednotlivým preventistům. Policisté zařazení na oddělení tisku a prevence při realizovaných preventivních akcích v uvedené měsíce prováděli samotné dotazníkové šetření. Dotazník je v příloze č. 1.

Vlastní výsledky výzkumu

V této části se na základě získaných poznatků budeme vyjadřovat k výzkumným otázkám a budou k nim vytvořeny určité závěry. U všech otázek je vypracován výšečový graf, aby lépe demonstroval rozložení jednotlivých typů odpovědí.

Výzkumná otázka č. 1

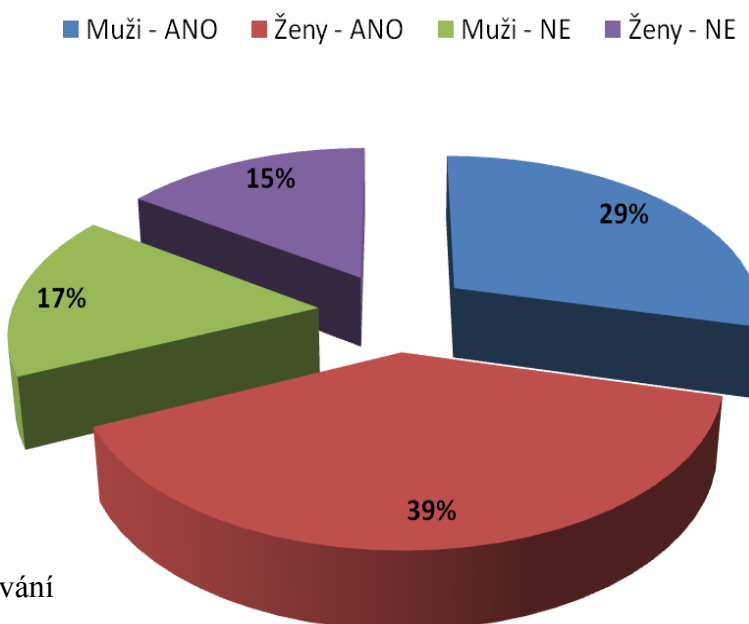
Znáte některý z preventivních projektů uskutečněných v Olomouckém kraji. Mezi projekty, které byly realizovány v letech 2011 až 2013, byly respondentům nabídnuty:

- Bezpečný domov v Bezpečné lokalitě
- Auto nepoužívám jako trezor
- Nedejte šanci zlodějům

Jednou z možností, jak si ověřit, že veřejnost vnímá policejní prevenci a policejní preventivní projekty, je zjištění, zda se vůbec střetli a znají některé realizované policejní

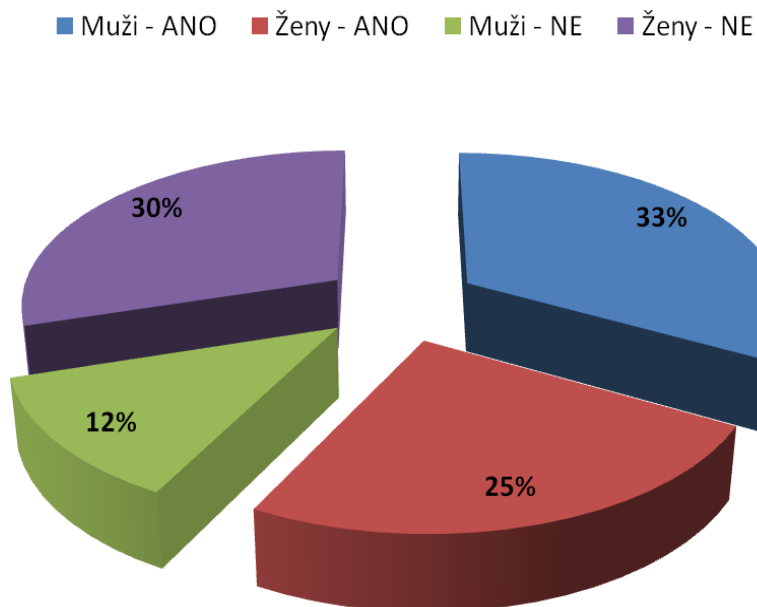
projekty. Pro přehlednost zpracovaných informací byly vytvořeny následující výsečové grafy č. 13, 14 a 15.

Graf č. 13: Charakteristika opovědí k projektu „Bezpečný domov v bezpečné lokalitě“

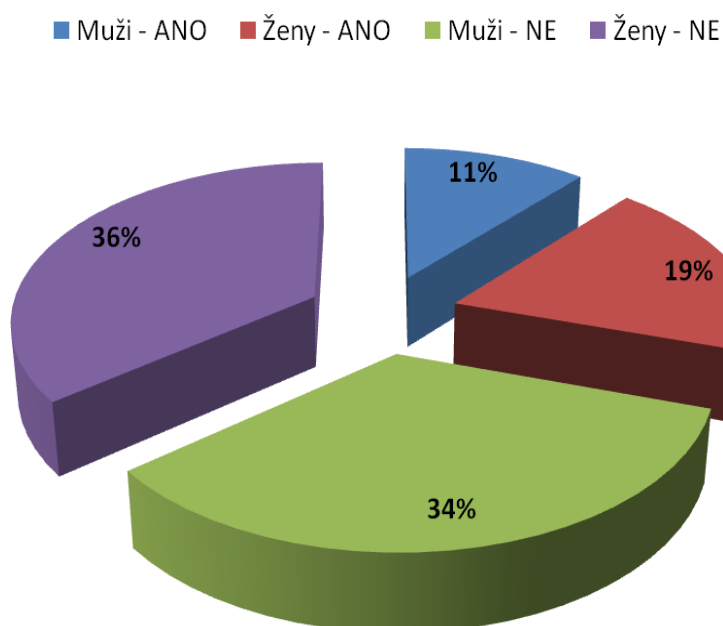
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č. 14: Charakteristika opovědí k projektu „Auto nepoužívám jako trezor“

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č. 15: Charakteristika opovědí k projektu „Nedej šanci zlodějům“

Zdroj: Vlastní zpracování

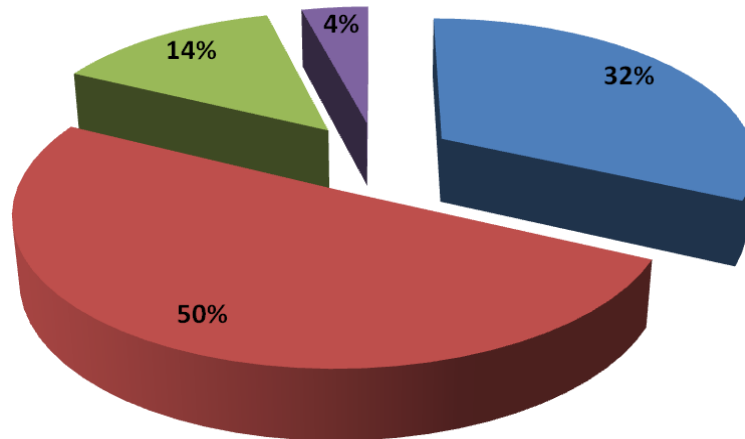
Ke zjištění, zda se veřejnost setkala s některými policejními projekty, byly vybrány tři výše uvedené projekty. U prvních dvou zmíněných projektů proběhla realizace v roce 2011 a 2012. Poslední projekt byl realizován v prosinci roku 2010. U prvních dvou projektů je dle grafů č. 13 a 14 zcela zřejmé, že se informace k veřejnosti dostaly a jsou stále v paměti obyvatel. U posledního projektu je zřetelné, že není tolik v podvědomí veřejnosti, jelikož jeho masivní fáze proběhla koncem roku 2010 a v následujících letech byla realizována sporadicky. Z daných výstupů jasně vyplývá, že u realizovaných projektů je podstatný termín jejich provedení, ve kterém jsme schopni oslovit co největší počet potenciálních obětí trestných činů.

Výzkumná otázka č. 2

Vnímáte prevenci jako důležitou součást policejní práce? Veřejnost má stále policejní práci spojenou spíše s represí. Z předchozích kapitol víme (viz kapitola 4), že prevence je nedílnou součástí policejních činností. Vnímá tento fakt veřejnost? Změnil se na tuto skutečnost její pohled? Určitý vhled na dané téma nám mohou poskytnout odpovědi na výše uvedenou otázku.

Graf č. 16: Charakteristika opovědí k otázce č. 2 dle pohlaví

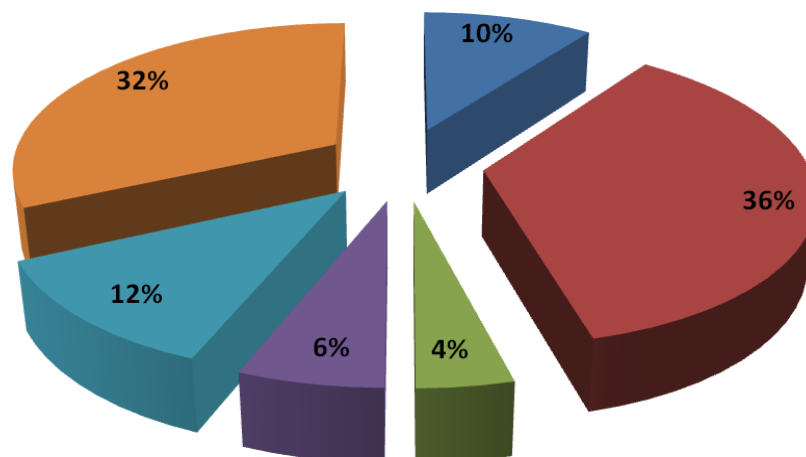
■ Muži - ANO ■ Ženy - ANO ■ Muži - NE ■ Ženy - NE

Zdroj: Vlastní zpracování

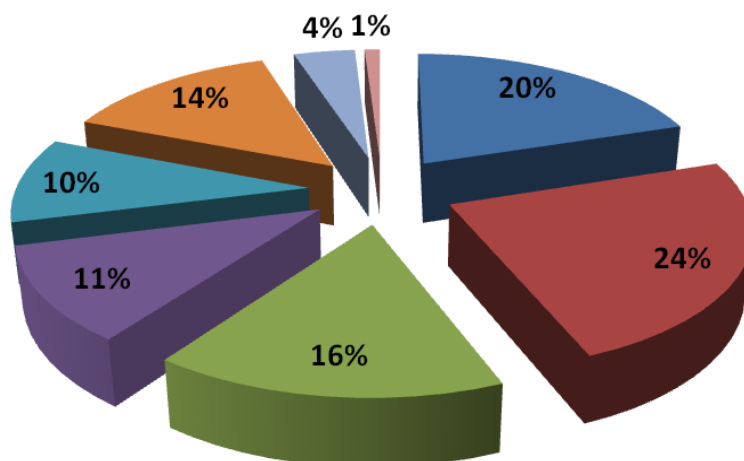
Graf č. 17: Charakteristika opovědí k otázce č. 2 dle věku

■ 18 - 30 let - ANO ■ 30 - 50 let - ANO ■ 50 - více - ANO
■ 18 - 30 let - NE ■ 30 - 50 let - NE ■ 50 - více - NE

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č. 18: Charakteristika odpovědí k otázce č. 2 dle vzdělání

Zdroj: Vlastní zpracování

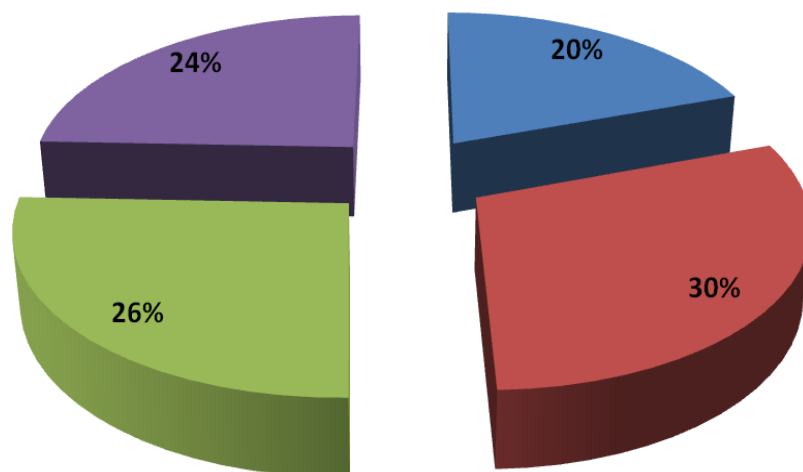
V lidech je z dob totalitního režimu stále zakódováno, že policie je pouze represivním orgánem. Na základě informací, které jsme získali, můžeme zčásti tvrdit, že se tento náhled na policii postupně mění. Z grafů nám vyplývá, že ve smyslu „Pomáhat a chránit“ vnímají více novodobou policii ženy. Dále osoby ve věku 30 - 50 let se vzděláním středoškolským a s vysokoškolským. Celkově je tento měnící se trend pro policii pozitivním signálem.

Výzkumná otázka č. 3

Mají preventivní rady od policie pro Vás přínos? Každý preventivní materiál a informace musí vždy z něčeho vycházet a především musí být příjemci absolutně srozumitelné. Výše položenou otázkou si můžeme zčásti ověřit, zda jsou uvedená kritéria naplněna. Stejný nebo podobný dotaz by měl směřovat vždy ke každému občanovi, který obdrží od policisty preventivní materiál s informacemi, jak se bránit proti kriminogenním faktorům z důvodu okamžité zpětné vazby. V následujících grafech jsou uvedeny odpovědi respondentů.

Graf č. 19: Charakteristika opovědí k otázce č. 3 dle pohlaví

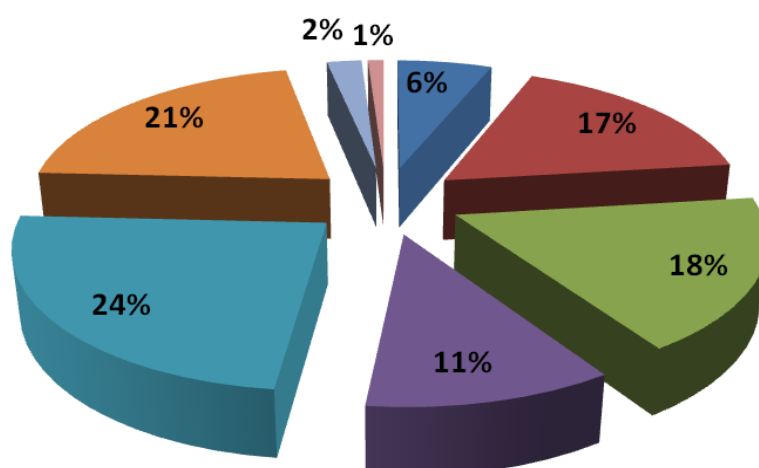
■ Muži - ANO ■ Ženy - ANO ■ Muži - NE ■ Ženy - NE

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č. 20: Charakteristika opovědí k otázce č. 3 dle vzdělání

■ Základní - ANO ■ Středoškolské bez maturity - ANO
 ■ Středoškolské s maturitou - ANO ■ Vysokoškolské - ANO
 ■ Základní - NE ■ Středoškolské bez maturity - NE
 ■ Středoškolské s maturitou - NE ■ Vysokoškolské - NE

Zdroj: Vlastní zpracování

Komunikace policie s veřejností se v posledních letech zlepšuje, ale stále má na tomto poli značné rezervy. Veškeré informativní materiály, které policie vytváří, vznikají na základě identifikace sociálně patologických jevů a nápadu trestné činnosti. Informativní materiál je prodiskutován převážně odborníky, ale zpětná vazba od občana, kterému je určen, nebyla doposud provedena. Informace, které jsou obsahem preventivního materiálu, nemusí být vždy cílenou skupinou dobře pochopeny a interpretovány.

Diskuse a závěr

Hlavní cílem našeho evaluačního výzkumu bylo zjistit, jak veřejnost vnímá a hodnotí preventivní aktivity policie v Olomouckém kraji. Abychom na základě zjištěných poznatků mohli získat zpětnou vazbu k realizovaným projektům, kterou nelze jenom podložit analýzou statistických výstupů majetkové trestné činnosti.

Informace, které byly formou výzkumu zachyceny, hrají důležitou roli při cílení preventivních aktivit směrem k veřejnosti. Tato forma je jednou z možností, jak do určité míry hodnotit preventivní projekty. Zároveň je příležitostí, jak získat zpětnou vazbu ohledně srozumitelnosti distribuovaných informací.

Při formulaci tří uzavřených otázek bylo zvoleno toto pořadí: znalosti realizovaných projektů, působnosti policie v oblasti prevence a srozumitelnost materiálu. Pořadí otázek kopírovalo tři vytyčené cíle, které jsme si vytyčili při hledání odpovědí na činnosti v oblasti policejní prevence.

Výsledky výzkumu dokázaly, že lze touto formou získat informace, které nám dávají zpětnou vazbu k realizovaným projektům. Na jejich základě lze do určité míry zjistit, zda se preventivní informace dostaly k cílové skupině. Také při vnímání policie dochází k určité transformaci, i když na základě dotazovaného vzorku nelze činit jednoznačné závěry. Přesto je zde určitý signál, že si veřejnost žádá policii, která by naplňovala více svoje poslání „Pomáhat a chránit“. Dále si můžeme ověřit, zda jsou informace pro občana srozumitelné. Tím si můžeme potvrdit jejich přínos k ochraně společnosti před trestnou činností, nebo potřebnost jejich úpravy. Na základě zjištěných poznatků lze konstatovat, že tato či obdobná metoda by se měla stát nedílnou součástí každého preventivního projektu policie.

6 ZÁVĚR

Boj s trestnou činností je nekončící příběh a prohraje pouze ten, kdo veškeré úsilí k vyzdvižení morálních hodnot vzdá. Prevence, jako jeden z nástrojů policie k redukci kriminogenních faktorů, má svoje nezastupitelné místo. Ale stále zůstává otázkou, do jaké míry má na trestnou činnost vliv?

Cílem této práce bylo zjistit, do jak velké míry mají preventivní projekty realizované v Olomouckém kraji vliv na vývoj trestné činnosti, a zda se po ekonomické stránce vyplatí. Dalším dílčím cílem bylo zjistit v rámci evaluačního výzkumu formou dotazníkové metody zpětnou vazbu k realizovaným preventivním projektům.

Přesto, že je práce rozdělena na dvě samostatné části, je v rámci tématu kontinuální. V teoretické části jsou vysvětleny základní pojmy v oblasti prevence, kriminality a kriminogenních faktorů. Dále je zde popsána historie policejní prevence od četnictva až do dnešní doby. Následuje popis systému prevence u současné policie a co je náplní jednotlivých oddělení tisku a prevence. Je zde rozebrána struktura Policie v Olomouckém kraji a techniky situační prevence, analýzy a predikční činnosti.

Praktická část mapuje vývoj majetkové trestné činnosti v období od roku 2009 až 2013. Jsou zde zpracovány a uvedeny analytické výstupy, statistické přehledy a srovnávací grafy. Dále jsou zde popsány realizované preventivní projekty a provedeno jejich hodnocení a komparace se statistickými výstupy. V závěru práce jsou uvedeny výsledky evaluačního výzkumu ke zjištění zpětné vazby k realizovaným projektům.

Na základě zpracování teoretické části této práce byl zjištěn první poznatek ohledně analytických výstupů a predikcí trestné činnosti. Pracovníci Ministerstva vnitra při vytváření Preventivní strategie na roky 2014 a 2016 uvedli, že analytická a predikční činnost je v kompetenci policistů zařazených na oddělení tisku a prevence. Tento názor se střetl s odmítavým stanoviskem ze strany preventivistů. Argumentací bylo, že daná oblast spadá do kompetencí analytického oddělení policie.

Na základě zjištěných skutečností z této práce lze uvést, že argumentace pracovníků ministerstva nebyla dostačující a daný problém nedokázali jasně vysvětlit a obhájit.

Analytické oddělení zpracovává statistické výstupy a míru objasnění. Preventivní pracovníci tato data musí zpracovávat zcela jiným způsobem. Zaměřuje se na konkrétní problémy v dané lokalitě. Preventivní pracovníci musí ze statistických výstupů získat data, která jsou důležitá k zacílení a

realizaci preventivního projektu. To se v současné době neděje. Na základě tohoto zjištění vyplynul podnět, na jehož základě bude zpracován interní metodický postup k analytické a predikční činnosti preventistů. Tento postup není z praktických a taktických důvodů přílohou této práce.

Primárním cílem práce bylo zjištění, do jak velké míry mají preventivní projekty vliv na trestnou činnost. Na základě statistických výstupů a provedení komparací čistých výstupů z majtkové trestné činnosti versus zrealizované projekty v Olomouckém kraji byly učiněny tyto poznatky. U projektu „Auto nepoužívám jako trezor“ došlo v roce 2012 oproti roku 2011 k poklesu trestného činu vloupání do motorových vozidel v Olomouci o 20,92%. Škodní události se snížily o částku 2 977 000 Kč. U projektu „Bezpečný domov v bezpečné lokalitě“, který byl zahájen na konci roku 2010, došlo v roce 2012 v celém Olomouckém kraji ke snížení majtkové trestné činnosti o 0,56%. Škodní události se snížily o 931 408 000 Kč.

Kdybychom vycházeli pouze ze statistických údajů, můžeme konstatovat, že na základě uskutečněných projektů došlo ke snížení majtkové trestné činnosti a podařilo se ochránit majetek občanů řádově v milionech. Na základě uvedených skutečností lze tvrdit, že z ekonomického hlediska se vzhledem k ceně projektů, která se pohybuje řádově ve statisících, jejich realizace vyplatí.

Provedenými rozbory projektů byly však u některých zjištěny zásadní nedostatky. Jednalo se především o stanovení nejednoznačného a nekonkrétního cíle, kterého chceme danou činností dosáhnout.

Zásadním nedostatkem realizovaných projektů v Olomouckém kraji je fáze určení konkrétních cílů, dílčích termínů při realizaci projektu a jeho ukončení. To je rozhodující k samotné evaluaci. Tento významný nedostatek byl zjištěn u všech realizovaných projektů v Olomouckém kraji.

Samotné projekty a jejich zaměření odpovídá potřebám policejní prevence, ale je zapotřebí zjištěné nedostatky odstranit. Tyto podněty již byly zakomponovány a nedostatky odstraněny ve výše uvedených projektech pro rok 2015.

Přes všechna uvedená fakta se stále naskytá otázka, do jak velké míry měly realizované projekty vliv na trestnou činnost. Jednou z možných odpovědí může být evaluační výzkum dotazníkovou metodou. Tou můžeme změřit „nezměřitelné“. V otázce policejní prevence to je, zda se informace k ochraně před majtkovou trestnou činností dostaly k cílové

skupině. Na základě provedeného výzkumu se potvrdilo, že tato forma evaluace by měla být součástí každého preventivního projektu. Pro zvýšení validity by měl být výzkum prováděn panelovou formou.

Tato práce odhalila a poukázala na zásadní nedostatky především v oblasti preventivních projektů, které mohou značně ovlivnit i evaluaci. Ač se to nezdá, zpětná vazba k projektům v policejní prevenci je velice důležitá, jelikož dává podněty, jak lépe a účinněji „Pomáhat a chránit“ veřejnost proti kriminogenním faktorům.

SEZNAM ZKRATEK

PČR	Policie České republiky
MV	Ministerstvo vnitra České republiky
ÚO	Územní odbor (okres)
KŘP	Krajské ředitelství
PČR OL OTP	Police České republiky Olomouckého kraje oddělení tisku a prevence

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1 - <http://www.policie.cz/clanek/krajske-reditelstvi-policie-olomouckeho-kraje.aspx>

Obrázek č. 2 – Policie ČR

Obrázek č. 3 - Policie ČR

Obrázek č. 4 - <http://www.ireceptar.cz/domov-a-bydleni/stavba-a-rekonstrukce/zabezpeceni-bytu-pred-zlodeji-dvere-okna-alarm-pojisteni/>

Obrázek č. 5 - <http://www.dvere-sup.cz/dvere-zabezpeceni-starych-stavajicich.htm>

Obrázek č. 6 - <http://www.naseinfo.cz/stavby-a-stavebnictvi/technicke-zarizeni/zabezpeceni-domu/mechanicke-zabezpeceni-a-elektronicka-ochrana-domu-nebo-bytu>

Obrázek č. 7. - <http://www.branse.cz/peprovy-sprej-ko-jet-50-ml-peprovy-sprej-protect-15-ml>

Obrázek č. 8. - <http://www.jkbok.sk/Paralyzer-Scorpy-Max-s-OC-sprejom>

Obrázek č. 9. - <http://olomoucky.denik.cz/galerie/foto.html?mm=osobni-alarm-120120320>

Obrázek č. 10. - <http://prozeny.blesk.cz/galerie/pro-zeny-rodina-deti/170316/?foto=0>

Obrázek č. 11. - <http://www.nasemapy.cz/sumperk/krimi/view/>

Obrázek. č. 12. - <http://www.policie.cz/clanek/zebra-se-za-tebe-nerozhledne-262841.aspx>

Obrázek č. 13. – www. Policie.cz

Obrázek č. 14. – <http://www.jiskra-benesov.cz/clanek/akce-ridim-piju-nealko-pivo-na-benesovsku-5883>

Obrázek č. 15. - <http://www.policie.cz/clanek/krajske-reditelstvi-policie-usk-informace-ridim-piju-nealko-pivo.aspx>

Obrázek č. 16. - <http://www.policie.cz/clanek/obezretnost-se-vyplati.aspx>

Obrázek č. 17. – PČR, vlastní úprava

Obrázek č. 18. – PČR OL OTP

Obrázek č. 19. - PČR OL OTP

Obrázek č. 20. - PČR OL OTP

Obrázek č. 21. - PČR OL OTP

Obrázek č. 22. - PČR OL OTP

Obrázek č. 23. - PČR OL OTP

Obrázek č. 24. - PČR OL OTP

SEZNAM TABULEK A GAFŮ

Tabulka č. 1: Přehledová tabulka počtu obyvatel a policistů k červnu 2014

Tabulka č. 2: Přehledová tabulka nápadu majetkové trestné činnosti za rok 2009

Tabulka č. 3: Přehledová tabulka nápadu majetkové trestné činnosti za rok 2010

Tabulka č. 4: Přehledová tabulka nápadu majetkové trestné činnosti za rok 2011

Tabulka č. 5: Přehledová tabulka nápadu majetkové trestné činnosti za rok 2012

Tabulka č. 6: Přehledová tabulka nápadu majetkové trestné činnosti za rok 2013

Tabulka č. 7: Přehledová tabulka nápadu majetkové trestné činnosti od roku 2009 do 2013

Tabulka č. 8: Přehledová tabulka o počtu obyvatel v Olomouckém kraji za období 2009 a 2013

Tabulka č. 9: Přehledová tabulka k porovnání trestného činu krádeže vloupání do rodinných domů v jednotlivých územních odborech za období 2009 a 2013

Tabulka č. 10: Přehledová tabulka k porovnání trestného činu krádeže vloupání do bytů v jednotlivých územních odborech za období 2009 a 2013

Tabulka č. 11: Přehledová tabulka k porovnání zájmových objektů majetkové trestné činnosti v Olomouckém kraji za období 2009 a 2013

Tabulka č. 12: Přehledová tabulka k porovnání trestného činu krádeže vloupání do motorových vozidel v Olomouckém kraji v období 2009 až 2013

Tabulka č. 13: Přehledová tabulka o počtu způsobených škod v Olomouckém kraji za období 2009 a 2013 v tisících Kč

Tabulka č. 14: Přehledová tabulka ke struktuře pachatelů v Olomouckém kraji za období 2009 až 2013

Tabulka č. 15: Rozpočtové náklady na projekt

Graf č. 1: Organizační struktura prevence kriminality

Graf č. 2: Způsoby vniknutí u krádeží do rodinných domů

Graf č. 3: Způsoby vniknutí u krádeží do bytů

Graf č. 4: Nejčastěji odcizené věci u krádeží vloupáním

- Graf č. 5: Krádeže věcí z motorových vozidel dle dnů v týdnu
- Graf č. 6: Krádeže věcí z motorových vozidel dle času
- Graf č. 7: Krádeže věcí z motorových vozidel místa
- Graf č. 8: Vývoj nápadu majetkové trestné činnosti v Olomouckém kraji od 2009 do 2013
- Graf č. 9: Způsobená škoda v Olomouckém kraji od 2009 do 2013 v tisících Kč
- Graf č. 10: Charakteristika průzkumného vzorku dle pohlaví
- Graf č. 11: Charakteristika průzkumného vzorku dle věku
- Graf č. 12: Charakteristika průzkumného vzorku dle vzdělání
- Graf č. 13: Charakteristika opovědí k projektu „Bezpečný domov v bezpečné lokalitě“
- Graf č. 14: Charakteristika opovědí k projektu „Auto nepoužívám jako trezor“
- Graf č. 15: Charakteristika opovědí k projektu „Nedej šanci zlodějům“
- Graf č. 16: Charakteristika opovědí k otázce č. 2 dle pohlaví
- Graf č. 17: Charakteristika opovědí k otázce č. 2 dle věku
- Graf č. 18: Charakteristika opovědí k otázce č. 2 dle vzdělání
- Graf č. 19: Charakteristika opovědí k otázce č. 3 dle pohlaví
- Graf č. 20: Charakteristika opovědí k otázce č. 3 dle vzdělání

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Zákony:

- [1] Česko. Zákon č. 273/2008 Sb., ze dne 17. července 2008 o Policii České republiky
- [2] Česko. Zákon č. 40/2009 Sb., ze dne 8. ledna 2009 trestní zákoník
- [3] Česko. Zákon č. 200/1990 Sb., ze dne 17. května 1990 o přestupcích
- [4] Zákon ze dne 14. 4. 1920, číslo 299 Sb.

Vyhlášky a nařízení:

- [5] Císařské nařízení číslo 142 ř. z. ze dne 10. 12. 1850

Interní akty řízení:

- [6] KŘP Olk – Popis služebního místa č. 06/2013
- [7] KŘP Olk – č.01/2014 – Koncepce prevence kriminality Policie ČR na léta 2014 - 2016

Literatura:

- [8] ZAPLETAL, J a kol. *Kriminologie*. Policejní akademie Praha 2001, ISBN 80-85981-87-4.
- [9] GJURIČOVÁ, J. *Systém prevence kriminality v České republice*, Praha: Interní materiál Odboru prevence kriminality, 1998. ISBN neuvedeno.
- [10] VEČERKA, K. a kol. *Prevence kriminality v teorii a praxi*. Praha: Themis, 1997, ISBN 80-85821-48-6.
- [11] KONÍČEK, T. a kol. *Zkušenost policistů z preventivní práce v České republice*. Praha 1999, ISBN 80-85821-78-8.
- [12] VOKUŠ, J.: *Policie České republiky*, Praha. Policejní prezidium České republiky. 2010. ISBN 978-80-254-6099-3.
- [13] Trestně právní prostředky boje proti kriminalitě: (aktuální problémy): sborník příspěvků z mezinárodního semináře, vyd. 1, Praha 1999, ISBN 80-7251-22-6.
- [14] SVÁTOŠOVÁ, L., KÁBA, B: *Statistické metody I*, ČZÚ v Praze, Provozně ekonomická fakulta v Praze. 2008. ISBN 978-80-213-1672-0.

- [15] SVÁTOŠOVÁ, L., KÁBA, B.: *Statistické metody II*, ČZÚ v Praze, Provozně ekonomická fakulta v Praze. 2008. ISBN 978-80-213-1736-9.
- [16] FILÁK, Antonín. *Základy teorie policejné bezpečnostní činnosti II*. Police History- Praha, 2006. ISBN 80-86477-33-9.
- [17] PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*, Portál, 2013, ISBN 978-80-262-0403-9.
- [18] MACEK, UHLÍŘ. *Police history*, Praha 2004, ISBN 80-86477-26-6

Internetové zdroje:

- [19] ŠTÁBLOVÁ, R. *Kriminologie*, s. 8-15.[cit. 2013-11-1]. Dostupné z:
<http://www.vsrr.cz/kestazeni/predmety/kriminologie.pdf>
- [20] POYNER, Barry (1993). *What Works in Crime Prevention: An Overview of Evaluations* In: *Crime Prevention Studies*, Vol.1.
http://www.popcenter.org/library/crimeprevention/volume_01/
- [21] Český statistický úřad. *Časové řady-počty obyvatel v Olomouckém kraji 2009 - 2013*.
http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/publ/130072-14-r_2014
- [22] Dokument Reforma Policie ČR. *Služba v nových podmínkách*. 2013.[cit. 2013-9-5]. Dostupný z <http://www.policie.cz/policejni-reforma.aspx>
- [23] Webový portál Policie České republiky. *Základní informace o krajském ředitelství*. 2013[cit. 2013-10-10]. Dostupný z: <http://www.policie.cz/clanek/zakladni-informace-okrajskem-reditelstvi-policie-moravskoslezskeho-kraje.aspx>
- [24] Webový portál Policie České republiky z: <http://www.policie.cz/olomoucky-kraj.aspx>
Krajské ředitelství Olomouckého kraje
- [25] Rozloha krajů z: <http://zempl.westovi.cz/php/krajecr.php>
- [26] Trestné činy proti majetku z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/trestni-zakonik/cast2h5.aspx>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1

Dotazník k policejní prevenci

(souhlasné odpovědi označte křížkem)

Dotazník je anonymní a po zpracování a vyhodnocení výsledků bude skartován.

Muž žena

Věk

Vzdělání

Základní Středoškolské bez maturity Středoškolské s maturitou Vysokoškolské

Okruh otázek

1. Znáte některý z preventivních projektů uskutečněných v Olomouckém kraji

ANO

NE

Bezpečný domov v Bezpečné lokalitě

Auto nepoužívám jako trezor

Nedejte šanci zlodějům

2. Vnímáte prevenci jako důležitou součást policejní práce.

Ano

Ne

3. Mají preventivní rady od policie pro Vás přínos.

ANO

NE

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Hlava V: Trestné činy proti majetku

§ 205 Krádež

(1) Kdo si присvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a

- a) způsobí tak na cizím majetku škodu nikoliv nepatrnou,
 - b) čin spáchá vloupáním,
 - c) bezprostředně po činu se pokusí uchovat si věc násilím nebo pohrůžkou bezprostředního násilí,
 - d) čin spáchá na věci, kterou má jiný na sobě nebo při sobě, nebo
 - e) čin spáchá na území, na němž je prováděna nebo byla provedena evakuace osob,
- bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(2) Kdo si присvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

(3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 větší škodu.

(4) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny,
- b) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, za živelní pohromy nebo jiné události vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek, nebo
- c) způsobí-li takovým činem značnou škodu.

(5) Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 škodu velkého rozsahu, nebo
- b) spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání trestného činu vlastizrady (§ 309), teroristického útoku (§ 311) nebo teroru (§ 312).

(6) Příprava je trestná.

§ 206 Zpronevěra

(1) Kdo si присvojí cizí věc nebo jinou majetkovou hodnotu, která mu byla svěřena, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 a byl-li za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán.

(3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán,

způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 větší škodu.

(4) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,
- b) spáchá-li takový čin jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného,
- c) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, za živelní pohromy nebo jiné události vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek, nebo
- d) způsobí-li takovým činem značnou škodu.

(5) Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu, nebo
- b) spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání trestného činu vlastizrady (§ 309), teroristického útoku (§ 311) nebo teroru (§ 312).

(6) Příprava je trestná.

§ 207 Neoprávněné užívání cizí věci

(1) Kdo se zmocní cizí věci nikoli malé hodnoty nebo motorového vozidla v úmyslu je přechodně užívat, nebo kdo na cizím majetku způsobí škodu nikoli malou tím, že neoprávněně takové věci, které mu byly svěřeny, přechodně užívá, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného,
- b) spáchá-li takový čin jako člen organizované skupiny, nebo
- c) způsobí-li takovým činem značnou škodu.

(3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu, nebo
- b) spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání trestného činu vlastizrady (§ 309), teroristického útoku (§ 311) nebo teroru (§ 312).

§ 208 Neoprávněný zásah do práva k domu, bytu nebo k nebytovému prostoru

(1) Kdo protiprávně obsadí nebo užívá dům, byt nebo nebytový prostor jiného, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo peněžitým trestem.

(2) Stejně bude potrestán, kdo oprávněné osobě v užívání domu, bytu nebo nebytového prostoru neoprávněně brání.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny, nebo
- b) způsobí-li takovým činem škodu velkého rozsahu.

§ 209 Podvod

(1) Kdo sebe nebo jiného obohatí tím, že uvede někoho v omyl, využije něčího omylu nebo zamlčí podstatné skutečnosti, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 a byl-li za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán.

(3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 větší škodu.

(4) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,

b) spáchá-li takový čin jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného,

c) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, za živelní pohromy nebo jiné události vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek, nebo

d) způsobí-li takovým činem značnou škodu.

(5) Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu, nebo

b) spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání trestného činu vlastizrady (§ 309), teroristického útoku (§ 311) nebo teroru (§ 312).

(6) Příprava je trestná.

§ 210 Pojistný podvod

(1) Kdo uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí

a) v souvislosti s uzavíráním nebo změnou pojistné smlouvy,

b) v souvislosti s likvidací pojistné události, nebo

c) při uplatnění práva na plnění z pojištění nebo jiné obdobné plnění,

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(2) Stejně bude potrestán, kdo v úmyslu opatřit sobě nebo jinému prospěch vyvolá nebo předstírá událost, s níž je spojeno právo na plnění z pojištění nebo jiné obdobné plnění, nebo stav vyvolaný pojistnou událostí udržuje, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 a byl-li za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán.

(4) Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 větší škodu.

(5) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny,

b) spáchá-li takový čin jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného, nebo

c) způsobí-li takovým činem značnou škodu.

(6) Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 škodu velkého rozsahu, nebo

b) spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání trestného činu vlastizrady (§ 309), teroristického útoku (§ 311) nebo teroru (§ 312).

(7) Příprava je trestná.

§ 211 Úvěrový podvod

(1) Kdo při sjednávání úvěrové smlouvy nebo při čerpání úvěru uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

(2) Stejně bude potrestán, kdo bez souhlasu věřitele, v nikoli malém rozsahu, použije prostředky získané účelovým úvěrem na jiný než určený účel.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 a byl-li za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán.

(4) Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 větší škodu.

(5) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny,

b) spáchá-li takový čin jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného, nebo

c) způsobí-li takovým činem značnou škodu.

(6) Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 škodu velkého rozsahu, nebo

b) spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání trestného činu vlastizrady (§ 309), teroristického útoku (§ 311) nebo teroru (§ 312).

(7) Příprava je trestná.

§ 212 Dotační podvod

(1) Kdo v žádosti o poskytnutí dotace, subvence nebo návratné finanční výpomoci nebo příspěvku uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí, bude

potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

(2) Stejně bude potrestán, kdo použije, v nikoli malém rozsahu, prostředky získané účelovou dotací, subvencí nebo návratnou finanční výpomocí nebo příspěvkem na jiný než určený účel.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 a byl-li za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán.

(4) Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 větší škodu.

(5) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny,

b) spáchá-li takový čin jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného, nebo

c) způsobí-li takovým činem značnou škodu.

(6) Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 škodu velkého rozsahu, nebo

b) spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání trestného činu vlastizrady (§ 309), teroristického útoku (§ 311) nebo teroru (§ 312).

(7) Příprava je trestná.

§ 213 Provozování nepoctivých her a sázek

(1) Kdo provozuje peněžní nebo jinou podobnou hru nebo sázku, jejíž pravidla nezaručují rovné možnosti výhry všem účastníkům, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 a byl-li za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán.

(3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 větší škodu, nebo

b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného větší prospěch.

(4) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,

b) způsobí-li takovým činem značnou škodu, nebo

c) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

(5) Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu, nebo

b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

§ 214 Podílnictví

(1) Kdo ukryje, na sebe nebo jiného převede anebo užívá

- a) věc nebo jinou majetkovou hodnotu, která byla získána trestným činem spáchaným na území České republiky nebo v cizině jinou osobou, nebo jako odměna za něj, nebo
- b) věc nebo jinou majetkovou hodnotu, která byla opatřena za věc nebo jinou majetkovou hodnotu uvedenou v písmenu a),

bude potrestán odnětím svobody až na čtyři léta, peněžitým trestem, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty; spáchá-li však čin ve vztahu k věci, která pochází z trestného činu, na který zákon stanoví trest mírnější, bude potrestán tímto trestem mírnějším.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 ve vztahu k věci nebo jiné majetkové hodnotě, která má větší hodnotu, nebo
- b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného větší prospěch.

(3) Odnětím svobody na dvě léta až šest let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,
- b) spáchá-li takový čin ve vztahu k věci nebo jiné majetkové hodnotě pocházející ze zvlášť závažného zločinu,
- c) spáchá-li takový čin ve vztahu k věci nebo jiné majetkové hodnotě, která má značnou hodnotu, nebo
- d) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

(4) Odnětím svobody na tři léta až osm let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 ve vztahu k věci nebo jiné majetkové hodnotě, která má hodnotu velkého rozsahu, nebo
- b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

§ 215 Podílnictví z nedbalosti

(1) Kdo ukryje nebo na sebe nebo jiného převede z nedbalosti věc nebo jinou majetkovou hodnotu nikoli malé hodnoty, která byla získána trestným činem spáchaným na území České republiky nebo v cizině jinou osobou, nebo jako odměna za něj, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(2) Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona, nebo
- b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

(3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 ve vztahu k věci nebo jiné majetkové hodnotě pocházející ze zvlášť závažného zločinu, nebo
- b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

§ 216 Legalizace výnosů z trestné činnosti

(1) Kdo zastírá původ nebo jinak usiluje, aby bylo podstatně ztíženo nebo znemožněno zjištění původu

- a) věci nebo jiné majetkové hodnoty, která byla získána trestným činem spáchaným na území České republiky nebo v cizině, nebo jako odměna za něj, nebo
- b) věci nebo jiné majetkové hodnoty, která byla opatřena za věc nebo jinou majetkovou hodnotu uvedenou v písmenu a), nebo

kdo jinému spáchání takového činu umožní, bude potrestán odnětím svobody až na čtyři léta, peněžitým trestem, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty; spáchá-li však takový čin ve vztahu k věci nebo jiné majetkové hodnotě, která pochází z trestného činu, na který zákon stanoví trest mírnější, bude potrestán tímto trestem mírnějším.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 ve vztahu k věci nebo jiné majetkové hodnotě ve větší hodnotě, nebo
- b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného větší prospěch.

(3) Odnětím svobody na dvě léta až šest let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,
- b) spáchá-li takový čin ve vztahu k věci nebo jiné majetkové hodnotě pocházející ze zvlášť závažného zločinu,
- c) spáchá-li takový čin ve vztahu k věci nebo jiné majetkové hodnotě ve značné hodnotě,
- d) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch, nebo
- e) zneužije-li ke spáchání takového činu svého postavení v zaměstnání nebo své funkce.

(4) Odnětím svobody na tři léta až osm let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech,
- b) spáchá-li takový čin ve vztahu k věci nebo jiné majetkové hodnotě v hodnotě velkého rozsahu, nebo
- c) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

§ 217 Legalizace výnosů z trestné činnosti z nedbalosti

(1) Kdo jinému z nedbalosti umožní zastřít původ nebo zjištění původu věci nebo jiné majetkové hodnoty ve větší hodnotě, která byla získána trestným činem spáchaným na území České republiky nebo v cizině, nebo jako odměna za něj, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(2) Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona, nebo
- b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

(3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 ve vztahu k věci nebo jiné majetkové hodnotě pocházející ze zvlášť závažného zločinu, nebo
- b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

§ 218 Lichva

(1) Kdo zneužívá něčí rozumové slabosti, tísně, nezkušenosti, lehkomyšlnosti nebo něčího rozrušení, dá sobě nebo jinému poskytnout nebo slíbit plnění, jehož hodnota je k hodnotě vzájemného plnění v hrubém nepoměru, nebo kdo takovou pohledávku uplatní nebo v úmyslu uplatnit ji na sebe převede, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán,

- a) získá-li činem uvedeným v odstavci 1 pro sebe nebo pro jiného značný prospěch,
- b) spáchá-li takový čin jako člen organizované skupiny, nebo
- c) způsobí-li takovým činem jinému stav těžké nouze.

(3) Odnětím svobody na tři léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, za živelní pohromy nebo jiné události vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek, nebo

b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

§ 219 Zatajení věci

(1) Kdo si přisvojí cizí věc nebo jinou majetkovou hodnotu nikoli nepatrné hodnoty, která se dostala do jeho moci nálezem, omylem nebo jinak bez přivolení osoby oprávněné, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, získá-li činem uvedeným v odstavci 1 pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

(3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, získá-li činem uvedeným v odstavci 1 pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

§ 220 Porušení povinnosti při správě cizího majetku

(1) Kdo poruší podle zákona mu uloženou nebo smluvně převzatou povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek, a tím jinému způsobí škodu nikoli malou, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného, nebo
- b) způsobí-li takovým činem značnou škodu.

(3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu.

§ 221 Porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti

(1) Kdo z hrubé nedbalosti poruší podle zákona mu uloženou nebo smluvně převzatou důležitou povinnost při opatrování nebo správě cizího majetku, a tím jinému způsobí značnou škodu, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného, nebo
- b) způsobí-li takovým činem škodu velkého rozsahu.

§ 222 Poškození věřitele

(1) Kdo, byť i jen částečně, zmaří uspokojení svého věřitele tím, že

- a) zničí, poškodí, zatají, zcizí, učiní neupotřebitelnou, nebo odstraní, byť i jen část svého majetku,
- b) postoupí svou pohledávku, anebo převezme dluh jiného,
- c) zatíží věc, která je předmětem závazku, nebo ji pronajme,
- d) předstírá nebo uzná neexistující právo nebo závazek,
- e) předstírá nebo uzná právo nebo závazek ve větším rozsahu, než odpovídá skutečnosti,
- f) předstírá splnění závazku, nebo
- g) předstírá úpadek nebo svůj majetek jinak zdánlivě zmenšuje nebo předstírá jeho zánik,

a způsobí tím na cizím majetku škodu nikoli malou, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

(2) Stejně bude potrestán, kdo, byť i jen částečně, zmaří uspokojení věřitele jiné osoby tím, že

- a) zničí, poškodí, zatají, zcizí, učiní neupotřebitelnou nebo odstraní, byť i jen část majetku dlužníka, nebo
- b) k majetku dlužníka uplatní neexistující právo nebo pohledávku nebo existující právo nebo pohledávku ve vyšší hodnotě či lepším pořadí, než jaké má,

a způsobí tím na cizím majetku škodu nikoli malou.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 značnou škodu, nebo
- b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

(4) Odnětím svobody na tři léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 škodu velkého rozsahu,
- b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu, nebo
- c) způsobí-li takovým činem jinému úpadek.

§ 223 Zvýhodnění věřitele

(1) Kdo jako dlužník, který je v úpadku, zmaří, byť i jen částečně, uspokojení svého věřitele zvýhodněním jiného věřitele, a způsobí tím na cizím majetku škodu nikoli malou, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 značnou škodu.

(3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu, nebo
- b) způsobí-li takovým činem jinému úpadek.

§ 224 Způsobení úpadku

(1) Kdo, byť i z hrubé nedbalosti, si přivodí úpadek tím, že

- a) činí vydání hrubě nepřiměřená svým majetkovým poměrům,
- b) spravuje svůj majetek způsobem, který neodpovídá zákonem mu uloženým nebo smluvně převzatým povinnostem nebo je s nimi v hrubém nepoměru,
- c) užívá poskytnutý úvěr v rozporu nebo hrubém nepoměru s jeho účelem,
- d) poskytuje ze svého majetku půjčky nebo úvěry jiným osobám, ač to je v hrubém nepoměru k jeho majetkovým poměrům, nebo
- e) učiní nad rámec obvyklého podnikatelského rizika obchod nebo operaci, která nenáleží k jeho pravidelné podnikatelské činnosti nebo je v hrubém nepoměru k jeho majetkovým poměrům,

bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.

(2) Stejně bude potrestán, kdo, byť i z hrubé nedbalosti, přijme nový závazek nebo zřídí zástavu, ač ví, že je v úpadku, a tím zhorší postavení dosavadních věřitelů.

(3) Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 značnou škodu.

(4) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 škodu velkého rozsahu.

§ 225 Porušení povinnosti v insolvenčním řízení

Kdo v insolvenčním řízení maří nebo hrubě ztěžuje výkon funkce insolvenčního správce, a tím ohrozí účel insolvenčního řízení, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo zákazem činnosti.

§ 226 Pletichy v insolvenčním řízení

(1) Kdo jako věřitel v souvislosti s hlasováním věřitelů v insolvenčním řízení přijme nebo si dá slíbit v rozporu se zásadami a pravidly insolvenčního řízení majetkový nebo jiný prospěch, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.

(2) Stejně bude potrestán, kdo věřiteli v souvislosti s hlasováním věřitelů v insolvenčním řízení poskytne, nabídne nebo slíbí v rozporu se zásadami a pravidly insolvenčního řízení majetkový nebo jiný prospěch.

(3) Odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti bude potrestán, kdo jako insolvenční správce, člen věřitelského výboru nebo zástupce věřitelů v insolvenčním řízení přijme nebo si dá slíbit pro sebe nebo jiného ke škodě věřitelů majetkový nebo jiný prospěch, který mu nepřísluší.

(4) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1, 2 nebo 3 značnou škodu,
- b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch, nebo
- c) spáchá-li takový čin jako úřední osoba.

(5) Odnětím svobody na dvě léta až šest let bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1, 2 nebo 3 škodu velkého rozsahu, nebo
- b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

§ 227 Porušení povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku

Kdo v řízení před soudem nebo jiným orgánem veřejné moci odmítne splnit zákonnou povinnost učinit prohlášení o svém majetku nebo o majetku právnické osoby, za kterou je oprávněn jednat, nebo se takové povinnosti vyhýbá nebo v takovém prohlášení uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.

§ 228 Poškození cizí věci

(1) Kdo zničí, poškodí nebo učiní neupotřebitelnou cizí věc, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(2) Stejně bude potrestán, kdo poškodí cizí věc tím, že ji postříká, pomaluje či popíše barvou nebo jinou látkou.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 na věci svědka, znalce nebo tlumočníka pro výkon jejich povinnosti,

- b) spáchá-li takový čin na věci jiného pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání,
- c) spáchá-li takový čin na věci, která požívá ochrany podle jiného právního předpisu, nebo
- d) způsobí-li takovým činem značnou škodu.

(4) Odnětím svobody na dvě léta až šest let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 škodu velkého rozsahu.

§ 229 Zneužívání vlastnictví

Kdo poškodí důležitý zájem kulturní, vědecký, na ochraně přírody, krajiny nebo životního prostředí, chráněný jiným právním předpisem, tím, že zničí, poškodí, učiní neupotřebitelnou nebo zašantročí vlastní věc větší hodnoty, která požívá ochrany podle jiného právního předpisu, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

§ 230 Neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací

(1) Kdo překoná bezpečnostní opatření, a tím neoprávněně získá přístup k počítačovému systému nebo k jeho části, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(2) Kdo získá přístup k počítačovému systému nebo k nosiči informací a

- a) neoprávněně užije data uložená v počítačovém systému nebo na nosiči informací,
- b) data uložená v počítačovém systému nebo na nosiči informací neoprávněně vymaže nebo jinak zničí, poškodí, změní, potlačí, sníží jejich kvalitu nebo je učiní neupotřebitelnými,
- c) padělá nebo pozmění data uložená v počítačovém systému nebo na nosiči informací tak, aby byla považována za pravá nebo podle nich bylo jednáno tak, jako by to byla data pravá, bez ohledu na to, zda jsou tato data přímo čitelná a srozumitelná, nebo
- d) neoprávněně vloží data do počítačového systému nebo na nosič informací nebo učiní jiný zásah do programového nebo technického vybavení počítače nebo jiného technického zařízení pro zpracování dat,

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2

- a) v úmyslu způsobit jinému škodu nebo jinou újmu nebo získat sobě nebo jinému neoprávněný prospěch, nebo
- b) v úmyslu neoprávněně omezit funkčnost počítačového systému nebo jiného technického zařízení pro zpracování dat.

(4) Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny,
- b) způsobí-li takovým činem značnou škodu,
- c) způsobí-li takovým činem vážnou poruchu v činnosti orgánu státní správy, územní samosprávy, soudu nebo jiného orgánu veřejné moci,
- d) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch, nebo
- e) způsobí-li takovým činem vážnou poruchu v činnosti právnické nebo fyzické osoby, která je podnikatelem.

(5) Odnětím svobody na tři léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 škodu velkého rozsahu, nebo
- b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

§ 231 Opatření a přechovávání přístupového zařízení a hesla k počítačovému systému a jiných takových dat

(1) Kdo v úmyslu spáchat trestný čin porušení tajemství dopravovaných zpráv podle § 182 odst. 1 písm. b), c) nebo trestný čin neoprávněného přístupu k počítačovému systému a nosiči informací podle § 230 odst. 1, 2 vyrobí, uvede do oběhu, doveze, vyveze, proveze, nabízí, zprostředkuje, prodá nebo jinak zpřístupní, sobě nebo jinému opatří nebo přechovává

- a) zařízení nebo jeho součást, postup, nástroj nebo jakýkoli jiný prostředek, včetně počítačového programu, vytvořený nebo přizpůsobený k neoprávněnému přístupu do sítě elektronických komunikací, k počítačovému systému nebo k jeho části, nebo
- b) počítačové heslo, přístupový kód, data, postup nebo jakýkoli jiný podobný prostředek, pomocí něhož lze získat přístup k počítačovému systému nebo jeho části,

bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody až na tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny, nebo
- b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán, získá-li činem uvedeným v odstavci 1 pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

§ 232 Poškození záznamu v počítačovém systému a na nosiči informací a zásah do vybavení počítače z nedbalosti

(1) Kdo z hrubé nedbalosti porušením povinnosti vyplývajících ze zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uložené podle zákona nebo smluvně převzaté

- a) data uložená v počítačovém systému nebo na nosiči informací zničí, poškodí, pozmění nebo učiní neupotřebitelnými, nebo

b) učiní zásah do technického nebo programového vybavení počítače nebo jiného technického zařízení pro zpracování dat,

a tím způsobí na cizím majetku značnou škodu, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(2) Odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu.